

***Tokaj-Hegyalja, Taktaköz, Hernád-völgye helyi Turisztikai desztinációmenedzsment
Szervezet***

TDM Szervezet Fejlesztési és Fenntarthatósági Program (TDMSZ FFP)

Budapest, 2009. március 31.

Tartalomjegyzék

TARTALOMJEGYZÉK	2
1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	5
2. A DESZTINÁCIÓS TURISZTIKAI IRÁNYÍTÁSI MODELL ÉS A PROJEKTKAZDA TDM SZERVEZET BEMUTATÁSA	10
2.1 A TDMSZ ÁLTAL LEFEDETT DESZTINÁCIÓ TURISZTIKAI INTÉZMÉNYI ÉS IRÁNYÍTÁSI MODELLJÉNEK A BEMUTATÁSA – ÖSSZEFOGLALÓ ELEMZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS	10
2.1.1 A TDMSZ által lefedett desztináció turisztikai intézményi és irányítási modelljének a bemutatása – rövid összefoglaló elemzés és értékelés	10
2.1.2 Önkormányzati fenntartású turisztikai feladattal bíró intézmények, kompetenciáik és kapcsolódásuk	10
2.1.2.1 Turizmus ügyeiben illetékes önkormányzati bizottság(ok) feladatainak és kompetenciáinak a bemutatása	10
2.1.2.2 Turisztikai információszolgáltatási struktúra és a kompetenciák bemutatása	10
2.1.2.3 Önkormányzati többségi tulajdonú, illetve fenntartású turisztikai profilú intézmények és azok feladatainak, kapcsolódásának a bemutatása a TDM Szervezethez	11
2.1.3 Az önkormányzati TDMSZ kapcsolódás és hozzájárulás ismertetése	12
2.2 A TDM SZERVEZET ÉS TEVÉKENYSÉGEINEK BEMUTATÁSA	13
2.2.1 A TDM Szervezet alapadatai	13
2.2.2 A leendő vagy működő TDM szervezet szervezeti felépítésének bemutatása	18
2.2.2.1 TDMSZ Vezető szerveinek, feladatainak és kompetenciáinak a bemutatása ...	18
2.2.2.2 A TDMSZ munkaszervezetének, tevékenységének, feladatainak és kompetenciáinak a bemutatása	19
2.2.2.3 A Helyi TDM Szervezet és a Térségi TDM Szervezet közötti kompetencia megosztás, finanszírozás és együttműködési megállapodás bemutatása (amennyiben releváns)	22
2.2.3 A desztinációban működő (turisztikai) civil szervezetek kapcsolódásának, kompetenciáik bemutatása	23
2.2.4 A területileg illetékes NPI, erdészetek, vízügyi igazgatóságok, Leader csoportok kapcsolódásának a bemutatása (amennyiben releváns)	23
2.3 A TDM SZERVEZET VAGY A VEZETŐ PARTNER EDDIG ELÉRT EREDMÉNYEINEK, TAPASZTALATAINAK A BEMUTATÁSA	23
2.3.1 Eddigi döntések, elért eredmények, a szakmai és társadalmi partnerség biztosítása érdekében tett eddigi lépések bemutatása	23
2.3.2 A desztináció szorosan kapcsolódó fejlesztéseinek és a projektgazda tervezett kapcsolódó fejlesztéseinek a bemutatása	25
MÁS FORRÁSBÓL MEGVALÓSULÓ FEJLESZTÉSEK A PROJEKTKAZDA RÉSZÉRŐL	27
2.4 A PÁLYÁZATI PROJEKTMENEDZSMENT SZERVEZET BEMUTATÁSA	28
2.4.1 A pályázati projektmenedzsment szervezet és tervezett működésének a bemutatása	28
2.4.2 A projektmenedzser (projektvezető) és turisztikai referenciáinak bemutatása	29
3. A PROJEKT HÁTTERE, A FEJLESZTÉSI IGÉNY INDOKOLTSÁGA A PROJEKT CÉLKITŰZÉSEI	30
3.1 A FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLETEK ÉS IGÉNYEK, S AZOK INDOKOLTSÁGÁNAK A BEMUTATÁSA	30

3.1.1 A TDMSZ fejlesztés által megcélzott érintett, érdekelt célcsoportok és a fejlesztési igényeik, szükségleteik bemutatása (célcsoport és szükséglet-elemzés).....	31
3.1.2 A TDMSZ fejlesztés által megcélzott fejlesztések kínálat-elemzése	33
3.2 A TDMSZ FEJLESZTÉSI PROJEKT CÉLKITŰZÉSEI ÉS CÉLRENDSZERE.....	34
3.3 A TDMSZ FEJLESZTÉSI PROJEKT KOHERENCIÁJA.....	36
3.4 A PÁLYÁZATI PROJEKT MEGVALÓSULÁSÁVAL ELVÁRT EREDMÉNYEK, HATÁSOK.....	42
4. A TDMSZ FEJLESZTÉS TERVEZETT SZAKMAI TARTALMA, KULCSPROJEKTEK.....	44
4.1 TDMSZ SZERVEZET- ÉS HÁLÓZATFEJLESZTÉSI, KÉPZÉSI PROGRAMOK, PROJEKTEK	44
4.2 TDM SZAKMAI, SZOLGÁLTATÁS- ÉS KÍNÁLATFEJLESZTÉSI PROJEKTEK MEGVALÓSÍTÁSA	48
4.3 TDMSZ INFRASTRUKTÚRA-FEJLESZTÉS ÉS ESZKÖZBESZERZÉSI PROGRAMOK, PROJEKTEK.....	50
4.4 TDMSZ INFORMATIKAI RENDSZER FEJLESZTÉSÉT TÁMOGATÓ ESZKÖZ- ÉS SZOFTVERBESZERZÉSEK ÉS HARDVERFEJLESZTÉSEK	51
4.5 DESZTINÁCIÓS SZINTŰ MARKETING-KOMMUNIKÁCIÓS, PR, ÉRTÉKESÍTÉS-ÖSZTÖNZÉSI FEJLESZTÉSEK, PROJEKTEK MEGVALÓSÍTÁSA	53
5. A TDMSZ FEJLESZTÉS TERVEZETT MEGVALÓSÍTÁSI ÜTEMTERVE	55
5.1 A PROJEKT TEVÉKENYSÉGEK RÉSZLETES ÜTEMEZÉSE	55
6. A TDMSZ FEJLESZTÉS TERVEZETT FENNTARTHATÓSÁGA ÉS ÜZLETI TERVE	57
6.1 RÉSZLETES MŰKÖDÉSI, MŰKÖDTETÉSI JAVASLAT (SZERVEZETI ÉS ÜZEMELTETÉSI FENNTARTHATÓSÁG)	57
6.1.1 A nyújtott új szolgáltatások bemutatása.....	57
6.1.2 A működtetés-üzemeltetés személyi és technikai feltételei.....	57
6.2. ÜZLETI TERV	58
6.2.1 TDM Szervezet pénzügyi bevételek bemutatása és becslése	59
6.2.2 Projektmegvalósítási költségek	60
6.2.3 Teljes pénzügyi kiadások és költségek bemutatása	61
6.2.4 Pénzügyi-gazdasági fenntarthatóság bemutatása.....	62
6.3 A PROJEKT TÁRSADALMI FENNTARTHATÓSÁGÁNAK ÉS TERÜLETI KOHÉZIÓS CÉLKITŰZÉSEK ÉRVÉNYESÍTÉSÉNEK A BEMUTATÁSA	64
6.3.1 Társadalmi fenntarthatóság bemutatása	64
6.3.2 Területi kohéziós célkitűzések projektszintű érvényesítésének bemutatása	65
6.4 KOCKÁZATELEMZÉS.....	68
MELLÉKLETEK	70
1. MELLÉKLET - TURIZMUS ÜGYEIBEN ILLETÉKES ÖNKORMÁNYZATI BIZOTTSÁGOK	71
2. MELLÉKLET - A TDM SZERVEZET ELŐTTI INFORMÁCIÓSZOLGÁLTATÁSI STRUKTÚRA, INFORMÁCIÓS PONTOK, MŰKÖDÉSÜK, FELSZERELTSÉGÜK.....	74
3. MELLÉKLET - ÖNKORMÁNYZATI TULAJDONÚ, ILLETVE FENNTARTÁSÚ TURISZTIKAI PROFILÚ INTÉZMÉNYEK KAPCSOLÓDÁSA	84
4. MELLÉKLET - KÖZÉPTÁVÚ EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS MINTA A TDM SZERVEZET ÖNKORMÁNYZATAIVAL	90
5. MELLÉKLET - A DESZTINÁCIÓ ÁLTAL ÖSSZEFOGOTT TELEPÜLÉSEK.....	93
6. MELLÉKLET - TDM SZERVEZETI ORGANIGRAM	96
7. MELLÉKLET - A TDM ELNÖKÉNEK ÖNÉLETRAJZA	98

8. MELLÉKLET - TDM MENEDZSER IRÁNTI IGÉNYEK (PÁLYÁZATI KIÍRÁS SZÖVEGE)	100
9. MELLÉKLET: VÁLLALKOZÁSI TEVÉKENYSÉGEK A TOKAJ-HEGYALJA, TAKTAKÖZ, HERNÁD-VÖLGYE IDEGENFORGALMI ÉS KULTURÁLIS EGYESÜLETBEN ÉS MUNKASZERVEZETÉBEN	104
10. MELLÉKLET - A MUNKASZERVEZET BEMUTATÁSA	109
11. MELLÉKLET - TÉRSÉGI TDM SZERVEZET JAVASOLT MODELL	114
12. MELLÉKLET: A CIVIL SZERVEZETEK KAPCSOLÓDÁSA A TDM SZERVEZETHEZ	116
13. MELLÉKLET: A MEGKERESETT SZERVEZETEK, INTÉZMÉNYEK LISTÁJA ÉS KAPCSOLÓDÁSUK A TDM SZERVEZETHEZ	118
14. MELLÉKLET: GARANTÁLT PROGRAMFEJLESZTÉSEK (TERVEZET)	121
15. MELLÉKLET: PROJEKTMENEDZSER ÖNÉLETRAJZA	125
16. MELLÉKLET - A HELYI TDM TURISZTIKAI ADOTTSÁGAI	128
17. MELLÉKLET: A TDM SZERVEZET TAGJAINAK FEJLESZTÉSI ÉS MARKETING ELKÉPZELÉSEI (FELMÉRÉS EREDMÉNYE)	131
18. MELLÉKLET - A TURISTÁK, LÁTOGATÓK ÁLTAL FELMERÜLŐ FEJLESZTÉSI IGÉNYEK (FELMÉRÉS)	138
19. MELLÉKLET: A TDM FEJLESZTÉS ÁLTAL MEGCÉLZOTT FEJLESZTÉSEK KÍNÁLAT-ELEMZÉSE (KÜLSŐ-BELSŐ VERSENYTÁRS-ELEMZÉS)	145
20. MELLÉKLET – KULTURÁLIS ÚTVONALTERVEK A TOKAJ-HEGYALJA, TAKTAKÖZ, HERNÁD-VÖLGYE IDEGENFORGALMI ÉS KULTURÁLIS EGYESÜLET LEFEDETTSÉGI TERÜLETÉN ÉS KÖRNYEZETÉBEN	149
21. MELLÉKLET - „ÉRTÉKESÍTÉS ÉS HELYI TURISZTIKAI MARKETING” –SZAKMAI TANULMÁNYÚT SZOLGÁLTATÓK, ÖNKORMÁNYZATOK ÉS TDM SZERVEZETI MUNKATÁRSOK SZÁMÁRA CINQUE TERRÉRE	169
22. MELLÉKLET: HELY ÉS BORISMERETI KÉPZÉS BEMUTATÁSA	171
23. MELLÉKLET - A BORBUSZ-PROGRAM (A PÁLYÁZATBÓL MEGVALÓSÍTANDÓ FEJLESZTÉS)	173

1. Vezetői összefoglaló

A projekt címe:	Tokaj-Hegyalja, Taktaköz, ernád-völgye helyi Turisztikai Desztinációmenedzsment szervezet
Projektgazda székhelye:	Tokaj, 3910 Rákóczi út 54. Tokaji Kistérség
A projekt helyszíne:	Tokaj
További projekt helyszín (1):	Tarcal, Szegi, Erdőbénye és a helyi TDM területe
További projekt helyszín (2):	Szerencs
A projekt kezdete:	2010. január 1.
A projekt befejezése:	2010. december 31.
A projekt teljes költsége:	23 530 000 Ft
Az igényelt támogatási összeg:	20 000 000 Ft

A TDMSZ vezető partner és projektgazda ismertetése
A világörökségi rangot kivívott Tokaj páratlan természeti környezetben épült középkori eredetű kisváros a Tisza és a Bodrog találkozásánál, a Nagy-Kopasz-hegy lábánál. A közel ötezer lakosú település hazánk legkiválóbb fehérborát termelő tájegységének központja. Tokaj földrajzi fekvésénél fogva a borvidék központja, reprezentatív városa. A turisták nagy része számára Tokaj és a borvidék ugyanazt a fogalmat jelenti, Tokajt ismeri meg először. A város és környéke évszázados pincéi azonban csak az első programot jelentik - a borvidék, tágabb értelemben pedig a Zemplén által nyújtott egyéb kínálat ezt követi, erre épül. Tokaj 2002 óta világörökségi magtelepülés, a Tokaji Borvidék borászati és turisztikai központja. Célja a világörökségi terület idegenforgalmi fejlesztése, illetve a turisztikai marketingmunka koordinálása.

A kiinduló helyzet ismertetése, rövid értékelése
A Tokaji Történelmi Borvidék 2002-ben világörökségi rangot nyert kultúrtáj kategóriában. A világörökségi magtelepülések nagyrészt a Tokaj-Hegyalja és környéke helyi TDM-hez tartoznak, illetve a magtelepülések körüli pufferzóna egy része is. Miután a világörökségi egység megbomlani látszik a helyi TDM-ek rendszerében, a világörökségi felelősségvállalás minden helyi TDM számára irányadó. E gondolatból kiindulva a helyi TDM-ünk, egyeztetve a sárospataki, sátoraljaújhelyi és telkibányai helyi TDM-mel is, felvállalja az egész borvidék borturisztikai kínálatának alakítását, a borturisztikai termékfejlesztést, értékesítést és marketinget. Ebben a helyi borász társadalom is aktívan támogatja a szervezetünket. Tokaj 2005-ben kijelölte azokat az irányokat, amelyek mentén létrehozhatóvá vált egy Dél-Tokaj-hegylajai marketing szervezet a Tourinform Tokaj irányításával. Az első két év a hálózatépítésről szólt a szolgáltatók, civilek, önkormányzatok és a Tourinform között, miközben kialakítottuk a kommunikációs csatornáinkat is (hírlevelek, honlap, stb.). 2006 végére jutottunk el addig, hogy az építkezés fázisa után már önálló marketingtevékenységet folytathasson az iroda, saját stratégia alapján. Ezt erősítette a Nagykapossal közösen végigvitt Zemplén kapui integrált turizmusfejlesztési projekt, amelynek révén a teljes Zemplént lefedő marketingirodaként kezdhettünk el dolgozni 2007 folyamán. Az elmúlt időszakban számos turisztikai beruházás jött létre a térségben, a pályázatunk ezek működővé tételéről szólnak. A két különböző agrokultúra, a hegyvidék és az alföld ötvözdése összekovácsolja a HTDMSZ lakosságát. A világörökségi terület óriási kisugárzással van a taktaközi és Hernád-völgyi falvak fejlődésére, míg a taktaközi és Hernád-menti kistáj a maga kultúrájával és az

ökoturizmus lehetőségeivel színesíti a világörökségi terület kínálatát.

2008-tól kezdve a Bormarketing Kht-tól nyert támogatások révén négy hegyaljai borász egyesület egy átfogó bormarketing és borturisztikai marketing piackutatást végzett, összesen 1500 ember interjúztatásával. Ehhez kapcsolódóan, szintén ebből a forrásból egy egységes bormarketing és borturisztikai marketing program is kialakításra került. A borvidéki desztináció elsődleges célja a borászati és turisztikai egyesületekkel, szolgáltatókkal való folyamatos kapcsolattartás és a bor- és turisztikai marketing egymásra épülésével egy hatékony desztinációs marketingmunka kidolgozása.

A projekt célkitűzéseinek, indokoltságának és tervezett hatásainak leírása

A projekt konkrét célkitűzései és indokoltságuk:

1. Az információs hálózat javítása, fejlesztése – a már meglévő információs pontok tartalommal való feltöltése (megfelelő humán erőforrás, információs anyagok, információs hálózat kiépítése az egyes információs pontok között, közös telefonos ügyfélszolgálat kiépítése, közös értékesítési rendszer kidolgozása és bevezetése annak érdekében, hogy a vendégek komplex szolgáltatáscsomagokat kaphassanak. A cél, hogy a helyi TDM területén lévő bármely információs pontban a teljes helyi TDM kínálatát tudják az informátorok bemutatni, s bárhová megy be a vendég, mindenhol a teljes helyi TDM szolgáltatásai megvásárolhatók legyenek.
2. Megfelelő humán erőforrás biztosítása a turizmus-szervezés feladataira – nyelvtudás, a helyi TDM területének és a térségnek az ismerete, értékesítési, utazásszervezői és marketingismeretek biztosítása.
3. Hely- és borismereti képzés a helyi szolgáltatók munkatársai számára – a legnagyobb probléma jelenleg, hogy a szállodák, éttermek munkatársai – akikkel sokszor először találkozik a vendég a borvidékre érkezve – nincsenek tisztában saját környezetük adottságaival, s ezért nem tudják a vendégeket sem megfelelően informálni. A képzés célja ennek a hiásnak a pótlása a vendégek elégedettségének érdekében.
4. Garantált program fejlesztés – hogy a vendégek bárhol a helyi TDM területén minőségi programokat kapjanak
5. A borászati egyesületekkel, intézményekkel karöltve egy, a bor- és turisztikai marketing egymásra építésével létrehozott közös turisztikai kampány véghezvitele. A kampányt a 2008-as és 2009-es piackutatásokra alapozva, az elmúlt években elkészült bor- és turisztikai marketingstratégiákra építve valósítjuk meg.

A TDMSZ fejlesztési projekt keretében megvalósuló kulcsfejlesztések, a fejlesztéssel lehetővé tett tevékenységek/szolgáltatások és a projekt által megvalósítandó fejlesztések tartalmának, célcsoportjának rövid összefoglaló bemutatása --- ezeket a részeket a 4. fejezetben megadott tartalom alapján kell kitölteni

1. TDMSZ szervezet- és hálózatfejlesztés, képzés	Részprojektek száma (db)	7	Tervezett fejlesztések összértéke (ezer Ft)	3,850e
- TDM gyakorlati továbbképzés a TDM menedzser és a TDM szervezet munkatársai, valamint az információs pontok munkatársai számára - A TDM Szervezet Hálózatfejlesztési és partnerségi cselekvési program elkészítése - Nyelvi képzés - „Értékesítés és helyi turisztikai marketing” – szakmai tanulmányút szolgáltatók, önkormányzatok és TDM szervezeti munkatársak számára egy olyan világörökségi borvidékre, ahol a legnagyobb gondot már az okozza, hogy túl sok a vendég és emiatt nem biztosítható a borászati és természeti fenntarthatóság - Cinque Terre - Hely- és borismereti képzés - Online marketing eszközök a turizmusban – workshop - Hagyományos marketing eszközök a turizmusban a 21. század elején - workshop				

2. Desztinációs szintű szakmai fejlesztési projektek	Részprojektek száma (db)	3	Tervezett fejlesztések összértéke (ezer Ft)	2,800e
- TDM szervezet szolgáltatás-fejlesztési cselekvési terv - Vonzerőleltár frissítése - Borbusz-hálózat (garantált program fejlesztés) A program fejlesztésének területei: több útvonal, a program egyedi elemeinek a bővítése, zöld programmá alakítása				
3. TDMSZ infrastruktúra-fejlesztés és eszközbeszerzés	Részprojektek száma (db)	2	Tervezett fejlesztések összértéke (ezer Ft)	4,013e
- A TDM szervezet által lefedett területen található turisztikai információs irodák működővé tétele, az ehhez szükséges eszközök és kommunikációs hálózat kiépítése. - Éjjel-nappal elérhető telefonos információs rendszer fejlesztése				
4. TDMSZ informatikai rendszer fejlesztését támogató eszközbeszerzések és hardverfejlesztések	Részprojektek száma (db)	2	Tervezett fejlesztések összértéke (ezer Ft)	5,545e
A cél a régiós szintű IT rendszerhez való csatlakozás lehetőségének a kialakítása és az info-kommunikációs eszközfejlesztés a TDM munkaszervezete számára. A fejlesztések meghatározásakor figyelembe vett tényező, hogy az elmúlt néhány évben létrejött információs irodákat teljes hardverskálával látták el (gyors számítógépek, nyomtatók, szkennerek, projektor, stb.) - az IT rendszerhez való kapcsolódáshoz szükséges hardverek beszerzése – notebook-ok és asztali számítógépek a TDM munkaszervezet informatikai fejlesztéséért felelős tagjai számára, annak érdekében, hogy bármikor és bárhol frissíteni lehessen az adatbázist (pl. fotóanyagok, hírek azonnali közzététele, a szolgáltatások bemutató anyagainak bármikori frissítése). Kapcsolódó fényképezőgépek és nyomtatók beszerzése. - Szoftverek a gépekhez				
5. Desztinációs szintű marketing, PR és kommunikációs fejlesztések, projektek	Részprojektek száma (db)	3	Tervezett fejlesztések összértéke (ezer Ft)	4,081e
- Pozicionálási és versenyképességi stratégia kidolgozása - Helyi TDM szintű arculatterv készítése a borászati szervezetekkel egyeztetve - A borászati szervezetekkel közösen kidolgozott 2010-es turisztikai kampány a 2008-2009-es paikkutatásokra alapozott célcsoportok megcélzásával (kiadványok és disztribúció). Ezen belül: prospektusok, killítási display és study tour szervezése				

A tervezett fejlesztések eredményeinek és output indikátorainak a rövid felsorolása
Outputok: a működéshez szükséges alaptanulmányok; teljes körű vonzerőleltár (1 db); jól felszerelt és jól működő turisztikai információs pontok a HTDMSZ területén (min. 4 db); éjjel-nappal elérhető ügyfélszolgálat (1 db); Min. 2 db képzés a HTDMSZ munkatársak és a szolgáltatók számára; Borturisztikai marketingakció 2010-ben – 1 db Eredmények: új teremtett munkahelyek (elsősorban jelenleg munkanélküli nők): min. 2; Vendégéjszaka-szám növekedés (Max. 2%); Látogatószám-növekedés – min. 10%; IFA bevétel növekedés – 10%
A megvalósítás tervezett ütemezése – projekt tervezett kezdete, befejezése, mérföldkövek rövid felsorolása
Projekt kezdete: 2010. január 1. vége: 2010. december 31. Legfontosabb mérföldkövek:

- A 2009-es év harmadik negyedévének feladatai: a TDM szervezet alapítása, valamint a megalakított szervezet bejegyzésének elindítása, a TDM pályázat benyújtása
- A 2009-es év negyedik negyedévének feladatai: a TDM szervezet TDM menedzserének kiválasztása nyílt pályázati úton, a TDM munkaszervezet új munkatársainak kiválasztása a meghatározott feladatok és elérni kívánt célok alapján, a TDM előkészítő tanulmányok megírása
- A 2010-es év első negyedévének feladatai: (tám. szerződés esetén): a projekt megkezdése, arculatterv elkészítésének elindítása, borbusz program fejlesztésének elkezdése, a TDM információs irodák eszközfejlesztésének elindítása, a TDM munkatársak TDM továbbképzése, 24 órás telefonos információs rendszer kiépítésének kidolgozása, nyelvi képzés, az információs pontokhoz tartozó egységes táblarendszer kiépítése, hardver és szoftverbeszerzés, turisztikai kampány elindítása
- A 2010-es év második negyedévének feladatai: arculatterv elkészítésének befejezése, a borbusz program végső kialakítása, a TDM információs irodák eszközfejlesztésének befejezése, 24 órás telefonos információs rendszer kiépítésének befejezése, nyelvi képzés befejezése, workshopok, az információs pontokhoz tartozó egységes táblarendszer kiépítésének befejezése, hardver és szoftverbeszerzés befejezése, Study tour Cinque Terrére, turisztikai kampány
- A 2010-es év harmadik negyedévének feladatai: turisztikai kampány folytatása
- A 2010-es év negyedik negyedévének feladatai: hely és borismereti képzés, turisztikai kampány befejezése, projektzárás
- A 2011-es év harmadik negyedévének feladatai: pályázati elszámolás, határidő: 2011. szeptember 30.

A pályázati projekt-menedzsmenst szervezet rövid bemutatása (amennyiben nem a TDM szervezet végzi a projekt menedzsmenst)

A Tokaj Marketing Idegenforgalmi Desztinációs Szolgáltató Nonprofit Kft. 2009 március 1-én alakult az addig részben önálló önkormányzati költségvetési szerv, a Tourinform Tokaj átalakítása révén. A Tourinform Tokaj 5 éve a térség meghatározó turisztikai marketing intézete. Felvállalt feladata kezdettől fogva nemcsak a helyi információnyújtásra korlátozódott, hanem komoly szerepet játszott a térség világörökségi borvidéki arculatának alakításában, az eddigi termékfejlesztésben és az értékesítésben is.

Együttműködő partnerek rövid bemutatása

Az egyesület számos, tagként is belépő partnert tudhat magáénak (pl. Tokaj-Hegyaljai Borút Egyesület, Tokaj Reneszánsz, Tokaj Vinum Hungaricum Egyesület, Esély és Részvétel Közhasznú Egyesület, ÉMOR-TISZK, stb.), ugyanakkor számos külső partnerre is számíthat (pl. a Magyarországi Fesztiválszervezők Szövetsége, stb.). A kapcsolódás részletes bemutatását l. a 3.1.1.5 fejezetben.

A TDM Szervezet és a fejlesztések fenntarthatóságának, illetve az üzemeltetés tervezett kereteinek bemutatása

A TDM szervezet munkaszervezete a Tokaj Marketing Nonprofit Kft, amely 100%-ban Tokaj Város tulajdonában van, s amely egy együttműködési megállapodás alapján végzi majd feladatait. Tagok tervezett száma a megvalósítás időszakának végére: 29 önkormányzat, 6 turisztikai és borászati egyesület, 60 turisztikai szolgáltató. Tagok a fenntartási időszakban: 29 önkormányzat, 6 egyesület, 80-100 turisztikai szolgáltató.

Az egyesület alapbevételei: önkormányzati hozzájárulás vendégéjszaka-szám és IFA bevétel alapján 20.000 ft-tól 150.000 ft-ig a kis települések, 1 millió-5 millió forint a nagyobb városok részéről. Szolgáltatói alap tagdíj: 7.500 ft-tól 20.000 ft-ig méret alapján. A tagdíjon kívül a szolgáltató vállalja, hogy a helyi TDM által végzett közvetlen értékesítés fejében 8% jutalékot fizet, illetve vállalja, hogy a kiadványokban való megjelenést igény szerint finanszírozza.

Bevételek, a fenntarthatóság pénzügyi háttere:

Az IFA bevételek 20%-ának átadása a helyi TDM számára; az értékesítési jutalék biztosítása; a kiadványokban való hirdetések 95%-os finanszírozása a szolgáltatók részéről; turisztikai marketingakciókban az egyedi szolgáltatói reklám. A helyi TDM a megvalósítás időszakában alacsony szolgáltatói hozzájárulást kér.

Az 5 év utánkövetési időszakban – ha a térségi TDM megfelelően működik és a szolgáltatók látják az üzleti érdekeiket - a tagdíjak jelentős növekedésével lehet számolni, azzal együtt, hogy az önkormányzati hozzájárulás mértéke viszont csökkenhet az IFA állami támogatásának csökkentése miatt. A részletes költségvetést l. a 6. fejezetben.

A fejlesztés tervezett pénzügyi kereteinek rövid összefoglalása

A projekt összeköltségvetése 23.530.000 Ft. Ebből 3.530.000 Ft-ot a Tokaj és Vidéke Takarékszövetkezet biztosít önrészként a TDM szervezet számára. (l. a részletes költségvetést később)

2. A desztinációs turisztikai irányítási modell és a projektgazda TDM Szervezet bemutatása

2.1 A TDMSZ által lefedett desztináció turisztikai intézményi és irányítási modelljének a bemutatása – összefoglaló elemzés és értékelés

2.1.1 A TDMSZ által lefedett desztináció turisztikai intézményi és irányítási modelljének a bemutatása – rövid összefoglaló elemzés és értékelés

A TDM szervezet legfontosabb döntéshozó szerve a közgyűlés, amely megválasztja a TDM szervezet elnökéből, alelnökéből és 5 tagjából álló elnökséget. Az elnökségben 2 fő képviseli az önkormányzatok érdekeit, egyébként turisztikai szolgáltatókból áll. Az elnökség és közgyűlés felügyeleti szerve a Felügyelő Bizottság – 3 tagú, ebből 1 az önkormányzati szférából.

A TDM szervezetbe 19 önkormányzat lépett be, akik közösen biztosítják a szervezet éves költségvetésének 65%-át. A TDM szervezet tagsága, illetve a TDM munkaszervezete termeli ki a maradvék összeget.

A TDM szervezetben az összes, önkormányzati fenntartású turisztikai attrakció belépett alapító tagként.

2.1.2 Önkormányzati fenntartású turisztikai feladattal bíró intézmények, kompetenciáik és kapcsolódásuk

2.1.2.1 Turizmus ügyeiben illetékes önkormányzati bizottság(ok) feladatainak és kompetenciáinak a bemutatása

1. számú táblázat: Turizmus ügyeiben illetékes önkormányzati bizottság(ok)

A táblázatot l. az 1. számú mellékletben!

2.1.2.2 Turisztikai információszolgáltatási struktúra és a kompetenciák bemutatása

A TDM szervezet előtti információszolgáltatási struktúrát l. az 2. számú mellékletben!

2. számú táblázat: Turisztikai információ-szolgáltatás kapcsolódása

Turisztikai információ-szolgáltatás (pl. Tourinform Iroda)	Alkalma- zottak száma 2007. összesen (fő)	Rendelkezésre álló és kifizetésre került 2007. évi turisztikai célú források összértéke (ezer Ft)	Kompetenciák
1. Tourinform Tokaj	2	6.900	A TDM munkaszervezet irányítja a Tourinform Tokajt, amely információs irodaként működik tovább.
2. Világörökségi kapuzat	2	1107 (október-december) 4016 (2008 első félév)	A TDM munkaszervezet a megvalósítási időszakban az információs pont

			szakmai irányítását vállalja, a fenntartási időszakban pedig átveszi az információs pont működtetését.
--	--	--	--

2.1.2.3 Önkormányzati többségi tulajdonú, illetve fenntartású turisztikai profilú intézmények és azok feladatainak, kapcsolódásának a bemutatása a TDM Szervezethez

3. számú táblázat: Önkormányzati tulajdonú, illetve fenntartású turisztikai profilú intézmények forrásai 2007.

Önkormányzati többségi tulajdonú, illetve fenntartású turisztikai profilú intézmények (pl. fürdő, rendezvényszervező cég, projekt-menedzsment szervezet, vonzerő)	Rendelkezésre álló és az önkormányzat által kifizetésre kerülő 2007. évi turisztikai célú források össz értéke (ezer Ft)	
Kulturális és Konferencia Központ, Tokaj	25.000	
Szerencsi Fürdő és Wellness Ház (Szerencsi Városüzemeltető Nonprofit Kft. nyitás 2007 november)	0 ¹	
Cukorgyűjtemény (Városi Kulturális Központ és Könyvtár, Szerencs) (nyitás: 2009. január 1.	1007 (2009 I. félév)	
Tájház, Rátka	100	
Tájház, Erdőbénye	14.000 (2008)	
Szegilong, Tájház	0	
Szegi, Vízi Bázis	0 ²	

4. számú táblázat: Önkormányzati tulajdonú, illetve fenntartású turisztikai profilú intézmények kapcsolódása

A 4. számú táblázatot l. a 3. számú mellékletben

¹ A Szerencsi Fürdő és Wellness-háznak nincs önálló költségvetése, a Szerencsi Városüzemeltető Non-profit Kft. üzemelteti saját költségvetésén belül.

² A szegi vízi bázis és a szegilongi tájház az Önkormányzatok költségvetésében nem szerepelnek külön soron, a kiadások és bevételek terén az Önkormányzat központi költségvetésében szerepelnek.

2.1.3 Az önkormányzati TDMSZ kapcsolódás és hozzájárulás ismertetése

A TDMSZ tulajdonosi és vezető szerveibe delegált az önkormányzat, illetve a Képviselő testületi tagok száma

A TDM szervezetben két kistérség önkormányzatai szerepelnek. Annak érdekében, hogy a kistérségek, s bennük az önkormányzatok érdekei is képviselve legyenek a szervezetben, a két kistérség részéről egy-egy delegált szerepel az elnökségben (Tokaji Kistérség: a kistérség elnöke, egyben Tokaj Város Polgármestere, Szerencsi Kistérség: a kistérségi társulás munkaszervezet-vezetője).

Az önkormányzatok a Felügyelő Bizottságban is helyet kapnak, a 3 tagú FB egyik tagja az önkormányzatok képviselőjeként vesz részt az FB munkájában (kistélepülési polgármester, hogy a kisebb települések is képviselve legyenek).

Az önkormányzat(ok) által a TDM Szervezetnek átadott, delegált kompetenciák

- a desztinációs szintű turizmusirányítási rendszer, ennek felelőssége és a döntéshozatal a Tokaj-Hegyalja, Taktaköz, Hernád-völgye Idegenforgalmi és Kulturális Egyesület, illetve ezáltal a TDM munkaszervezet kezébe kerül;
- a TDM szintű települési turisztikai marketing feladatok a TDM munkaszervezethez kerülnek, az éves turisztikai marketingmunka megtervezése, koordinálása és végrehajtása a Tokaj-Hegyalja, Taktaköz, Hernád-völgye Idegenforgalmi és Kulturális Egyesület munkaszervezetének a feladata lesz, az ehhez szükséges anyagi forrásokat tagdíj formájában (az előző évi IFA bevétel állami támogatással növelt összegének 20%-a, vagy, ha a településen nincs vagy nem releváns az IFA bevétel, 20,000 Ft /év alaptagdíj) tárgyév március 31-ig utalják a települések az egyesület számára;
- a desztinációs szintű programszervezési feladatok esetén (pl. Tokaj-hegyaljai Szüret, családi borhétvégék, stb.) a szervezési és marketing feladatokat a TDM munkaszervezet látja el;
- az önkormányzatok vállalják, hogy informatikai fejlesztéseikben az alapvetően turisztikai információszolgáltatási céllal kialakított webfelületeket a Tokaj-Hegyalja, Taktaköz, Hernád-völgye Idegenforgalmi és Kulturális Egyesület munkaszervezete szerkeszti, üzemelteti, működteti, fejleszti, az önkormányzati webportálok átlinkeléssel biztosítják a TDM honlapjának közvetlen elérhetőségét.
- hozzájárulnak ahhoz, hogy az Önkormányzatok turisztikai információs irodái szakmai irányítását az egyesület munkaszervezete végezze, az információs pont működtetéséhez szükséges humán erőforrást (a korábbi pályázatokban bevállalt mértékben) az Önkormányzatok továbbra is biztosítják, vagy külön, az Együttműködési Megállapodásban jelelt formában átengedik a TDM-nek
- vállalja, hogy amennyiben a TDM megszűnik vagy működése ellehetetlenül, akkor tovább működteti a turisztikai információszolgáltatást a jelenlegi feltételeknek megfelelően;

Az önkormányzatoknál maradó kompetencia – ám ebben az esetben is a TDM menedzsernek véleményezési joga van:

- önkormányzati turisztikai beruházások
- települési szintű tervezés

A TDM menedzser jogosítványai és részt vétele az önkormányzat turizmust érintő döntések szakmai előkészítésében és döntésekben

Az önkormányzatok a turizmust érintő döntéseik előterjesztéseit a helyi TDM menedzser számára véleményezésre megküldik és a TDM szervezet javaslatait döntései meghozatalánál figyelembe veszik. A TDM menedzser teljes jogú tagként és első számú felelősként irányítja, koordinálja és menedzseli a desztináció operatív feladatait.

Az önkormányzat hozzájárulása a TDMSZ fenntartható működéséhez

- A csatlakozó önkormányzatok vállalják, hogy mindenkor az előző évi IFA állami támogatással növelt összegének 20%-át tagdíjként az egyesület számára befizeti tárgyév március 31-ig, vagy, amennyiben az IFA bevétel a településen nem éri el a 20.000 Ft-ot, 20.000 Ft alaptagdíjat fizet;
- Azon települések, ahol még nincs az IFA bevezetve, 2010 januárjától bevezetik az idegenforgalmi adót;
- vállalják, hogy az Önkormányzatok által fenntartott kulturális létesítményekben a belépődíjak árába beépíti a TDM szervezet támogatását minimum bruttó 5 forint értékben, amit a TDM szervezet kap meg.
- a szerencsi önkormányzat vállalja, hogy a világörökségi kapuzat teljes rezsiköltségét és munkatársainak bérét finanszírozza.

Az önkormányzat ellenőrzési jogosítványok gyakorolásának és biztosításának bemutatása

1.) A TDM szervezet évi egy alkalommal beszámol az Önkormányzatok képviselőtestületeinek az elvégzett munkáról, illetve a következő évi tervekről

2.) A TDM szervezet 7 fős elnökségében 2 fő, a 3 fős Felügyelő Bizottságban 1 fő az önkormányzatok érdekeit képviseli

3.) A TDM szervezet tagjai a TDM egyesület belső szabályzata szerint betekintési joggal bír az egyesület papírjaiba.

4.) A TDM szervezet közgyűlésének, elnökségi és FB üléseinek a jegyzőkönyveit a TDM szervezet eljuttatja az önkormányzatok számára.

A TDMSZ és az önkormányzat között megkötendő Közép-távú Együttműködési Megállapodás legfontosabb pontjainak bemutatása

A Középtávú Együttműködési Megállapodás mintát a 4. számú melléklet tartalmazza.

A fentiekén túl a TDM szervezet az alábbiakat vállalja az önkormányzatok felé:

- a település turisztikai marketingtevékenységének teljes körű elvégzését az egyesület munkaszervezete által;
- az idegenforgalmi információs pont működésének szakmai irányítását az önkormányzat által biztosított feltételeknek megfelelően;
- közönségszervezést a települési rendezvényekre és a kulturális létesítmények által szervezett programokra;
- vállalja, hogy a település arculatának megfelelő turisztikai csomagokat alakít ki, a csomagokat és a település turisztikai szolgáltatóit ajánlja és értékesíti az érdeklődők számára;
- a TDM szervezet igény szerint felvállalja a települési honlapok fejlesztését, működtetését.

2.2 A TDM Szervezet és tevékenységeinek bemutatása

2.2.1 A TDM Szervezet alapadatai

5. számú táblázat: TDM szervezet alapadatai

Szervezet neve:	Tokaj-Hegyalja, Taktaköz, Hernád völgye Idegenforgalmi és Kulturális Egyesület
Azonosításra használt betűszó vagy rövidítés:	TTHE
Szervezet székhelye:	Tokaj, Rákóczi út 54.

(Tervezett) jogi forma (egyesület vagy non-profit kft.)	egyesület
Meglévő, illetve megcélzott teljes jogú egyesületi tagok vagy tulajdonosok (irány) száma - alapítói célérték	85
Megcélzott teljes jogú egyesületi tagok vagy tulajdonosok irányszáma (2 év működést követő célérték)	150
A TDM szervezet (tervezett) megalakulásának dátuma (alakuló ülés és bejegyzés (cél)dátuma):	2009. szeptember 15. bejegyzés dátuma: 2009. október 30.
A desztináció által összefogott teljes jogú egyesületi tagságú vagy tulajdonosú települések száma:	20
További együttműködő, illetve partner települések száma:	1
Kérjük, mutassa be, hogy földrajzilag összefüggő a desztináció által lefedett terület vagy vannak kimaradó települések - ha igen kérjük sorolja fel őket és indokolja meg a kimaradás okát	
Az egyesület két kistérség területét fedi le. A kimaradó települések nagyrészt olyan kis falvak, ahol nem számottevő az idegenforgalom és nem is tervezik ennek fejlesztését. Az ő számukra a későbbiekben is lehetőség van bármikor a TDM szervezethez való csatlakozáshoz. Tokaj-Hegyalja déli részéről egyedül Bodrogkeresztúr nem csatlakozott a TDM szervezethez – feltételezhetően a magas tagdíj miatt. Bodrogkeresztúr szolgáltatói azonban beléptek az egyesületbe.	

6.a számú táblázat: A desztináció által összefogott települések

A 6. a számú táblázatot l. a 5.mellékletben!

6.a számú táblázat: A desztináció által összefogott települések

6.b számú táblázat: A turisztikai desztináció turisztikai alapadatai

A desztináció turisztikai alapadatai					
A teljes jogú egyesületi tag, illetve tulajdonos önkormányzatok települései esetén összesen			2007*	2004	%-os változás
	Kereskedelmi és magánszálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma összesen (KSH)		46427	41620	11,55
	Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma összesen (KSH)		41,288 (2008)	37936	8,84
	Magánszálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma összesen (KSH)		5443	3684	47,75
	A belföldi vendégek száma (KSH):		23170 (2007)	20509	12,97
	A külföldi vendégek száma (KSH):		4674 (2007)	4541	2,93
	A 2 Ft-al megnövelt IFA nagysága, „amennyiben van” (ezer Ft) (KSH)		45039	3784	1090,25
	Kereskedelmi szálláshelyek férőhely száma (KSH)		1296 (2008)	1394	-7,03
	Átlagos tartózkodási idő (éjszaka) (KSH)		1,975 (2007)	1,66	18,98
	Desztináció éves látogatóinak száma (ezer fő)	Forrása: TDM szervezet	becslés 700 (2008)	480	45,83
	Turizmusban közvetlenül tevékenykedő turisztikai szolgáltatók száma	Forrása: TDM szervezet	KSH adatok becsléssel korrigálva 360 (2008)	312	15,38
	A turizmus szektorban közvetlenül dolgozók száma	Forrása: TDM szervezet	becslés, opcionálisan 850 (2008)	700	21,43

*Amennyiben már rendelkezésre áll természetesen a 2008. évi adatok is használhatók, ezt kérjük a táblázatban feltüntetni.

6.c számú táblázat: A turisztikai desztináció egyéb alapadatai

Itt kell bemutatni, hogy az IFA bevezetése a desztináció által lefedett településeken a projekt befejezéséig bevezetésre kerül, melyre a teljes jogú egyesületi tag, vagy tulajdonos önkormányzatok kötelezettséget vállalnak.				
Teljes jogú egyesületi tag, illetve tulajdonos önkormányzatok száma:	20	IFA bevezetése valamennyi önkormányzat esetén bevezetésre kerül (Igen-Nem):	igen	
Mely teljes jogú egyesületi tag, illetve tulajdonos önkormányzatok esetén IFA beszedésére jelenleg nem kerül sor? Kérjük felsorolni, hogy ennek bevezetése mikortól tervezett!	Mindazokon a településeken, ahol eddig nem volt IFA, 2010. január 1-jével vezetik be az IFÁ-t.			
Itt kell bemutatni, hogy az IFA (állami támogatással növelt) közvetlen turisztikai célú felhasználását a teljes jogú egyesületi tag, illetve tulajdonos önkormányzat(ok) milyen mértékben biztosítják éves szinten? Kérjük %-ban az elérhető utolsó évi hivatalos adatot megadni!				
Államilag megnövelt IFA nagysága (ezer Ft): 54039				
Ebből turisztikai célra közvetlenül fordított források nagysága (ezer Ft):10500				
Államilag megnövelt IFA közvetlen turisztikai célú felhasználásának aránya összesen (%): 22%				
Itt kell bemutatni a TDM szervezet tagi és tulajdonosi összetételére vonatkozó következő szempontokat:				
- önkormányzati többségi tulajdonú, illetve fenntartású turisztikai profilú szervezetek teljes jogú egyesületi tagjai, illetve tulajdonosai a TDM Szervezetnek?				
- kereskedelmi szálláshelyek képviselőinek aránya mekkora?				
Önkormányzati többségi tulajdonú, illetve fenntartású turisztikai profilú szervezetek felsorolása (név):	Kulturális és Konferencia Központ, Tokaj Szerencsi Fürdő Cukorgyűjtemény Tájház, Rátka Tájház, Erdőbénye Szegilong, Tájház Szegi, Vízi Bázis			
Valamennyi Önkormányzati többségi tulajdonú, illetve fenntartású turisztikai profilú szervezet (pl. fürdő, kemping, turisztikai vonzerő) teljes jogú egyesületi tagja, illetve tulajdonosa a TDM Szervezetnek? (Igen-nem).	igen			
	Kereskedelmi szálláshelyen eltöltött vendégéjszakák száma a desztináció által lefedett települések esetén összesen:	Kereskedelmi szálláshelyen eltöltött vendégéjszakák száma a desztináció által lefedett települések TDM tag szolgáltatói esetén összesen:	Kereskedelmi szálláshelyek férőhely kapacitása a desztináció által lefedett települések esetén összesen:	Kereskedelmi szálláshelyek férőhely kapacitása a desztináció által lefedett települések TDM tag szolgáltatói esetén összesen:
Kereskedelmi szálláshelyekre vonatkozó adatok:	41288	33030	1296	1036

	Arány (%):	80%	Arány (%):	80%
Itt kell bemutatni, hogy a Helyi TDM Szervezet tagjainak minimum 10%-a a turizmushoz közvetlenül, illetve közvetve kapcsolódó egyéb szolgáltató, vállalkozás képviselője (pl. vendéglátó, kereskedelmi egységek képviselői, közlekedési vállalat)?				
Helyi TDM szervezet teljes jogú tagok száma (db): 85 A turizmushoz közvetlenül, illetve közvetve kapcsolódó szolgáltatók, vállalkozások száma (db): 64 Arányuk (%) 75%				
Itt kell bemutatni, hogy a desztináció által lefedett 5 legmagasabb látogatottságú attrakciójának üzemeltetője / tulajdonosa közül, hány tagja a TDM-nek, illetve hogy az fenti kiemelt turisztikai attrakciók belépődíjaiba plusz forrásként beépül-e a TDM Szervezet támogatása (TDM Látogatói Hozzájárulás)?				
Vonzerő/attrakció neve és tulajdonosa, üzemeltetője:	Éves becsült látogató szám (ezer fő):	Teljes jogú tagja, tulajdonosa-e a TDMSZ-nek? (igen-nem)	TDM Látogatói Hozzájárulás beszédése biztosításra kerül-e? (igen-nem)	
Kulturális és Konferencia Központ, Tokaj	24.000	igen	igen	
Szerencsi Fürdő és Wellness Ház	18.000	igen	nem ³	
Tokaji Múzeum	9.000	igen	igen	
Zempléni Múzeum	9.000	igen	igen	
Cukormúzeum	1900	igen	igen	
Itt mutassák be, hogy új, 2008-ban vagy 2009-ben folyamatban levő, legalább 50 millió Ft projektméretű fejlesztés eredményeképpen létrejövő (új/megújuló/bővülő) turisztikai attrakció projektgazdája tagja-e a TDM-nek? Igen vagy nem, s ha igen mely fejlesztés, mely pályázat részeként, mekkora összegben került támogatásra, meddig tart a projekt-megvalósítása?				
- Patkóbánya-fesztiválgatlan – kiemelt projektként nyert támogatást. A projektgazda Tokaj Város Önkormányzata, tagja a TDM szervezetnek - Világörökségi bormúzeum (Kulturális és Konferencia Központ III. ütem) – 2009-ben kerül benyújtásra a pályázat, a projektgazda Tokaj Város Önkormányzata, aki alapító tagja a TDM szervezetnek.				

³ Nem önálló költségvetési itnézmény, így a költségvetésébe önállóan nem építheti bele.

2.2.2 A leendő vagy működő TDM szervezet szervezeti felépítésének bemutatása

2.2.2.1 TDMSZ Vezető szerveinek, feladatainak és kompetenciáinak a bemutatása

A TDM szervezet egyesület, legfontosabb döntéshozó szerve a **közygyűlés**, amely megválasztja az elnökséget és a Felügyelő Bizottság tagjait. Az elnökség feladata a munkaszervezet feletti felügyelet. A TDM elnöksége dönt a marketing- és munkatervről, amit a munkaszervezet vezetője terjeszt elő. (a kompetenciákat I. a következő pontokban)

A TDM szervezet elnöke a felelős a TDM szervezet munkájáért, a szervezet vezetőjeként egyszemélyű felelős a TDM szervezet költségvetése felett.

A TDM szervezet munkaszervezete: a TDM szervezet munkaszervezete a Tourinform Tokajt is üzemeltető Tokaj Marketing Nonprofit Kft. A Kft. tagja a TDM szervezetnek, porofesszionális szinten képviselte eddig is a helyi TDM területén lévő szolgáltatók érdekeit, biztosította a pénzügyi keretein belül a turisztikai marketingtevékenységet. A munkaszervezet vezetője a TDM menedzser, akit nyílt pályázati úton választ ki a TDM szervezet elnöksége. A TDM menedzser negyedévenként beszámol a TDM szervezet elnökségének az elmúlt időszakban végzett szakmai munkáról és az egyesület gazdálkodásáról. (A TDM menedzser feladatait I. alább).

Miután a helyi TDM területe két kistérség egészét érinti, szükséges, hogy a munkaszervezet tagjai ne egyetlen településen dolgozzanak. A munkaszervezet feladata a meglévő információs pontok működtetése - így a munkaszervezet egy része Tarcalon, Szerencsen, Erdőbényén és a többi információs ponton fog dolgozni. A szakmai irányítás a TDM menedzser feladata.

TDM Szervezet organigram bemutatása

A TDM szervezeti organigramot I. az 6. számú mellékletben!

A TDMSZ vezető szerveinek, feladatainak és kompetenciáinak a bemutatása

TDM tulajdonosi, illetve az elnökség/vezetőség összetételének, feladatainak a bemutatása:

Elnökség összetétele:

Elnök: a törvényi előírásoknak megfelelően ugyan az elnökli pozícióba mindenki jelölhető, aki teljes jogú tagja az egyesületnek, az elnök kiválasztásánál ügyelt az egyesület arra, hogy a turisztikai szolgáltatók közül, lehetőleg turisztikai tapasztalattal és érdekérvényesítő képességgel bíró szolgáltató legyen a TDM szervezet elnöke. Az elnök egyszemélyben képviseli a TDM szervezetet, a munkaszervezet felett ellenőrzési joga van, a pénzügyeknél utalványozási joga.

Alelnök: az elnöki pozíció bemutatásánál leírt irányelv vonatkozik az alelnök kiválasztására is. Az elnök akadályoztatása esetén képviseli a TDM szervezetet, részt vesz az elnökségi üléseken, ellenőrzi a TDM munkaszervezet munkáját.

Elnökség: Az 5 tagú elnökség feladata a munkaszervezet felügyelete. Évente min. 4 alkalommal elnökségi ülésen vitatják meg a TDM munkaszervezet beszámolóját. A TDM szervezet elnöksége végzi a TDM menedzser kiválasztását, gondoskodik a TDM szervezet megfelelő működéséről, a pályázati és tagdíj források megfelelő felhasználásáról. Az elnökség tagjai iránymutatóként: a két érintett kistérség vezetői (2 fő), a turisztikai szolgáltatók és a kapcsolódó civil szervezetek képviselői (3 fő).

Felügyelő bizottság: a 3 tagú felügyelő bizottság feladata a TDM szervezet elnökségének, a projektek pénzügyi és szakmai részének az ellenőrzése. Összetétele: 1 tag az önkormányzati szférából, 2 tag a szolgáltatók részéről.

TDM Elnök/vezető és turisztikai tapasztalatainak a bemutatása

Gergely Miklós 4 éve működteti a tályai Oroszlános Borvendéglőt, amely a gasztronómiai megújulás egyik élharcosa Tokaj-Hegyalján. Ez elsősorban a minőségi, helyi alapanyagok használatában, a szezonális ajánlatokban, a hagyományos és a modern konyhai technológiák ötvöztetésében mutatkozik meg. Törekvéseiben megerősítette az „évszázad szakácsának” választott Eckart Witzigmann, aki a magyar állam meghívásának eleget téve magyarországi körútja során az Oroszlános Borvendéglőben ebédelt.

Gergely Miklós több helyi civil szervezetben is elnökségi pozícióban szerepel, elnökségi tagja a szerencsi kistérségi turisztikai egyesületnek és a Tokaj-hegyaljai Borút Egyesületnek is. Kiterjedt kapcsolatrendszere van, rendszeresen részt vesz a regionális és országos, sőt többször külföldi utazási kiállításokon és vásárokon, sőt, számos study tourt is fogadott már. Mesterszinten ismeri Tokaj-Hegyalja borkínálatát, borkóstolóit szakképzett idegenvezetők és sommailer-ek is megirigylék sokszor.

Részletes szakmai önéletrajz a 7. számú mellékletben.

6.d számú táblázat: A TDM Szervezet tulajdonosi összetétele (sorok száma tetszőlegesen bővíthető)

Tulajdonos/alapító/felügyeleti szerv neve	Tulajdoni hányad (tulajdonos esetén)	
	összeg (ezer Ft)	százalék (%-ban)
pályázatunkra nem releváns		

2.2.2.2 A TDMSZ munkaszervezetének, tevékenységének, feladatainak és kompetenciáinak a bemutatása

7. Számú táblázat: TURISZTIKAI SZAKMAI FELADATOK AZ EGYES TDM SZINTEKEN

	Feladatok	HTDMSZ (helyi szint)	TTDMSZ (térségi szint)
TDMSZ operatív menedzsment feladatok			
OM 1	Munkaszervezet adminisztrációs és üzemeltetési feladatok (pl. TDMSZ adminisztráció, beszállítói, alvállalkozói szerződések ügyintézése)	X	
OM 2	TDMSZ titkársági feladatok (pl. közgyűlés vagy taggyűlés előkészítése, tagi nyilvántartás, beléptetés-kiléptetés, tájékoztatás)	X	
OM 3	Vezetői, értékelési és ellenőrzési feladatok (pl. beszámolók készítése), illetve vezetői információk rendszer működtetése	X	
OM 4	TDMSZ éves tervezési és stratégiai feladatok (pl. üzleti terv, pénzügyi tervezés, beszerzések, fejlesztések tervezése, különböző stratégiák készítése)	X	
OM 5	Szervezetfejlesztési és emberi erőforrás-menedzsment feladatok (pl. HR feladatok, szervezetfejlesztési és képzési terv összeállítása)	X	

OM 6	Partnerség- és hálózat-menedzsment feladatok - Kiemelt partnerekkel, döntéshozókkal, ügyfelekkel történő kapcsolattartás	X	
OM 7	Érdekképviselés, folyamatos szakmai együttműködés más szakmai szervezetekkel (pl. ÖM, RIB, BFT, kistérségi társulások), potenciális befektetőkkel, külföldi szakmai partnerekkel stb.	X	
Turisztikai kutatási, tervezés, fejlesztési és monitoring feladatok			
TFM 1	Kutatás, felmérés, hatásvizsgálat: Tervezéshez felmérések/kutatások (keresleti és kínálati oldalt egyaránt feltérképező) készítése a desztináció specializálódását meghatározó, döntés előkészítő kutatások és elemzések elvégzése/elkészítése; az egyes szintekkel való együttműködésben	X	
TFM 2	Tervezés koordináció Fejlesztési koncepciók, stratégiák, programok, cselekvési és akciótervek kialakítása a desztináció önálló, más desztinációval össze nem hasonlítható kínálati profiljának kialakítása érdekében	X	
TFM 3	Fejlesztési és projektkoordinációs, projekt-vezetési, illetve menedzsment és turisztikai szakmai feladatok ellátása	X	
TFM 4	Innováció-menedzsment, jó gyakorlatok terjesztése, implementálása	X	
TFM 5	Fejlesztési források felkutatása, pályázás	X	
TFM 6	Pályáztatás, helyi idegenforgalmi pályázati alapok működtetése	X	
TFM 7	Beruházás- és befektetés-ösztönzés	X	
TFM 8	Monitoring és értékelési rendszer működtetése (pl. stratégiák, programok, akciótervek megvalósulásának nyomon követése és értékelése, piaci és keresleti monitoring, projekt és fejlesztési monitoring, szervezeti és hálózati monitoring és értékelési feladatok ellátása)	X	
TFM 9	Minőségirányítás és védjegy-rendszer működtetése	X	
TFM 10	Szemléletformálás és szakmai disszeminációs feladatok ellátása (pl. turizmusbarát, fenntarthatósági és innovatív szemlélet, elért szakmai eredmények szakmai kommunikációja, ismertetése)	X	
Desztinációs szintű marketing menedzsment, PR, kommunikációs és értékesítési feladatok			
MÉ 1	Piackutatás, felmérés, adatgyűjtés	X	
MÉ 2	Marketingtervezés, stratégiakészítés az egyes szintekkel együttműködésben versenyképességi, pozicionálási, piacszelesítési stratégia elkészítése, folyamatos aktualizálása	X	
MÉ 3	Arculattervezés	X	
MÉ 4	Turisztikai márka és márka-menedzsment feladatok ellátása (az egyes szintek TDM szervezeteivel koordináltan)	X	
MÉ 5	Marketing-menedzsment, PR és kommunikációs feladatok ellátása	X	
MÉ 6	1. Marketing kiadványok készítésének koordinációja (az	X	

	egyek szintek TDM szervezeteivel koordináltan)		
MÉ 7	• Belföldi promóció, kampányok lebonyolítása (az egyes szintek TDM szervezeteivel koordináltan)	X	
MÉ 8	• Belföldi és közel külföldi turisztikai vásárokon való részvétel koordinációja (az egyes szintek TDM szervezeteivel és a nemzeti szinttel koordináltan)	X	
MÉ 9	• Külföldi promóció, kampányok lebonyolítása (az egyes szintek TDM szervezeteivel és a nemzeti szinttel koordináltan)	X	
MÉ 10	• Külföldi nagy turisztikai vásárokon való részvétel koordinációja (az egyes szintek TDM szervezeteivel és a nemzeti szinttel koordináltan)	X	
MÉ 11	• Webmarketing	X	
MÉ 12	• Kooperációs marketing feladatok ellátása	X	
MÉ 14	Study tourok szervezése (az egyes szintek TDM szervezeteivel koordináltan)	X	
MÉ 14	Kiemelt termék-, illetve ügyfél menedzsment feladatok ellátása	X	
MÉ 15	Települési, illetve térségi marketing feladatok ellátása	X	
MÉ 16	Értékesítés-ösztönzési feladatok ellátása	X	
Turisztikai információszolgáltatási és látogató-menedzsment rendszer működtetéséhez kapcsolódó feladatok			
ILM 1	Helyi turisztikai információszolgáltatás és látogató-menedzsment rendszer működtetése (pl. Tourinform iroda (amennyiben nincs ilyen akkor más információs iroda) és más információs pontok, táblarendszer és egyéb információ-szolgáltatási alkalmazások hálózatának a szakmai koordinációja)	X	
ILM 2	TDM IT rendszer működtetése - IT-alapú információszolgáltatás és tartalom-menedzsment biztosítása	X	
ILM 3	Információs kiadványok készítése, koordinációja	X	
ILM 4	Kapacitás menedzsment, programtervezés, programkoordináció, programszervezés – Rendezvények időpontjának összehangolása, rendezvénynaplár összeállítása és garantált program kínálat megszervezése	X	
ILM 5	Központi NETA adatszolgáltatás – vonzerő- és szolgáltatási leltár aktualizálása Egységes rendszerhez kapcsolódó információs rendszer napra készen tartása, ill. a szervezet feladatai szempontjából releváns információk feltöltése	X	
ILM 6	Turisztikai kedvezmény és vendégkomfort rendszerek működtetése (helyi, térségi szinten)	X	
ILM 7	Turisztikai kártyák működtetése (legalacsonyabban csak térségi szinten), ill. működtetésében való közreműködés (helyi, térségi szinten)		
ILM 8	Call center működtetése	X	
ILM 9	Turisztikai elsősegélyrendszer működtetése	X	
ILM 10	Panaszmenedzsment rendszer működtetése	X	
Önálló turisztikai szakmai szolgáltatások nyújtása			

SZ 1	Szakmai képzések, továbbképzések, tanfolyamok, oktatás és konferencia-szervezése, illetve ezek koordinációjában való közreműködés	X	
SZ 2	Rendezvények-értékesítése, foglalási és ticket-service biztosítása	X	
SZ 3	Tanácsadói és üzletviteli szolgáltatások, tanácsadás turisztikai szolgáltatóknak A térségben működő mikro-, kis-, valamint a kezdő turisztikai vállalkozások számára üzletviteli és pályázati segítség nyújtása a „best practice” azonosításán, promócióján keresztül, annak érdekében, hogy a megfelelő információ birtokában azok sikeres üzleti teljesítményt tudjanak nyújtani	X	
SZ 4	Marketingszolgáltatások nyújtása turisztikai szolgáltatóknak	X	
SZ 5	Attrakció-menedzsment (ha tulajdonos, vagy működtető a TDMSZ)		
SZ 6	Saját termékek és szolgáltatások, souvenir tárgyak és kiadványok értékesítése, fejlesztése, web-áruház működtetése	X	
SZ 7	Helyi termékértékesítés és fejlesztés	X	
SZ 8	Beszállítói rendszerek kialakítása	X	
SZ 9	Díjazási rendszerek működtetése	X	
SZ 10	Egyéb önálló üzleti, vállalkozói tevékenység folytatása (pl. boltüzemeltetés)	X	

TDM menedzser és turisztikai tapasztalatainak bemutatása, illetve amennyiben még nincs, a kiválasztásnál érvényesítendő követelmények bemutatása

- A TDM menedzser iránti igényeket l. a 8. számú mellékletben!

A TDM Szervezet vállalkozási tevékenységeinek külön-külön történő felsorolása

A TDM Szervezet meglévő vállalkozói tevékenységek, szolgáltatások felsorolása és bemutatása

A meglévő vállalkozási tevékenységeket jellemzően a Tourinform Tokajt üzemeltető Tokaj Marketing Nonprofit Kft végzi. Vállalkozási tevékenységeiről l. a 1. számú melléklet vonatkozó részét.

A fejlesztések eredményeként magvalósuló TDM szervezet vállalkozói tevékenységek, szolgáltatások felsorolása és bemutatása

A vállalkozási tevékenységek részletes bemutatását l. az 9. számú mellékletben!

A TDM munkaszervezet munkatársak, pozíciók, feladatportfóliók és kiszervezések

A 8. számú táblázatot, a munkaszervezet bemutatását l. a 10. számú mellékletben.

2.2.2.3 A Helyi TDM Szervezet és a Térségi TDM Szervezet közötti kompetencia megosztás, finanszírozás és együttműködési megállapodás bemutatása (amennyiben releváns)

Pályázatunk beadásakor még nem jött létre a térségi TDM szervezet. Amennyiben létrejön, a térségi TDM feladata a versenyképesség fokozása és a kifelé irányuló marketing tevékenység lesz. A helyi TDM-ek az elképzelésünk alapján tulajdonosként vesznek részt a térségi TDM munkájában. *Az általunk javasolt modellt a 11. számú melléklet tartalmazza.*

2.2.3 A desztinációban működő (turisztikai) civil szervezetek kapcsolódásának, kompetenciáik bemutatása

A civil szervezetek kapcsolódásának bemutatását l. a 12. mellékletben

2.2.4 A területileg illetékes NPI, erdészetek, vízügyi igazgatóságok, Leader csoportok kapcsolódásának a bemutatása (amennyiben releváns)

A TDM szervezet megalapítása előtt tájékoztatást küldtünk az Aggteleki Nemzeti Parknak, az ÉKÖVIZIG-nek, az erdészeti szervezeteknek, a vadásztársaságoknak és a LEADER csoportnak is a TDM szervezet céljairól, terveiről, kérvén a csatlakozást és a szakmai segítséget is. A cél nem pusztán a jó kapcsolatok kialakítása, hiszen számos olyan terület van, amelynek a tisztán, rendben tartása, az idegenforgalom alakítása közös érdek. Ilyen a Bodrogsági Tájvédelmi Körzet, amely a Nemzeti Parkhoz tartozik, s amelynek a védelme a kapcsolódó szolgáltatókat is érinti (pl. kenukölcsönző, hajózási vállalkozó). Természetesen a TDM szervezet a Nemzeti Parkkal kialakítandó együttműködésig is kiemelt feladatának tartja a tájvédelmi körzet védelmét, s felhívja a vendégek figyelmét a belépési korlátokra (napi 500 fő, engedéllyel).

A Bodrog-part tisztán tartása, a környező erdők védelme szintén kiemelt feladata a TDM szervezetnek, hiszen alapvetően fontos feladat a környezetvédelem, a turisták szemléletalakítása a környezet védelme érdekében.

Az együttműködés lehetőségeiről a TDM pályázat beadása után tárgyalunk újból.

2.3 A TDM Szervezet vagy a Vezető Partner eddig elért eredményeinek, tapasztalatainak a bemutatása

2.3.1 Eddigi döntések, elért eredmények, a szakmai és társadalmi partnerség biztosítása érdekében tett eddigi lépések bemutatása

Eddigi döntések, elért eredmények

2009. szeptember 15-én megalakult a TDM szervezet.

A szakmai és társadalmi partnerség biztosítása érdekében tett eddigi lépések bemutatása

- Világörökségi borvidéki értékek és a helyi TDM szervezet

2009 áprilisától kezdve tárgyalások folytak a világörökségi területen működő borászatok szakmai képviselőivel és az önkormányzatokkal is a TDM projekt kialakítása érdekében. A világörökségi borvidék összesen 27 települést foglal magába, 1737 óta zárt borvidék. Az évszázados törekvések a borvidék egységes bemutatása, az érdekek összehangolása érdekében a helyi TDM szervezetekre is óriási feladatokat és felelősséget ró. Ennek megfelelően a következő lépéseket tettük:

- Felvettük a kapcsolatot a borvidék borászati szervezeteit összefogó érdekképviselői szervvel, a Tokaj-Hegyalja Fejlődéséért Szövetséggel, velük közösen alakítottuk ki a szolgáltatásfejlesztési koncepciókat. 2009 áprilisától folyamatosan a Szövetséggel egyeztetve alakítottuk ki a végleges projektelemeket a pályázatban. A Szövetség lehetővé tette továbbá számunkra, hogy az általa szervezett fórumokon a szolgáltatók felé is bemutassuk a terveinket.

- Felvettük a kapcsolatot a világörökségi borvidék egyéb helyi TDM szervezeteivel is, annak érdekében, hogy a helyi TDM-ek ne szétszabdadják a közös borvidéket, hanem - részfeladatokat és kompetenciákat átadva egymásnak - közösen lehessen megjeleníteni a borvidéki értékek összességét a turisták felé, közös marketinggel és közös programokkal népszerűsítsük a borvidéket. A tárgyalásokon részt vett a sátoraljaújhelyi és sárospataki Tourinform irodavezetője, illetve a telkibányai TDM menedzsere is. A feladatmegosztás alapja, hogy a terület alapú helyi TDM feladatok ellátásán túl a 27 település közös érdekeit a termék alapú marketingfeladatok ellátásával az egyes helyi TDM-ek pluszban vállalják fel. A mi helyi TDM-ünk ezáltal a borturisztikai kínálatért felelős, Sárospatak a kulturális értékek közvetítéséért, Sátoraljaújhely az aktív turizmusért, Telkibánya pedig az öko-és falusi turizmus termékké formálásáért vállalja a felelősséget. A TDM pályázatok beadása után az egyeztetések tovább folynak, hiszen a világörökségi értékek továbbra sem kötődnek egyetlen helyi TDM szervezethez, a világörökség önálló értéként jelenik meg - 4 helyi TDM területén.

Egyeztetés a szolgáltatókkal, szolgáltatói fórumok

A Tourinform Tokaj 2007-től fogva folyamatosan kommunikálja a TDM előnyeit a szolgáltatók számára, ugyanakkor viszont nagyon fontos feladata volt a szolgáltatók megfelelő tájékoztatása. Több tájékoztató fórumon túl (2008 november: Tourinform Tokaj, 2009 június; Erdőbénye, 2009 július Tarcál), összesen több mint 180 szolgáltató kapott tájékoztatót a TDM szervezet létrehozásáról, annak céljairól, kérvén, hogy a felmerülő ötleteiket, véleményüket írásban vagy szóban jelezzék a TDM munkaszervezete számára. Számos szolgáltatóval - különösen a nagy szállodák és nagy borászatok képviselőivel - egyéni megbeszéléseket is folytattunk a projektek pénzügyi megalapozásának és a szakmai együttműködésnek a lehetőségeiről.

- Önkormányzati egyeztető megbeszélések

A Tourinform Tokaj irodavezetője több ízben is részt vett a kistérségi üléseken, ahol tájékoztatta a polgármestereket a TDM pályázat előkészületeiről. A 2008-as regisztrációs pályázat után november-decemberben mind a két kistérség összes településének egy közel 30 oldalas beszámolót küldött ki a Tourinform Tokaj a TDM szervezet létrehozásáról, leírva benne a konkrét tervek, elképzeléseket. Ezt az anyagot több képviselőtestület tárgyalta, más képviselőtestületek számára csak az írásos beszámoló lett kiküldve az önkormányzatok részéről.

2009 folyamán az önkormányzatokat egyenként többször is megkerestük e-mailben és postai levél formájában is, tájékoztatva őket a projektelőkészítés fázisairól. Az önkormányzatok a Tourinform belső levelezőlistáján is szerepelnek, hogy a szolgáltatásfejlesztési projektekről azonnal hírt kapjanak a településvezetők. A nyár folyamán számos településvezetővel személyesen is egyeztetett a Tourinform Tokaj, illetve minden polgármesternek felajánlotta, hogy a képviselőtestületi ülésre, illetve bizottsági ülésre szívesen elmegy, bemutatja a TDM pályázat részleteit. Számos polgármester élt is ezzel. 2009 augusztus-szeptemberében a TDM pályázat előkészítői (a Tourinform Tokaj munkatársai, valamint a szerencsi önkormányzat kulturális és turisztikai referense) szinte az összes érintett település önkormányzatát személyesen is tájékoztatta a TDM szervezet létrehozásáról, a belépés feltételeiről, a TDM-ben való részvétel előnyeiről.

Az önkormányzatokkal való egyeztetés a projekt megvalósítási időszakában az éves beszámolók keretében fog történni, ugyanakkor viszont a településvezetőkkel az átruházott jogok, kompetenciák miatt napi munkakapcsolatban áll a TDM szervezet.

- Civilek a TDM-ben

Kezdetől fogva komoly feladatnak tekintettük a kulturális- és hagyományőrző civil szervezetekkel, valamint a természetjárókkal és a hátrányos helyzetűekkel foglalkozó civil szervezetekkel való kapcsolattartást. 2009 tavaszán a Közkincs program keretében felkerestük a Tokaji Kistérség összes települését és beszélünk a civil szervezetek vezetőivel, egyeztetve velük a TDM szervezetre vonatkozó terveket. A későbbiekben - részben a Közkincs program segítségével számos civil szervezettel külön is egyeztetünk a tervekről, így lett alapító tag a Harlequin táncscsoport

vagy az Esély és Részvétel Közhasznú Egyesület. 2009 júliusában Tarcalon ez utóbbi szervezet meghívására tartottunk civil fórumot a TDM szervezet előnyeiről és a partnerség lehetőségeiről.

A különböző falvak helyi alapítványai, egyesületeivel, amelyek a lokálpatriotizmus, a helyi értékek megőrzése és a helyi programkoordináció miatt működnek, szintén felvettük a kapcsolatot. A megbeszélések eredményeképpen ők lesznek azok, akik segítenek elindítani -részben társadalmi munkában - az egyes településekhez kapcsolódó programokat.

Egyéb szervezetek megkeresése a TDM szakmai előkészítés érdekében

2009 augusztusában és szeptemberében megkerestük a térségben releváns szervezeteket, intézményeket a csatlakozási lehetőség felajánlásával. Ezeket *l. a 13. számú mellékletben.*

2.3.2 A desztináció szorosan kapcsolódó fejlesztéseinek és a projektgazda tervezett kapcsolódó fejlesztéseinek a bemutatása

9. számú táblázat: A desztináció szorosan kapcsolódó fejlesztéseinek és a projektgazda tervezett kapcsolódó fejlesztéseinek a bemutatása

I. A desztináció kapcsolódó fejlesztéseinek a bemutatása				
Projekt megnevezése	Projekt összköltsége (millió ft)	Program neve	Projekt célja	Projektben betöltött TDMSZ szerep
Turisztikai marketing terv készítése	3, 8	AVOP LEADER+	Helyi vidékfejlesztésre épített részletes idegenforgalmi és borászati marketing terv	
A gazdasági szereplők együttműködésen alapuló komplex szolgáltatáscsomagok kialakítása	16	AVOP LEADER+	Új innovatív és továbbfejlesztett szolgáltatás csomagok létrejötte	
Az akcióterület borászati-turisztikai szolgáltatásainak hozzáférhetővé tétele	7	AVOP LEADER+	Az akció terület borászati-turisztikai szolgáltatásainak hozzáférhetővé tétele turisták számára borbusz vagy gumikerekű kisvonat üzemeltetése révén	
Egységes arculat és komplex szolgáltatáscsomagok megjelenítése	15	AVOP LEADER+	A térséget egységes arculattal megjeleníteni képes imázs kialakítása (többnyelvű leporelló kiadvány)	
Egységes arculat és komplex szolgáltatáscsomagok megjelenítése	6	AVOP LEADER+	Az egész térséget egységes arculattal megjelenítő interaktív DVD készítése	
Helyi kommunikáció: Elektronikus információs terminálok	18	AVOP LEADER+	A térségbe érkező vendégek tájékozódásának	

			megkönnyítése	
Helyi kommunikáció: Hagyományos információs táblák	9	AVOP LEADER+	A térségbe érkező vendégek tájékozódásának megkönnyítése	
Külső kommunikáció: Study tour-ok szervezése	7, 2	AVOP	Szakmai szervezetek számára tanulmány utak szervezése az akció területen	
Külső kommunikáció: Nyomtatott információs kiadványok disztribúciója	3	AVOP LEADER+	Akcióterület nyomtatott és elektronikus információs kiadványainak terjesztése Magyarországon és külföldön	
Tarcal Község Önkormányzata Vidékfejlesztési programot kiegészítő településfejlesztés	66, 662	ÉMOP	Tarcal község vállalkozások letelepedését, a település fizikai megújítását célzó fejlesztése	
Kis Albert szobor (2004)	5	Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma		
Zsinagóga rekonstrukciója (2004)	37, 5002	PHARE		
Tokaj-Hegyaljai szüreti napok (2005)	3	TRFC	Borvidék turisztikai, borászati megjelenése a tömeg forgalom növelése érdekében	A rendezvény marketing felelőse
Borok háza kialakítása (2005)	148, 164	ROP 1. 1		
Tokaj Város Önkormányzata: Zemplén kapui – Tokaj Nagykapos – integrált turizmusfejlesztési program (2005)	61, 7	Interreg IIIA	Turisztikai központ építés	Projekt megvalósítása, megalapozó tanulmány, programcsomago k összeállítása
Zsinagóga II- színház (2006)	952, 898	ROP	Tokaj kistérségének kulturális fejlődésének elősegítése	
Tokaj-Hegyaljai szüreti napok (2006)	3	TRFC	Borvidék turisztikai, borászati megjelenése a tömeg forgalom növelése érdekében	A rendezvény marketing felelőse
Zempléni Fesztivál tokaji rendezvényeinek megvalósítása (2006)	2, 223	TRFC	Kulturális rendezvény elősegítése	Projekt marketing segítése

Összefogással Tokaj Világörökségeért I. és II. projekt	2. 140, 5	ÖTV I. és II.	Tokaj és környéke Borral kapcsolatos kínálatának; Kultúrával kapcsolatos kínálatának (Múzeum); Aktív szabadidőtöltés (vízi turizmus); Információ szolgáltatásának; Szabadtéri területek (kilátó, főtér, zöldterület); Kiemelt fejlesztése	
--	-----------	---------------	--	--

II. A TDMSZ tervezett további fejlesztéseinek a bemutatása				
Projekt megnevezése	Projekt tervezett összköltsége (millió ft)	Program neve	Projekt célja	Tervezett időpont
Tokaj Város Önkormányzata: A Tokaji "Fesztiválfatlan" kialakítása (2007)	1. 956	ÉMOP	Tokaji „Fesztiválfatlan” kialakítása	2011
Kistérségi kerékpárút (2007)	1. 300		Kerékpárút építése az aktív- illetve ökoturizmus elősegítése érdekében	Besorolás alatt
38-as számú út fejlesztése (2007)	1. 500		38-as számú út átkelési szakasz Tokaj világörökségi területen	Besorolás alatt
Öko-kistérség projekt (2008)	4. 500	Ötv I. és II.	Légvezetékek földkábelrel való kiváltása, közintézmények fűtése korszerűsítése megújuló energiaforrások hasznosításával ökológiai szemléletű településrendezés	Besorolás alatt
Zsinagóga III. ütem		ÉMOP	Világörökségi interaktív bormúzeum kialakítása	Benyújtás előtt

Más forrásból megvalósuló fejlesztések a projektgazda részéről

A TDM szervezet, mint projektgazda 2009. szeptember 15-én jött létre, így a múltban más forrásokhoz még nem juthatott. Mivel új szervezet, az 1%-os felajánlásokért csak 2 év múlva indulhat, az NCA pályázatokon 2010-től vehet részt.

A TDM szervezet számára a legfontosabb feladat a garantált programfejlesztés. Egyelőre garantált program csak Tokajban van, illetve tokaji indulással (idegenvezetés, borbusz). Szeretnénk, ha a következő 2 év folyamán a garantált programok sora várná a vendégeket a helyi TDM területére. Szeretnénk, ha az első néhány évben a már régebben működő civil szervezetekkel közösen hoznánk létre garantált programokat (pl. Tokaj Turizmusáért Egyesület, Tokaj Reneszánsz, stb.), amelyek lehetővé teszik, hogy akár napokon keresztül szervezett programok sora várja a vendégeket. Különösen fontos a családbarát programok kialakítása, amelynek kiváló helyszíne Tarcalon a Hatputtonyos borfalu, Erdőbényén a Tájház, de a többi világörökségi projektből létrejött beruházás is.

A garantált programfejlesztés egyes elemeit, amely nem ennek a pályázatnak a részét képezi, l. a 14. számú mellékletben.

2.4 A pályázati projektmenedzsment szervezet bemutatása

2.4.1 A pályázati projektmenedzsment szervezet és tervezett működésének a bemutatása

Szervezeti modell

Szervezeti modell

A projektmenedzsmentet a TDM munkaszervezete végzi, a TDM menedzser egyben a projekt projektmenedzsere is. A TDM munkaszervezet munkatársai végzik a projekttel kapcsolatos feladatokat.

Felügyeleti és ellenőrző szervek, döntési struktúra

A projektmenedzsment felett közvetlen ellenőrzési jogosítványokkal a TDM szervezet elnöksége rendelkezik. A szakmai előkészítést a TDM munkaszervezete végzi, amit a TDM szervezet elnöksége megvitát, s esetleg javaslatokat tesz a módosításra. A TDM munkaszervezet és az elnökség munkáját a TDM szervezet Felügyelő Bizottsága ellenőrzi.

Projektmenedzser team létszáma: 9 fő

Pozíciók, feladatkörök, felelősségi rendszer felvázolása

A projektmenedzsment vezetője egyben a TDM menedzser. A projekt adminisztrációt az Információs és termékfejlesztési menedzser végzi, a szakmai irányítást pedig - a kommunikációt kivéve szintén ő, valamint a Front office menedzser végzi. A projekt kommunikációért a tartalomfejlesztési és e-marketing menedzser a felelős.

Az informatikai fejlesztésekhez külső munkatárs bevonását tervezzük. A jogi és gazdasági ügyek intézését a tagjaink között lévő jogász és könyvelő cégek segítségével végezzük.

A projektért egyszemélyben a TDM menedzser a felelős, a felelősségi rendszer pedig a TDM szervezet organigramjában felvázoltak szerint működik.

Pályázati projektfeladatok és a napi TDMSZ működéshez kapcsolódó stratégiai és napi operatív feladatok ellátása egyidejű biztosítása, akadályai

A projektmenedzsment és a napi operatív feladatok együtt biztosítottak a TDM szervezet munkaszervezet által.

10. számú táblázat: A projektben közvetlenül résztvevő személyek

A projektben közvetlenül résztvevő személyek száma	Hány fő	Biztosítása belső (B) vagy külső (K) erőforrás igénybevételével	Szakmai (év)és pályázati tapasztalatok (EU-s
---	----------------	--	---

(Név)		történik	projektszám db)
A) Projektmenedzser:	...1 fő	B	5 év EU pályázatok száma: 5
B) Projekt-adminisztráció:	1... fő	B	
C) Turisztikai szakember:	2 fő	B	
D) Pénzügyi vezető:	1... fő	K	
E) Műszaki vezető:	1... fő	K	
F) IT szakértő:	1... fő	K	
E) Jogász:	1... fő	K	
G) Kommunikációs és marketing szakember:	1... fő	B	
..) Egyéb	... fő		

2.4.2 A projektmenedzser (projektvezető) és turisztikai referenciáinak bemutatása

A projektmenedzser szakmai önéletrajzát l. a 15. számú mellékletben!

11. számú táblázat: A projektmenedzser referenciái

Az 5 legfontosabb projektszintű személyes projektvezetői referencia, tapasztalat bemutatása (pl. projektmenedzsmént, értékelés, pályázatiírás, szakértés stb.)					
Projekt megnevezése	Projekt összköltsége (millió ft)	Támogatás éve	Program neve	Pályázati azonosító-szám	Projektben betöltött szerep
Zempléni településszövetség: Tokaj-Hegyalja turisztikai és borászati marketingterve	3,8	2007	AVOP	3.5 LEADER+	Külső szakmai tanácsadó
Tokaj Város Önkormányzata: A Tokaji Fesztiválkatlan kialakítása	1,956	2009	ÉMOP	2.1.1/A	Külső tanácsadó
Zemplén kapui – Integrált turizmusfejlesztési projekt	61,7	2005	INTERREG 3/A	HUSKUA/05/01/270	tanulmányírás
LEADER+	100	2006	LEADER+		részvétel a projekt-kidolgozásban
VITOUR		2006	INTERREG		kommunikációs és turisztikai szakértés

3. A projekt háttere, a fejlesztési igény indokoltsága a projekt célkitűzései

3.1 A fejlesztési szükségletek és igények, s azok indokoltságának a bemutatása

- A helyi TDM turisztikai adottságai

A helyi TDM turisztikai adottságainak részletes bemutatását l. a 16. számú mellékletben.

- Közlekedési mizéria

A helyi TDM területén a legnagyobb gondot a közlekedés jelenti. A vendégek nagy része ugyanis - küzdve az iszik vagy vezet kérdéssel - az iszik mellett dönt, így a szálláshelyének a településéről nem akar vagy tud kimozdulni. Vonatközlekedés ugyan létezik a HTDMSZ területén, de 15-20 km-es szakaszok akár több mint 2-3 órát is igénybe vesznek az átszállások miatt. A VOLÁN közlekedés még gyatrább.

A térségen átmegy az Eurovelo útvonal, ami kiváló lehetőséget jelenthetne az aktív turizmus megerősítésére. Ugyanakkor az összekötő szakaszok igen forgalmasak, amelyek szinte lehetetlenné teszik a kerékpározást több település között (pl. a 38-as főút vonalán). A Tokaji Kistérség területén engedélyes terv van egy kistérségi kerékpárút elkészítésére, de a pályázatok évek óta nem teszik lehetővé a megvalósítást - a helyi földrajzi adottságok, pl. a 38-as főút és a Bodrog közötti távolság miatt.

A világörökség területén átmenő 38-as főút forgalma egyébként is igen nagy, gyakorlatilag Szerencs, Tarcál, Tokaj, Bodrogkisfalud lehetőségeit igencsak korlátozza a napi több mint 3000 kamion, amely éjszaka nem hagy nyugalmat az út venti vendégházak, hotelek lakóinak, nappal pedig a közlekedést teszi lehetetlenné kerékpárral vagy gyalogosan az utak mellett.

Így a borvidék és a Taktaköz, Hernád-völgy települései csak elvi kínálatot jelentenek a turistának, gyakorlatilag azonban nem tud kimozdulni az egyes településekről a vendég, csak ha autóba ül. A TDM szervezet számára alapvetően fontos a helyi TDM településeinek a megközelíthetőség tétele, olyan közlekedési eszközök beiktatása, amely nem csak megrendelésre, hanem menetrend szerint is elérhetővé teszi a települések kínálatát.

A TDM szervezet egyik alapfeladata e közlekedési mizéria kezelése, a települések elérhetővé tétele a vendégek számára. Ez a desztinációs továbblépés egyik legfontosabb eleme.

- Információs hálózat

A helyi TDM területe igen nagy, számos pici, ám a turizmus véráramába bekapcsolódni kívánó település alkotja.

A HTDMSZ több településén turisztikai információs pont, illetve borinfo pont létrehozására nyertek támogatást az elmúlt években (Összefogással Tokaj Világörökséért projekt). Az irodák bútorzattal és informatikai eszközökkel is jól felszereltek a napi ügyfélfogadáshoz, de a személyes ügyfélszolgálat a legtöbb helyen mégsem működik, vagy ha van is, a munkatársak szakképzettsége, helyismerete és nyelvtudása kivetni valókat hagy maga után.

A látogatómenedzsment rendszer kiépítéséhez a HTDMSZ 8 települése LEADER+ támogatást nyert 2006-ban, aminek eredményeképp számos településen touch info működik, illetve egységes táblarendszer található. A feladat ennek a rendszernek a kiterjesztése a HTDMSZ egyéb településeire. Ahhoz, hogy a call center és a napi kommunikáció megfelelő legyen, szükséges, hogy minden információs pont megfelelő informatikai eszközökkel, internettel, telefonvonallal felszerelt legyen.

- Garantált program fejlesztés

A garantált programfejlesztés egyes elemeit, amely nem ennek a pályázatnak a részét képezi, l. a 14. számú mellékletben.

3.1.1 A TDMSZ fejlesztés által megcélzott érintett, érdekelt célcsoportok és a fejlesztési igényeik, szükségleteik bemutatása (célcsoport és szükséglet-elemzés)

3.1.1.1 TDM szervezet munkatársak

Érintettek száma: kb. 10 fő

A TDM szervezet munkatársainak egy része már most a Tokaj Marketing Nonprofit Kft-nél dolgozik, magas szintű nyelvtudással és helyismerettel rendelkeznek. Az ügyfélszolgálati munkatársak kommunikációs készsége is kiváló. Ugyanakkor a legtöbb információs ponton nyelvtudás és helyismeret nélküli munkatársak dolgoznak (ahol egyáltalán nyitva van az információs pont). A TDM szervezet munkatársai számára az alábbiakra van leginkább szükség:

- nyelvtudás fejlesztése
- kommunikációs készség fejlesztése
- informatikai eszközök használatának fejlesztése
- helyismereti és borászati ismeretek fejlesztése
- alapvető marketing ismeretek

Az épületekben lévő infrastruktúra hiányosságai a mindig professzionális munkavégzéshez:

- notebook megfelelő szoftverekkel, internet kapcsolat, telefonvonal
- mobil telefon

3.1.1.2 TDM szervezet tulajdonosok/fenntartók-döntéshozók

A TDM szervezet egyesület, tehát minden tagja ugyanolyan jogokkal és köteleességekkel bír. Az egyesület döntéshozó szerve maga a közgyűlés, amelyben az önkormányzatok és vállalkozók ugyanolyan jogokkal bírnak.

A tagság, mint szolgáltatók és civilek közössége mellett ugyanakkor a munkaszervezet fenntartásában a legjelentősebb szerepet az önkormányzatok vállalják (**összesen 20 önkormányzat**). Fejlesztési igényeik:

- a megközelíthetőség fokozása (közlekedési hálózat)
- az információs pontok működtetése (ahol ez releváns)
- a Taktaköz és Hernád-völgy részéről a turisztikai infrastruktúra fejlesztése, a szolgáltatások véráramba kerülése
- közös turisztikai marketingtevékenység, hatékonyabb megjelenés
- az információs pontok költségeinek a csökkentése, saját bevételek fokozása

3.1.1.3 TDM szervezet tagok

A TDM szervezet tagsága (szolgáltatók): 65 vállalkozás

A TDM szervezet tagjainak legfontosabb fejlesztési igényei:

- működő turizmusfejlesztés - a szolgáltatások hatékony összefogása és értékesítése
- hatékony turisztikai marketing
- a közlekedési mizéria kezelése, a vendégek számára a kistelepülések szolgáltatóinak elérhetővé tétele

A TDM szervezet tagjainak fejlesztési és marketing elképzeléseit a 17. mellékletben található felmérés foglalja össze.

3.1.1.4 Turisták, látogatók

A turisták, látogatók által felmerülő fejlesztési igényeket a 18. mellékletben található felmérés foglalja össze.

3.1.1.5 TDM szervezet szakmai partnerek

A TDM szervezet munkája számos szakterülethez kapcsolódik. Az eddigi tapasztalatok alapján a legfontosabb igények általában:

- a tájvédelmi körzetek védelme
- a borászatok és a szolgáltatók által közösen kialakított turisztikai- és bormarketing munka
- a térség egységes megjelenítése
- a világörökségi terület értékeinek a kiemelt védelme, marketingje, az értékörzés, értékteremtés és az értékek továbbadása a világörökségi cím érdekében.

Rendezvényszervezők

Kb. 15 céggel áll a TDM szervezet kapcsolatban.

A térségben számos nagyrendezvény valósul meg, amelyek nagy részét külső rendezvényszervezők szervezik. A legnagyobb rendezvényeink szervezői (Zempléni Fesztivál és Hegyalja Fesztivál) az egyesület elnökségében is helyet foglalnak. Általában a részükről a szálláskapacitás koordináció, a transzfer-szervezés, valamint a helyi marketing, amit leginkább elvárnak. A szolgáltatók pozitív hozzáállása, a számukra fenntartott kontingensek szintén alapvetően fontos a rendezvények szervezői számára.

Utazásszervezők, utazásközvetítők

Kb. 50 céggel áll a TDM szervezet kapcsolatban.

Csoportos ajánlataik kialakításához kérik a partnerséget. A szálláshelyekkel nagyrészt önállóan egyeznek meg a csoportos szállásdíj felől - a kiegészítő programok megszervezésében viszont nagyban számítanak a helyi TDM munkaszervezetére. Számos alternatív programlehetőség, az egyes évszakokhoz és ünnepekhez kapcsolódó programok iránt nagy a kereslet.

Média partnerek

Kb. 100-150 nyomtatott és elektronikus médiummal állunk kapcsolatban.

A Tourinform Tokajnak évek óta jól működő hírlevele van. A médiapartnerei elsősorban az új szolgáltatásokról szóló sajtóhíreket várják. A Tourinform Tokaj fotótárában a kapcsolódó településekről, szolgáltatókról, rendezvényekről mintegy 3000 fotó található, a fotótár képanyagára is jelentős a kereslet. A TDM szervezet részéről az aktuális információkat, illetve - ahol ez megoldható - az egyes rendezvényekről szóló közvetlen, helyszíni tájékoztatókat várják.

Kooperációs marketing partnerek

Magyar Turizmus Zrt-vel szoros, jó az együttműködése a TDM munkaszervezetnek. Legfontosabb igényeik: helyi programszervezés a study tourok számára, fotók és szövegek biztosítása a különböző akciókhoz, a szolgáltatók kapcsolódása az MT Zrt-s akciókhoz. Több esetben voltunk együtt kiállításokon, ahol információt és helyi kiadványt igényelt az MT Zrt - cserében kiemelt megjelenési lehetőséghez jutott a térségünk.

További partnereink között leginkább azok a bormarketingre specializálódott intézmények szerepelnek, akik egyébként az egyesületnek is tagjai, ők a TDM szervezet részéről study tourokból való közreműködést, megfelelő prospektusokat, valamint kiállításokon való részvételt várnak.

3.1.1.6 Helyi lakosság

40.989 fő a helyi lakosság össz létszáma, ebből kb. a 35%-át érintik a turisztikai fejlesztések közvetlenül általában.

A helyi TDM által érintett települések két leghátrányosabb helyzetű kistérséghez tartoznak. A lakosság jelentős része nyugdíjas és munkanélküli. Az ifjabb generációk vagy elvándoroltak, vagy az idegenforgalomból és borászatból szeretnének megélni, a világörökségi és a táj adta lehetőségeket kihasználva. Számukra a legfontosabb olyan lehetőségek biztosítása, amely révén biztosnak láthatják a megélhetésüket. Az elmúlt években számos beruházás történt, különösen az önkormányzatok részéről, de a munkahelyteremtésben ez nem sok szerepet játszott, hiszen általában csak néhány - sokszor szakképzetlen - embernek adott csak munkát. A TDM szervezet részéről munkahelyteremtést és a munkahelyek megtartását várja elsősorban a helyi lakosság, illetve olyan szolgáltatások bevezetését, amely révén az idős és /vagy munkanélküli emberek is plusz kereseti lehetőséghez jutnak (pl. helyi kézműves termékek készítése, stb.).

3.1.1.7 TDM szervezet egyéb kiemelt célcsoportok

Igyekeztünk a fentiekben minden szegmenset bemutatni.

3.1.2 A TDMSZ fejlesztés által megcélzott fejlesztések kínálat-elemzése

A TDM fejlesztés által megcélzott fejlesztések kínálat-elemzését (külső-belső versenytárs-elemzés) l. a 19. számú mellékletben!

12. számú táblázat: TDM szervezethez hasonló desztinációs szolgáltatásokat nyújtó szervezetek

Hasonló/helyettesítő szolgáltatás	Szervezet	Szervezett TDM fejlesztések hatása a jelenlegi szolgáltatókra	Együttműködési készség (1-5)	Együttműködés lehetséges módja
Idegenforgalmi és kereskedelmi képzések a szolgáltatók számára	ÉMOR TISZK	Idegenforgalmi menedzser és szakmenedzser képzés folyik náluk.	5	Tagként belépve ők biztosítják a képzéseket.
Idegenforgalmi és kereskedelmi képzések a szolgáltatók számára	Zemplén TISZK	Idegenforgalmi menedzser és szakmenedzser képzés folyik náluk.	1	Tagként belépve ők biztosítják a képzéseket a Szerencsi kistérség területén.
Helyi programok szervezése, szolgáltatók jutalékos értékesítése	Zemplén Tourist	Konkurens szolgáltatóként esetleg bizonyos borvidéki programjaik kereslete csökkenhet – részprogramok területén azonban jóval	5	Részprogramok szervezése, csoportos programok számára kiegészítő szolgáltatások biztosítása.

		több megrendelést kaphatnak (pl. buszszolgáltatások)		
	Tokaj.hu Kft.	Az IT rendszer bevezetésével az online foglalási rendszere kevésbé lesz hatékony. Az általuk szervezett bortúrák háttérbe kerülhetnek.	2	Helyi Kft-ként stratégiai partnerként kapcsolódhatnak az IT fejlesztésbe.
Szállásfoglalási honlapok	www.szallastokaj.hu és hasonló honlapok	Az IT rendszer bevezetésével az online foglalási rendszere kevésbé lesz hatékony.	1	A szobakihasználtság növelése érdekében dolgoznak, egyfajta marketing platformként működhetnek.
Borútvonalak működtetése	Tokaj-Hegyaljai Borút Egyesület	A TDM szervezet révén hatékonyabban fogja tudni működtetni a kialakított borútvonalakat.	5	Alapító tagként marketingtevékenységben, illetve a borútvonalak működtetésében segítséget nyújtunk egymásnak.

3.2 A TDMSZ fejlesztési projekt célkitűzései és célrendszere

Hosszú távú célok

Tokaj-Hegyalja az elmúlt időszakban látványos fejlődésen ment keresztül. Jelentős mértékben bővült a termékkála, kialakult a vendégfogadáshoz alkalmas infrastruktúra és egy viszonylag tág szolgáltatói piac, ahol a magán szálláshelytől a hotelekig, az egy napos vagy egy estés programoktól az országos fesztiválokig mindenféle szolgáltatás megtalálható. A szolgáltatói piac szélesedése azonban nem jelentette a turisztikai marketingmunka fejlesztését is, ami mára nemcsak a szálláshelyeket és az egyéb vendéglátó egységeket sújtja, hanem a hatékony bormarketinget is befolyásolja. A turisztikai marketing csak akkor hatásos, ha össze tudnak fogni a szolgáltatók (múzeumok, vendéglátóhelyek, egyéb látványosságok) és egymást erősítve kínálják a szolgáltatásaikat, amelyek önmagukban nem képesek idevonzzani a vendégeket, közösen viszont vonzó turisztikai terméknek szerepelhetnek.

A munka célja:

- Tokaj-Hegyalja, a Taktaköz és a Hernád-völgye, mint brand megteremtése és megmutatása a hazai és nemzetközi turisztikai piacon
- A kis és nagyobb települések együttes megjelenítésével a kisebb települések turisztikai véráramba való bevonása, ezáltal a humán erőforrások hatékony kihasználása (pl. elbocsátott pedagógusok munkaerőpiaci helyzetének javítása, esélyteremtés)

- A helyi lakosság lehetőségeinek bővítése (infrastruktúra-fejlesztés, új szolgáltatások, stb.)

A misszió:

A közvetlen turisztikai fejlesztési cél egy sokoldalú, határozott arculattal rendelkező, országosan meghatározó súlyú, nemzetközileg is megjelenített, versenyképes, a fenntarthatóság elvét képviselő, hatékony turisztikai kínálat kialakítása, mely komplex, jelentős hatást gyakorol a térség általános fejlesztésére is. Cél a borvidék és peremterületeinek közös turisztikai célponttá alakítása.

Stratégiai célok

A fenti erőfeszítések sikerének biztosítása érdekében a TDM szervezet a következő célokat tűzte ki maga elé:

- Az önkormányzati szféra támogatása helyett a szolgáltatók által fenntartott helyi TDM szervezet

Stratégiai célunk, hogy az önkormányzatok helyett (az IFA-bevéteiből származó támogatást leszámítva) egyre kevesebb önkormányzati támogatás mellett is fenntarthatóvá váljék a turizmus rendszere. A turizmusfejlesztés, az új programok, az információs pontok működtetése, az értékesítés elsősorban a szolgáltatók érdeke, stratégiai célunk, hogy a TDM szervezet az önkormányzatok jelentősebb bevonása nélkül is kellőképpen erős legyen pénzügyileg, s a szolgáltatók felismerjék az érdeküket, miszerint az IFA bevallás és a TDM tagság révén több és több vendéghez juthatnak.

- Tagszám növekedés – csak minőségi szolgáltatókkal

Fontos célunk, hogy minél több szolgáltató TDM tag legyen – ugyanakkor nem cél, hogy a rossz minőséget nyújtó szolgáltatókat is közvetítse a TDM szervezet. A TDM tagság növelése tehát nem abszolút cél, a feladat, hogy a TDM szervezet kiszűrje a nem minőségi szolgáltatókat és csak az adott kategóriában megfelelő szolgáltatók maradjanak a szolgáltatási rendszerben.

- A szállásadásból fakadó bevételek kifehéritése

Stratégiai célunk, hogy a szállásadással foglalkozó szolgáltatók TDM tagként minél nagyobb mértékben jelentsék be a vendégéjszakákat, s fizessék be az Idegenforgalmi Adót. Ha a szolgáltatók érzik, hogy az IFA-befizetéseik utáni fejlesztések őket szolgálják, akkor várható a nagyobb arányú bevallás, illetve várható, hogy a szálláshelyek nagyobb arányban szeretnének majd TDM szervezeti tagok lenni.

- Termékfejlesztés - Erőteljes, fókuszált portfólió kialakítása

Középtávon (rnax. 5 év) olyan turisztikai termékek kialakítása, amely beszövi az egész helyi TDM területét, az ár-érték aránya megfelelő, a vendégek igényeit maximálisan kielégíti.

- Marketing - A helyi TDM területe, mint brand

A helyi TDM területileg olyan sajátos, egymást kiegészítő értékekkel rendelkezik, amelyek lehetővé teszik, hogy a helyi TDM önálló brandként jelenjen meg a hazai és nemzetközi turizmusban. Ehhez azonban szükséges a brand-alkotás, szükséges a marketingtevékenység hosszú távra meghatározott koncepciója, illetve egy olyan középtávú marketingterv, amelyet a helyi szolgáltatókkal közösen megfinanszírozva létrehozható a HTDMSZ, mint márka.

- Vendég-elégedettség növelése

Kiemelt célunk, hogy a térségbe érkező vendégek jól érezzék magukat. A helyi TDM területe akár egy hétig is programot tud kínálni a vendégeknek - a célunk, hogy a vendégek ezeket a programokat meg is találják, s úgy érezzék, a felét sem látták annak, amit a térség kínál a számukra, így ide időről időre feltétlenül vissza kell jönni.

Operatív fejlesztési célok

- komplex turisztikai programok kidolgozása, értékesítése (garantált program fejlesztések a TD területén)
- információs infrastruktúra fejlesztése
- a szolgáltatók minőségi fejlesztése (őpl. nyelvet beszélő munkatársak, helyismeret, stb.)
- márkaépítés (temakatalógus, ajánlati katalógus, hírievél, stb.)
- idegenforgalmi képések megvalósítása

3.3 A TDMSZ fejlesztési projekt koherenciája

A TDMSZ fejlesztés hozzájárulása, koherenciája az OP céljaihoz

A nagyrészt világörökségi területen megvalósuló projekt az ÉMOP összes, a 4.2 pontban (A turisztikai potenciál erősítése) leírt célkitűzésnek megfelel. A 4.2 pontban felsorolt főbb célkitűzések és a projektünk hozzájárulása a célokhoz:

A turizmusból származó jövedelmek és a turizmus révén teremtett új munkahelyek növelése.	A Tokaj-Hegyalja, Taktaköz, Hernád-völgye TDM szervezet célja olyan turisztikai programfejlesztés megvalósítása, amely új munkahelyeket teremt az egyébként két leghátrányosabb helyzetű kistérség településein. Amennyiben a helyi TDM szervezet megfelelőképpen tud működni, ez újabb turisztikai beruházásoknak ad táptalajt, illetve lehetőséget biztosít a munkahelymegőrzésre azok számára, akik jelenleg a turizmusban dolgoznak.
Nemzetközi szinten is versenyképes turisztikai termékek, ezen belül a régió sajátos kulturális örökségeire és természeti értékeire építő attrakciók létrehozása, elősegítve a látogatottság növelését és a szezonális mérséklését.	A helyi TDM területén az elmúlt időszakban több jelentős attrakciófejlesztési beruházás is történt. Ahhoz azonban, hogy ezek valóban elérjék az ÉMOP-ban felvázolt célt, szükséges a folyamatos marketingtevékenység. Ezt igyekszik felvállalni a helyi TDM. A Szerencsi Fürdő vagy a tokaji Paulay Ede Színház, illetve a 2011-ben átadásra kerülő Patkóbánya-Kultúrkatlan csak akkor tölti be a ROP-ban felvázolt célt, ha a helyi TDM szervezet tagjai, illetve a munkaszervezet segíti az intézményeket az indikátorként megjelölt látogatószám elérésében.
A régióba érkező turisták számának és átlagos tartózkodási idejének növelése: A régióban eltöltött vendégéjszakák számának növelése.	Számos esetben éri az a vád a desztinációt, hogy a nem megfelelő szolgáltatások miatt kevés a vendég, illetve ezért rövid az átlagos tartózkodási idő. A helyi TDM szervezet tagjai a munkaszervezettel karöltve a programfejlesztési stratégiában azt tűzte ki célul, hogy télen-nyáron elérhető, minőségi garantált programok várják a térségbe érkezőket. A helyi TDM szervezet célja a garantált programok révén a vendégek számára

	elérhetővé tenni a minőségi szolgáltatásokat, több programot kínálni az átlagos tartózkodási idő és vendégéjszaka szám növelése érdekében.
A régióban működő kereskedelmi szálláshelyek színvonalának és szolgáltatásainak javítása, bővítése, valamint új, elsősorban magas minőségű szolgáltatásokat nyújtó szálláshelyek létesítése a támogatandó regionális vonzerők közelében.	A helyi TDM szervezet elsősorban a kereskedelmi szálláshelyek programkínálatának a szélesítésében játszik közre a garantált, illetve komplex programokkal.
A nemzetközi turisztikai piaci jelenlétet segítő együttműködések biztosítása.	A helyi TDM munkaszervezete az elmúlt években már több interregionális programban részt vett (VITOUR, Zemplén kapui integrált turizmusfejlesztési projekt). A cél egyfelől a világörökségi borvidékekkel való kapcsolattartás, a jó példák átvétele, másfelől a határmenti együttműködések alakítása. A helyi TDM kb. 50 km-re van a szlovák, 100 km-re az ukrán határtól. A továbblépést egyfelől a történelmi borút felelevenítésével, másfelől a Bodrog és a Tisza adta lehetőségek kihasználásával szeretnék elérni.

A ROP egyes prioritásaihoz való kapcsolódás:

- Térségi turisztikai vonzerők, termékek fenntartható fejlesztése (77. p.)

77. oldal: „A támogatásban törekedni kell a vezérterméket jelentő, nemzetközi szempontból is nagyattrakciót jelentő kulcsprojektek fejlesztésére, valamint a kiegészítő-jellegű, a kínálatot teljessé tevő szolgáltatások biztosítására.” - A helyi TDM területén kiemelt projektként kerül átadásra 2011-re a Patkóbánya-fesztiválatlan. Ahhoz, hogy a szabadtéri színpadon zajló délutáni, esti programok mellett a vendégek napközben is jól érezzék magukat, a helyi TDM szervezetnek kell gondoskodnia a programkínálatról. A tervezett és már folyó garantált programok, az egy-két napos programot kínáló települések koordinált programkínálata a helyi TDM területén, ezek megközelíthetővé tétele és a minőségi szolgáltatások együttesen szolgálják a Patkóbánya vonzerejének növelését.

78. oldal: „A turisztikai kínálat színvonalának javítása érdekében szükséges a magasabb hozzáadott értéket nyújtó turisztikai, kulturális célú szolgáltatások (pl. utazásszervezés, vendéglátás, fizikai közérzetet javító szolgáltatás, egyéb sporttevékenység, máshova nem sorolt egyéb szabadidős tevékenység, szórakoztatás) kínálatának támogatása.” - A TDM garantált programjai, illetve a borbusz-hálózat kiépítése ezt a célt szolgálja.

A 78. oldalon szerepel a turisztikai attrakciókhoz kapcsolódó infrastrukturális eszközök fejlesztése. A helyi TDM szervezet által működtetett információs pontok, illetve a call center ezt a célt szolgálja.

- Kereskedelmi szálláshelyek és szolgáltatásaik fejlesztése (78. p.)

A helyi TDM szervezet által tervezett marketingakcióba, illetve közösségi programjaiba a szálláshelyek kínálatát is belevonja a TDM szervezet, ezáltal a kereskedelmi szálláshelyek forgalma, az itt eltöltött vendégéjszaka-szám nő.

- Térségi desztináció-menedzsment szervezetek (79. p.)

A helyi TDM-ekből mielőbb szeretné létrehozni a Tokaj-Zemplén desztináció a térségi TDM menedzsment szervezetet. A tervek szerint 5 helyi desztináció összefogásával jön majd létre a szervezet.

A helyi TDM szervezet projektjeinek számos kapcsolódása van az ÉMOP egyéb prioritásaihoz is (pl. területfejlesztés - *„Társadalmi-gazdasági szempontból elmaradott kistérségekben a térszervező funkciókkal rendelkező települések attraktivitásának fokozása, valamint a vállalkozások üzleti infrastruktúrájának fejlesztése elsősorban a magánberuházások és a munkahelyteremtés ösztönzése érdekében”* (82. p.) - ezek a prioritások azonban csak marginálisan jelentek meg a projekt kialakításában.

A TDMSZ fejlesztés hozzájárulása, koherenciája a RAT céljaihoz

TDMSZ projektjeink több prioritáshoz is kapcsolódnak a regionális akciótervben. A 2. prioritás szerint a természeti és kulturális értékeken alapuló termékek és szolgáltatások, illetve a turisztikai termékek szervezettségének minőségi javítására van szükség ahhoz, hogy a látogatószám, illetve vendégéjszaka-szám növekedjen. Projektjeink éppen e két célt tűzték ki. A borbusz-hálózat és egyéb komplex termékek létrehozása alapvetően a turisztikai termékek szervezettségét van hivatva szolgálni, abból a célból, hogy a vendégek komplex élményben részesüljenek a HTDMSZ területén töltött idejük alatt. Ugyanakkor fontos szempont a minőségi javítás, hiszen a HTDMSZ minőségirányítási rendszerben juttatja el a szolgáltatókhoz a vendégeket, előre meghatározva az adott szolgáltatás minőségét, illetve ösztönözve a szolgáltatókat a minőségi turisztikai szolgáltatás nyújtására (ahol elégedetlen a vendég, ott az info-pontok munkatársai jelzik a szolgáltatónak a minőségi kifogásokat).

A TDM által kínált programfejlesztéssel az Akciótervben megjelölt egyéb fejlesztések kapcsán is nő a látogatottság, illetve a vendégéjszaka-szám, így a projektünk a 2. prioritás célkitűzéseinek az elősegítője a helyi TDM szervezet területén.

A TDMSZ fejlesztés hozzájárulása, koherenciája az NTS céljaihoz

A helyi TDM egyik legfontosabb célja - természetesen figyelembe véve a Taktaköz és Hernád-völgy elsősorban helyi kézműves és mezőgazdasági termékkínálatát is - a világörökségi Tokaji Történelmi Borvidék egységes turisztikai menedzsmentjének a kialakítása. A magyarországi világörökségi területek közül Tokaj van talán a legelhagyatottabb helyzetben, hiszen mivel 27 települést érint, igazából a teljes világörökségi területnek nincs gazdája, csak használója. A cél olyan programok megvalósítása, amely bemutatja a világörökségi értékeket, s a világörökségi elvi értékekből (pl. különleges mikroklíma, hagyományok, nemespenésszel borított pincék, egyedi adottságú szőlőterületek, tájvédelmi körzetek, maga a tokaji bor) megfogható, valóságos turisztikai terméket állít elő.

A NTS külön foglalkozik a kiemelt turisztikai desztinációkkal. Tokaj-Hegyalja, mint világörökség méltó lehetne erre a címre és az ezzel kapcsolatos kiemelt kezelésre és marketingre, ugyanakkor magunk is jól tudjuk, hogy számos követelménynek még nem felel meg a borvidék. A célunk, hogy a borászatokkal, turisztikai szolgáltatókkal, önkormányzatokkal összefogva egy egységes fejlesztési és marketing terv keretén belül alakítsuk ki a térség turisztikai arculatát. A közösen meghatározott programok pedig a szintén az NTS-ben kiemelten megjelenő élménylánc kialakításához járul hozzá.

A 3.2.1-es pontban kiemelt termékek közül a világörökségi és a taktaközi mezőgazdasági hagyományok alapján mi elsősorban az örökségturizmus fejlesztésére fókuszálunk. A fentiek értelmében legfontosabb célunk olyan turisztikai termékek kialakítása, amelyben a világörökségi értékek mellett a borászati és kulináris adottságok is helyet kapnak. A helyi TDM különlegessége éppen a tokaji bor, mint hungaricum és a világörökségi cím találkozási pontja. Az ebben rejlő lehetőségek eddig gyakorlatilag kiaknázatlanok voltak. A cél olyan borturisztikai programok kialakítása, amelyek nemcsak egy-egy borkóstolót kínálnak a vendégnek, hanem - természetesen a borkóstoló mellé - komplex élményt kap wellness, kulturális és aktív turisztikai elemekkel. Mindezt pedig a helyi TDM területén megszálló, a falusi turizmus kínálatát igénybe vevő vendégek számára is elérhetővé szeretnénk tenni a megfelelő közlekedés biztosításával.

A 3.2.2-es ponthoz kapcsolódva komplex turisztikai információs rendszert szeretnénk kiépíteni. Ennek egyik eleme az info-pontok működtetése, ahol ingyenes térképekkel és kiadványokkal várják a vendégeket, de ahol ezen túl a szolgáltatások lefoglalására, megvásárlására is lehetőség van, s ahol

helyi kézműves termékeket, kisebb ajándéktárgyakat is vásárolni lehet. Az info-pontokban internethozzáférés, illemhely várja a vendégeket, illetve igény szerint meg lehet tekinteni a borvidéket bemutató filmeket is, egyes info-pontokban pénzváltásra, illetve pénzfelvételre is lehetőség van. Az információs pontokon idegenvezetés (város- vagy falumustra), kiállítások, illetve helytörténeti, valamint imázskiállítások is várják a vendégeket.

Az információs pontokhoz kapcsolódva egységes táblarendszer, valamint touch monitorok várják a térségbe érkező vendégeket, egységes információs tartalommal. Ezen túl kiemelt cél egy 24 órás telefonos call center üzemeltetése, amely a GPS-ek POI -jából is elérhető, s a nap bármely órájában információt ad a térségbe érkező érdeklődőknek a szabad szálláshelyekről, a programokról, az elérhető szolgáltatásokról.

A 3.3.1-es pontban az NTS kiemelten foglalkozik az attrakciók megközelíthetőségével. A helyi desztinációnk két nagyobb városa, Tokaj és Szerencs MÁV fővonalon helyezkedik el, ugyanakkor a legtöbb település mellékvonalakon található, így előfordul, hogy egy 15-20 km-es távolságot a vendég akár 2-3 óra alatt tud csak megtenni a többszöri átszállás miatt. Több település egyáltalán nem közelíthető meg vasúton, csak VOLÁN buszokkal - itt a buszok ritkasága, zsúfoltsága jelenti a gondot. A borbusz-hálózat fejlesztésével azt szeretnénk elérni, hogy a HTDMSZ területén a vendég kényelmesen eljuthasson a nagyobb városokból a különleges tájképi és gyakorta szolgáltatásban is mutatkozó kisebb településekhez, ezáltal a HTDMSZ egésze megközelíthető legyen a vendégek számára.

A NTS a 3.3.2-es pontban külön értéként említi a gasztronómiai hagyományok felelevenítését, megújítását. A TDM területén több olyan étterem is működik, amelyek ennek a gasztronómiai iránynak a követői (pl. az Oroszlános Borvendéglő, Sárga Borház), illetve amelyek évek óta a helyi gasztronómia kínálatát mutatják be a vendégeknek (pl. Lebujs Étterem, Bonchidai Csárda). Ezek egy része azonban szintén szinte megközelíthetetlenek, ha a vendégek a jó ételek mellé tokaji borokat is fogyasztani szeretnének, így a buszprogram ezt a problémát is kezelni szeretné. Már most is szerepel a kínálatunkban olyan borbusz, amelyben nemcsak borászatok, hanem étterem is szerepel, s ahol a helyi borok mellé helyi specialitású ételt is meg lehet kóstolni.

A mi esetünkben alapvetően fontos a tokaji borhoz komponált, ámde elsősorban magyaros ételek szerepeltetése az étlapokon. A Taktaköz és a Hernád-völgye kínálata nagyszerűen segíti a Tokaj-hegyaljai részek gasztronómiai kínálatát, hiszen házi tejjel, túróval, sajtokkal, sertés- és marhahússal segítik a házas ízek bemutatását. Ahhoz viszont, hogy a vendéglátásban előrelépést lehessen tapasztalni, elsődlegesen fontos az éttermek vendéggel való megtöltése.

A 3.3.3-as pontban az NTS arra hívja fel a figyelmet, hogy növelni kell a vendégek komfortérzetét, élhetővé és élvezhetővé kell tenni a helyi adottságokat. A TDM szervezet által fenntartott információs pontjainkon internethasználatra, illetve WIFI szolgáltatás igénybevételére lesz lehetőség, hogy az ide érkezőknek ne kelljen lemondani az internethasználatról a nyaralásuk idején sem. Ugyanakkor igényünk az információs irodák környezetében padokat, asztalokat elhelyezni.

A helyi TDM egészében problémát okoz a nyilvános illemhelyek hiánya. Az info-pontokban ennek használatára is lehetőség nyílik, illetve igyekszünk, ahol lehet, pelenkázó asztalokat is elhelyezni a babával érkező szülők számára.

A térségben nagy problémát okoz a pénzváltó hiánya. Sajnos Szerencs kivételével nincs folyamatos és önálló pénzváltó-hely a térségben - szeretnénk, ha legalább Tokajban állandó pénzváltó működne, amely hétvégén is nyitva tart.

A fentiekhez kapcsolódva szeretnénk a turisztikai információs rendszert tovább fejleszteni.

A 3.4.1.1-es pontban az NTS felhívja a figyelmet arra, hogy az oktatási rendszeren túli szakképzési projektekre is nagy szükség van a turizmus területén, olyan képzési projektekre van szükség, amely a helyi igényeket figyelembe vevő szakembereket tud képezni. A TDM pályázatban betervezett képzési projektek a szolgáltatókat megkérdezve, az ő igényeiknek legmegfelelőbb oktatási rendszeren kívüli képzéseket biztosítja a helyi szolgáltatók munkatársai számára.

A helyi TDM által most meghatározott feladatok szorosan építenek a 3.5.5. pontban leírt partnerségre. A fenti programok ugyanis megvalósíthatatlanok, ha a szolgáltatók nem állnak partneri viszonyban egymással és a munkaszervezettel, ha nem adják meg a megfelelő információkat a munkaszervezet számára. Az évek óta meghirdetett Tokaj-hegyaljai Szüret, vagy a 2009-ben először elindított Családi borhétvége programban egyszerre 30-50 szolgáltató volt képes összefogni, hogy közös márka alatt jelenítsék meg a szolgáltatásaikat. A TDM szervezet az ilyen programokra fókuszál, a 2010-es nagy marketing akciójában egyszerre megjelenítve a nagyrendezvényeket, az egyes szolgáltatók kínálatát és az egyéb boros programokat.

A helyi TDM szervezet eleve széles körű partnerségre épít, nem véletlen, hogy a gyerektáncsoport-egyesülettől a borászati szervezetekig mindenféle, a helyi TDM területén található civil szervezet csatlakozott az egyesülethez. Ugyanakkor nagyon fontos a többi helyi TDM szervezettel való kapcsolattartás - különösképpen a világörökségi borvidék területén lévő helyi TDM-eket tekintve, hiszen közös feladatunk a világörökségi borvidék egységes, komplex turisztikai fejlesztése, az értékek megőrzése és továbbadása, a fenntarthatóság biztosítása.

A helyi TDM célja összefoglalva az életminőség javítása a helyi TDM területén - hogy az itt élők számára ne teher, hanem élmény legyen a világörökségi cím, s hogy a helyi TDM a helyieknek megélhetést, az ide érkezők számára pedig hosszú távú élményt jelentsen.

A TDMSZ fejlesztés hozzájárulása, koherenciája a Regionális Turisztikai Fejlesztési Stratégia céljaihoz

Az Észak-magyarországi Regionális Turizmusfejlesztési Stratégia egy 3D-s modell alapján jelöli ki a fejlesztési területeket. A területi megközelítésben a világörökségi területek és környékük kiemelt szerepet kapnak a stratégiában, turisztikai fejlesztésüket és a marketinget elsődleges feladatnak tekinti a stratégia. Ebből a szempontból a helyi desztinációnk, amely a világörökségi magtelepüléseket magában foglalja, s a pufferzónából is jónéhány települést, kiemelt figyelmet érdemelhet. A Taktaköz és a Hernád-völgy pedig olyan szempontból figyelemre méltó, hogy évszázadokon át szervesen összekapcsolódott az elsődlegesen a bortermeléssel és értékesítéssel foglalkozó Tokaj-Hegyalja és az „éléstár” környező területek. A hagyományok, emberi, gazdasági kapcsolatok a borvidék és környéke között ilyen módon mindmáig léteznek, noha a Taktaközben és a Hernád-völgyében jelenleg még csak csíráiban van meg a turisztikai infrastruktúra és a vendégfogadáshoz alapvetően szükséges szolgáltatói szektor.

A turisztikai termékprioritások között is kiemelt szerepet kap a TDM-ünk, hiszen 3 fő területet emel ki a stratégia:

1. Egészség-és kulturális turizmus
2. Bor- és gasztronómiai, valamint aktív-, falusi- és ökoturizmus
3. Tematikus utak

Ha a helyi TDM kínálatát nézzük, a stratégiához csatlakozva kiemelt fontosságú a bor- és gasztronómiai turizmus a térségünkben, a fejlesztések nagyrészt erre fókuszálnak. Ugyanakkor a hegyek és folyók nyújtotta aktív turisztikai lehetőségek fejlesztése és programba foglalása is nagyon fontos feladat, hiszen évről évre több vízi túrának, illetve kerékpáros programnak fogadó állomása a desztináció területe. Az ökoturizmus fejlesztése, amely a regionális programban szintén szerepel, szintén aktuálisan szerepel a helyi TDM szolgáltatásfejlesztési elképzelései között, hiszen a Bodrogyú Tájvédelmi Körzet adottságai, illetve a Nagykopasz-hegy, valamint a környék erdősegei, a Taktaköz és a Hernád folyói és holtágai az ökoturisztikai termékfejlesztéshez kiváló adottságokat nyújtanak.

Az 1. pontban jelölt prioritásban a kulturális turizmus terén tervezünk kiemelt termékfejlesztést. A helyi TDM tagja ugyanis a Szerencsi Önkormányzat által működtetett Cukormúzeum, amely Európa talán legnagyobb ilyen gyűjteménye, illetve a szerencsi várban található többzetes képeslap-gyűjtemény. A helyi TDM területén olyan látnivalók, emlékhelyek vannak, mint Prügyön a Móricz-ház,

Tállyán az evangélikus templom, ahol Kossuthot keresztelték, Mádon az Európa Nostra díjas zsinagóga, Tarcalon a 6 puttonyos borfalu, stb. A kulturális turisztikai fejlesztéseknek egyik fókuszpontja az elmúlt időszakban Tokaj, ahol a Tokaj-hegyaljai Borok Házában interaktív borászati kiállítás várja a vendégeket, miközben a Paulay Ede Színházban, a Kulturális és Konferencia Központban és a Tourinform Tokajban kiállítások, színházi előadások, koncertek váltják egymást. A fejlesztői tervek között pedig olyan beruházások szerepelnek, mint a Patkó-bánya Fesztiváikatlan 2500 fős befogadóképességű szabadtéri színház, a Tokaji Gaéria, illetve a Világörökségi Bormúzeum kialakítása. A kulturális turisztikai fejlesztések kapcsán létrejövő új programlehetőségek a kulturális turisztikai termékfejlesztés alapjait képezik.

Harmadik prioritás a tematikus útvonalak kialakítása, amelynek alapjai szintén megteremtettek már a helyi TDM területén, megszülettek azok az alaptanulmányok, amelyek lehetővé teszik a borút, illetve az Irodalmi Út további fejlesztését. A helyi TDM szervezet terve ezek további fejlesztése a már meglévő partner-hálózat kiszélesítésével. *A kulturális útvonalakról részletesen I. a 20. mellékletet!*

A funkcionális fejlesztési prioritásokat tekintve a tervezett fejlesztések szintén maximálisan kapcsolódnak a stratégia prioritásaihoz. A turistafogadás feltételnek javítása prioritást tekintve a programunk az info-pontok kiépítésével kapcsolódik, a buszhálózat fejlesztésével pedig az Infrastruktúra-fejlesztés prioritást tartjuk szem előtt, ugyanúgy, mint a call center működtetésével.

Ugyanitt olvasható a versenyképes termékek fejlesztéséről is. A mi célunk olyan programok fejlesztése, amely ár-érték arányban megfelel a vendégek igényeinek, ugyanakkor kreativitásában és az innovációban jóval túlmutat a többi borvidék kínálatán. A funkcionális fejlesztési prioritások között harmadikként szerepel a hatékony DM rendszer, ezen belül is a turisztikai marketing fejlesztés. A régióban sajnos folyamatosan óriási probléma, hogy a turizmus szereplőinek nincs elég eszköze és forrása a hatékony turisztikai marketingmunkára. Éppen ezért fogunk össze a borászokkal, borászati szervezetekkel és a térség fejlesztésében érdekelt egyéb szervezetekkel egy közös, nagy marketingakció érdekében.

3.4 A pályázati projekt megvalósulásával elvárt eredmények, hatások

Az indikátorok mérési módszerének szöveges bemutatása

13. számú táblázat: Indikátor-táblázat

Mutató neve	Típus (output/ eredmény / hatás)	Mértékegy- ség	Kiindulási érték	Célérték – 1 év	Célérték – megvalósítá- si időszak vége ⁴	Célérték – fenntartási időszak vége	Mutató forrása	Mérés módszere, gyakorisága
Kötelezően előírt indikátorok								
A támogatások révén létrejött új munkahelyek száma (nők, férfiak, hátrányos helyzetűek) a turizmus ágazatban	Eredmény	Fő	Közvetlenül : 5 fő	Közvetlenül: 2 Közvetve: 20 fő ⁵	Közvetlenül: 2 Közvetve: 20 fő	Közvetlenül: 10 Közvetve: 200 fő	Munkaügyi Központ	Közvetített munkaerő száma alapján, gyakoriság: év
A turisták által eltöltött vendégéjszakák számának növekedése	Eredmény	db	46 427	51 000	51 000	55 500	KSH	Szolgáltatói adatközlés alapján. Gyakoriság: év
A támogatott TDM szervezetek éves bevételeinek növekedése	Eredmény	Ezer Ft	16 300	23 750	23 750	38 990	Munkaszervezet könyvelése	Könyvvizsgálat, gyakoriság: év
A turizmusfejlesztésre fordított állami hozzájárulással megnövelt IFA kummulált összegének a	Eredmény	Ezer Ft	9 780	14 250	14 250	23 394	Önkormányzatok költségvetése alapján	Önkormányzatok költségvetése és a TDM szervezet mérlegkönyvei összevetésével

⁴ A mi esetünkben a megvalósítási dőszak vége az 1. év végét jelenti, a számoke ezért egyeznek meg.

⁵ A projekt közvetett hatása a térségben a turizmusban foglalkoztatottak számának növekedése

növekedése a desztinációban								gyakoriság: év
Támogatott szakmai fejlesztési részprojektek száma a desztinációban	Output	db	17	20	20	30	TDM munkaszervezet éves beszámoló	Éves monitoring, gyakoriság: év
Támogatott TDM szakmai rendezvényeken, képzéseken részt vettek száma	Output	fő	50	60	60	150	jelenléti ívek	Éves monitoring, gyakoriság: év
A támogatás eredményeként kialakított új TDMSZ turisztikai információs szolgáltatások száma	Output	db	6	8	8	15	TDM munkaszervezet éves beszámoló	Éves monitoring, gyakoriság: év
Támogatott marketingeszközök/ marketingakciók száma	Output	db	1	1	1	4	TDM munkaszervezet éves beszámoló	Éves monitoring, gyakoriság: év
A TDMSZ által betervezett, az önfenntartást igazoltan elősegítő szolgáltatások száma	Output	db	2	4	4	7	TDM munkaszervezet éves beszámoló	Éves monitoring, gyakoriság: év
További a fejlesztés szempontjából relleváns eredmény és output indikátorok								

4. A TDMSZ fejlesztés tervezett szakmai tartalma, kulcsprojektek

4.1 TDMSZ szervezet- és hálózatfejlesztési, képzési programok, projektek

1. A tervezett TDMSZ szervezet és hálózati fejlesztések rövid szöveges összefoglaló bemutatása és indoklása (max. 4000 karakter)
A fejlesztés egyik célja a turisztikai kapcsolatrendszer kiépítése a szolgáltatók, szolgáltatások között. Szükséges annak a számbavétele is, hogy milyen partnereket lehet a tervezett projektbe bevonni- külső és belső partnereket egyaránt. Ahhoz azonban, hogy a TDM szervezet hatékonyan működjék, nem pusztán a hálózati lehetőségek feltérképezésére van szükség, hanem megfelelő szakemberekre is. A helyi TDM területén készült felmérés alapján leginkább idegenforgalmi nyelvi képzésre, borismereti és marketing képzésre van szükség a turizmusban dolgozók számára. A 2008-2009-ben felmerült világörökségi problémák kapcsán elengedhetetlen, hogy a szolgáltatók lássanak egyéb világörökségi példákat is. A tervezett tanulmányút Cinque Terrére a hálózatfejlesztést, a partneri kapcsolatok kialakítását és az ismeretszerzést egyaránt segíti.

2. A tervezett részprojektek részletes bemutatása és indoklása

14. számú táblázat: Szervezet- és hálózatfejlesztési részprojektek részletes bemutatása

1. Részprojekt neve	A fejlesztés révén megcélzott célcsoportok felsorolása	Fejlesztés megvalósítása külső szolgáltatók igénybevételével történik (igen-nem)	Megvalósulás tervezett ütemezése	A részprojekt besorolása a támogatás jogcíme és az elszámolhatóság tekintetében	Fejlesztés tervezett összege (ezer Ft – nettó)
TDM gyakorlati továbbképzés a TDM menedzser és a TDM szervezet munkatársai, valamint az információs pontok munkatársai számára	1. TDMSZ munkatársak	nem ⁶	2010.01.01- 2010.01.30.	átmeneti támogatás	240
A tervezett szolgáltatás, fejlesztés indokoltságának és az elérni kívánt célok, eredmények rövid bemutatása:					
Ugyan a TDM munkaszervezet Tokaj Marketing Nonprofit Kft. már a pályázatot megelőző időszakban is a TDM-es szempontok figyelembevételével működött, s igyekezett feltérképezni a TDM szervezet lehetséges pénzügyi forrásait és szakmai, jogszabályi, stb. feltételeit, így az ott dolgozó munkatársak folyamatos gyakorlati képzést is kaptak a TDM működéséről, az új információs pontok					

⁶ Külső szolgáltató alatt nem TDM tag szolgáltatóra gondolunk. Ahol ez megvalósítható, mindenhol a TDM szervezet tagságára építjük a projektjeinket, a TDM tagságot bizzuk meg a megvalósítással.

megnyitásával és a szakmai munkába való bevonásával teljesen új feladatok merültek fel. A TDM munkaszervezet új front office munkatársai számára meg kell ismertetni az értékesítési rendszert, be kell számukra mutatni a felmerülő feladatokat és azok elvégzését. (pl.NETA adatgyűjtés, call center). A már meglévő és új munkatársak számára be kell mutatni a rájuk váró feladatokat. A TDM munkaszervezet szempontjából a legfontosabb annak az elérése, hogy a front office munkatársak megfelelő kommunikációs készséggel és rugalmassággal kezeljék a felmerülő problémákat, s hogy lehetőség szerint önállóan tudják a problémákat (technikai-műszaki, emberi,szakmai) kezelni a napi munkavégzés során. A továbbképzés a projekt előkészítését szolgálja, a szezonaritást figyelembe véve január-március során kerül sor rá.

2. Részprojekt neve	A fejlesztés révén megcélzott célcsoportok felsorolása	Fejlesztés megvalósítása külső szolgáltatók igénybevételével történik (igen-nem)	Megvalósulás tervezett ütemezése	A részprojekt besorolása a támogatás jogcíme és az elszámolhatóság tekintetében	Fejlesztés tervezett összege (ezer Ft – nettó)
A TDM szervezet hálózatfejlesztési és cselekvési program elkészítése	TDM munkaszervezet munkatársai, a TDM szervezet tagsága, a TDM szervezet által érintett külső partnerek	Igen	2010.02.01- 2010.03.15.	Átmeneti támogatás	400

A tervezett szolgáltatás, fejlesztés indokoltságának és az elérni kívánt célok, eredmények rövid bemutatása:

A Tokaj-Hegyalja, Taktaköz, Hernád-völgye TDM különleges helyzetben van, hiszen 3 kisebb tájegység önkormányzatait és szolgáltatóit foglalja magába. Értékeit tekintve egyedi helyzetben van, hiszen világörökségi területet is érint, s olyan hungaricum készül itt, mint a tokaji aszú. Az értékőrzés és értékteremtés feladatvállalása éppen ezért itt jóval nagyobb, mint más desztinációkban, -arról nem is beszélve, hogy a világörökségi területen 3 másik helyi TDM-mel is osztozunk. Az érintett tájegységek speciális adottságai és az ott élő szolgáltatók egyedi, de egymást kiegészítő kínálata, a világörökségi partnerség eleve feltételezi, hogy a helyi TDM csak megfelelő információs és partneri hálózat kiépítése mellett működhet. A két érintett kistérség leghátrányosabb besorolású. A rendszerváltást követő nagy fellendülés után ma nehezen jön be a tőke a térségbe, a befektetők az alacsony kapacitáskihasználtságot látva más desztinációt választanak turisztikai projektjükhöz. A Hálózatfejlesztési és Partnerségi cselekvési terv elsődleges célja ennek a folyamatnak a megállítása, a megfelelő kommunikáció és az értékesítési csatornák bővítésével a vendégéjszaka szám és a kapacitás kihasználtság növelése. A Hálózatfejlesztési és cselekvési terv egy 5 éves intervallumot mutat be annak a feltérképezésére, hogy a pályázatban is felvázolt projektbe milyen belső és külső partnereket lehet bevonni. A terv számba veszi a lehetséges partnereket és felvázolja a TDM projektbe való bevonás mikéntjét és idejét.

3. Részprojekt neve	A fejlesztés révén megcélzott célcsoportok felsorolása	Fejlesztés megvalósítása külső szolgáltatók igénybevételével történik	Megvalósulás tervezett ütemezése	A részprojekt besorolása a támogatás jogcíme és az elszámolhatóság tekintetében	Fejlesztés tervezett összege (ezer Ft – nettó)
---------------------	--	---	----------------------------------	---	--

		(igen-nem)			
Idegenforgalmi nyelvi képzés	TDM munkaszervezet (info pontok munkatársai), TDM szervezet tagjai (vezetők és beosztottak egyaránt)	nem	2010.02.01.- 2010.04.31.	Átmeneti támogatás	800
A tervezett szolgáltatás, fejlesztés indoklásának és az elérni kívánt célok, eredmények rövid bemutatása:					
Ugyan a helyi TDM több középiskolájában is folyik idegenforgalmi nyelvi képzés, a munkaügyi központ is időről időre indít alap- és középfokú képzéseket, az egyik legnagyobb probléma még mindig a nyelvtudás hiánya, amit a vendégek is leginkább észrevesznek. Nem véletlen, hogy a szolgáltatók között történt felmérés szerint a nyelvi képzésre van a legnagyobb igény. Szituációs, beszédorientált intenzív nyelvi képzést szeretnénk tehát indítani. Célcsoportok: magánszálláshelyek, kereskedelmi szállások, vendéglátóipari egységek munkatársai, TDM munkaszervezet munkatársai, boltok, posta, stb. munkatársai. A képzés időpontja: a turisztikai főszezon miatt február-április.					

4. Részprojekt neve	A fejlesztés révén megcélzott célcsoportok felsorolása	Fejlesztés megvalósítása külső szolgáltatók igénybevételével történik (igen-nem)	Megvalósulás tervezett ütemezése	A részprojekt besorolása a támogatás jogcíme és az elszámolhatóság tekintetében	Fejlesztés tervezett összege (ezer Ft – nettó)
„Értékesítés és helyi turisztikai marketing” – szakmai tanulmányút szolgáltatók, önkormányzatok és TDM szervezeti munkatársak részére Cinque Terrére	TDM szervezet tagjai-szolgáltatók, önkormányzatok,munkaszervezet	Igen	2010.05.15- 2010.06.15	Átmeneti támogatás	600
A tervezett szolgáltatás, fejlesztés indoklásának és az elérni kívánt célok, eredmények rövid bemutatása:					
A szolgáltatás, fejlesztés indoklásának bemutatását és a célokat, eredményeket. l. a 21. számú mellékletben!					

5. Részprojekt neve	A fejlesztés révén megcélzott célcsoportok felsorolása	Fejlesztés megvalósítása külső szolgáltatók igénybevételével történik (igen-nem)	Megvalósulás tervezett ütemezése	A részprojekt besorolása a támogatás jogcíme és az elszámolhatóság tekintetében	Fejlesztés tervezett összege (ezer Ft – nettó)
Hely - és borismereti képzés	TDM szervezetek szolgáltatóinak, munkatársainak (recepciók, pincérek)	Igen	2010. november	Átmeneti támogatás	800
A tervezett szolgáltatás, fejlesztés indoklásának és az elérni kívánt célok, eredmények rövid bemutatása:					
<i>A hely- és borismereti képzés bemutatását l. a 22. mellékletben!</i>					

6. Részprojekt neve	A fejlesztés révén megcélzott célcsoportok felsorolása	Fejlesztés megvalósítása külső szolgáltatók igénybevételével történik (igen-nem)	Megvalósulás tervezett ütemezése	A részprojekt besorolása a támogatás jogcíme és az elszámolhatóság tekintetében	Fejlesztés tervezett összege (ezer Ft – nettó)
Online marketing eszközök a turizmusban a 21. század elején -workshop	TDM szervezet szolgáltatói	nem	2010. április	Átmeneti támogatás	120
A tervezett szolgáltatás, fejlesztés indoklásának és az elérni kívánt célok, eredmények rövid bemutatása:					
A turisztikai szolgáltatók körében készült felmérés alapján a marketingeszköz-használat kérdésben a legelső helyen az internet szerepelt. Ugyanakkor ha felmegyünk az egyes szolgáltatói weboldalakra vagy keresőkben igyekszünk rátalálni a szolgáltatókra, azt kell tapasztalni, hogy a szolgáltatók honlapjának alig 10 %-át látják a keresők, az oldalak pedig már régen idejét múltak. Éppen ezért szükséges egy olyan workshop szervezése, ahol szakemberek mutatják be a legújabb dizájn és tartalmi trendeket, a keresőoptimalizálás lehetőségeit, a webes értékesítés előnyeit. Az e-marketing workshop kiváló előkészítője az IT rendszer bevezetésének is. A workshopra a főszezon előtt, áprilisban érdemes sort keríteni.					

7. Részprojekt neve	A fejlesztés révén megcélzott célcsoportok	Fejlesztés megvalósítása külső	Megvalósulás tervezett ütemezése	A részprojekt besorolása a támogatás	Fejlesztés tervezett összege
---------------------	--	--------------------------------	----------------------------------	--------------------------------------	------------------------------

	felsorolása	szolgáltatók igénybevételevel történik (igen-nem)		jogcíme és az elszámolhatóság tekintetében	(ezer Ft – nettó)
Hagyományos marketing eszközök a turizmusban a 21. század elején	TDM szervezetek szolgáltatói	nem	2010. április	Átmeneti támogatás	120
A tervezett szolgáltatás, fejlesztés indoklásának és az elérni kívánt célok, eredmények rövid bemutatása:					
A TDM szolgáltatók körében végzett felmérés alapján a szolgáltatók 2. legfontosabb marketing eszköze a szórólap. Az információk irodákban lévő szóróanyagok minősége viszont számos esetben kivétlnivalókat hagy maga után, miközben más hagyományos marketing eszközt nem is igazán használnak a szolgáltatók. A workshop célja a modern információhordozók bemutatása, a trendek ismertetése. A workshop javasolt időpontja a főszézon előtt, április.					

4.2 TDM szakmai, szolgáltatás- és kínálatfejlesztési projektek megvalósítása

1. A tervezett TDMSZ szakmai fejlesztések rövid szöveges összefoglaló bemutatása és indoklása (max. 4000 karakter)
A TDM szervezet célja olyan szolgáltatás-háló kialakítása, amely lehetővé teszi, hogy a vendégek hosszabb időt töltsenek el a helyi TDM területén. Cél a programkínálat garantált programokkal való szélesítése (pl. a busz-hálózat bővítése), olyan projektek megvalósítása, amely lehetővé teszi a gondtalan és kényelmes közlekedést, miközben a vendég a borvidéken kóstol, a Taktaközben pedig élvezze az aktív kikapcsolódás nyújtotta lehetőségeket (pl. horgászat, kenuzás, lovaglás). A szolgáltatók megkérdezése alapján a programfejlesztésben az elő- és utószezon közös ajánlatok kialakítására, valamint a garantált program fejlesztésre van leginkább szükség, s természetesen ezek értékesítési csatornáinak a kidolgozására. A vendégek megkérdezései alapján elsősorban a családi programok kialakítására van leginkább szükség. A TDM szervezet nem pályázati forrásból egyéb projekteket is szeretne megvalósítani (pl. animált program-fejlesztés, helyi ajándéktárgyak forgalmazása, stb), ám itt csak a pályázati projektből megvalósításra kerülő részprojekteket mutatjuk be.

2. A tervezett részprojektek részletes bemutatása és indoklása

15. számú táblázat: Szakmai, szolgáltatás- és kínálatfejlesztési részprojektek részletes bemutatása

1. Részprojekt neve	A fejlesztés révén megcélzott célcsoportok felsorolása	Fejlesztés megvalósítása külső szolgáltatók igénybevételevel történik (igen-nem)	Megvalósulás tervezett ütemezése	A részprojekt besorolása a támogatás jogcíme és az elszámolhatóság tekintetében	Fejlesztés tervezett összege (ezer Ft – nettó)
----------------------------	---	---	---	--	---

TDM szervezet szolgáltatásfejlesztési cselekvési terv	TDM szervezet tagjai, a helyi TDM vendégköre, TDM szervezet	nem	2010.04.01- 2010.06.01	Átmeneti támogatás	320
--	---	-----	---------------------------	--------------------	-----

A tervezett szolgáltatás, fejlesztés indoklásának és az elérni kívánt célok, eredmények rövid bemutatása:

A szolgáltatásfejlesztési cselekvési terv célja, hogy számba vegye a TDM szervezet által érintett területek egyéni szolgáltatóit és szolgáltatásait, s felvázolja, hogy ezeket a szolgáltatásokat hogyan lehet minél hatékonyabban a turisztikai piacon megjeleníteni. A szolgáltatásfejlesztési terv a célcsoportok megkérdezése, bevonása után lehet igazán hatékony. A szolgáltatásfejlesztési tervnek ki kell térni a garantált program fejlesztésére, illetve az értékesítési csatornákra is.

2. Részprojekt neve	A fejlesztés révén megcélzott célcsoportok felsorolása	Fejlesztés megvalósítása külső szolgáltatók igénybevételével történik (igen-nem)	Megvalósulás tervezett ütemezése	A részprojekt besorolása a támogatás jogcíme és az elszámolhatóság tekintetében	Fejlesztés tervezett összege (ezer Ft – nettó)
Vonzerőleltár frissítése	TDM szervezet szolgáltatói, a térségbe érkező vendégek, Önkormányzatok, társulások	nem	2010.szeptember 1-2010.november 1.	Átmeneti támogatás	240

A tervezett szolgáltatás, fejlesztés indoklásának és az elérni kívánt célok, eredmények rövid bemutatása:

2009-ben a Tokaji Kistérség Közkincs kerekasztala megbízásából elkészült a Tokaji Kistérség egészét lefedő turisztikai és kulturális vonzerőleltár. A Szerencsi Kistérség részéről azonban ilyen felmérés – a Tokaji Kistérségről készült felmérés alaposságával – soha nem készült. A cél felmérni az egyes települések adottságait, számba venni a kulturális programhelyszíneket, illetve a települések adta kulturális potenciált (pl. hagyományőrző csoportok, kulturális egyesületek), fényképes tényállást készíteni, hogy aztán a turisztikai és kulturális fejlesztések azon irányok felé mozdulhassanak, amelyeknek valóban jelentős hozadéka lehet a helyi TDM egészét érintőleg is.

3. Részprojekt neve	A fejlesztés révén megcélzott célcsoportok felsorolása	Fejlesztés megvalósítása külső szolgáltatók igénybevételével történik (igen-nem)	Megvalósulás tervezett ütemezése	A részprojekt besorolása a támogatás jogcíme és az elszámolhatóság tekintetében	Fejlesztés tervezett összege (ezer Ft – nettó)
---------------------	--	--	----------------------------------	---	--

Borbusz-program fejlesztése	TDM szervezet tagjai TDM munkaszervezet vendég	részben	2010.január 1- 2010.június 1.	Átmeneti támogatás	1520
A tervezett szolgáltatás, fejlesztés indokoltságának és az elérni kívánt célok, eredmények rövid bemutatása:					
<i>A tervezett szolgáltatásokról, a fejlesztésről l. a 23. mellékletet!</i>					

4.3 TDMSZ infrastruktúra-fejlesztés és eszközbeszerzési programok, projektek

1. A tervezett TDMSZ infrastruktúra fejlesztések és eszközbeszerzések rövid szöveges összefoglaló bemutatása és indoklása (max. 4000 karakter)
A TDM szervezet területén több olyan projekt is létrejött az elmúlt években, amelyek elsődleges célja a turisztikai információszolgáltatás (Szerencsi világörökségi kapuzat, Szegi Vízi Turisztikai Bázis, Tarcali Borinfo pont, Tokaji Borok Háza, stb.). Ugyanakkor a vendég –kérdőíven megkérdezett vendégek közül számosan az információhiányt jelölték meg kifogásként a szolgáltatással kapcsolatban, mivel ha nem Tokajban szállnak meg, a környező településeken nincsen megfelelő információszolgáltatás. Ezt a hiátust szeretnénk pótolni azáltal, hogy a már meglévő információs és borinfo pontok működtetését átvállaljuk az önkormányzatoktól, s biztosítjuk a hatékony információszolgáltatást az info-pontokban (kivételek Szerencs, ahol egyelőre csak a szakmai irányítást és eszközfejlesztést vállalja fel a TDM szervezet, a működtetés egyelőre Szerencs Önkormányzatánál marad). Mivel Erdőbényén nincs info-pont, de az egyik legnagyobb forgalmú település, szeretnénk a tájház egyik szobájában információs pontot kialakítani. Ahhoz, hogy a vendégek éjjel-nappal hozzáférhessenek az információkhoz, 24 órás call centert szeretnénk működtetni, amihez az információszolgáltatást a TDM munkaszervezet nyújtja.

2. A tervezett részprojektek részletes bemutatása és indoklása

16. számú táblázat: TDMSZ infrastruktúra fejlesztések és eszközbeszerzési részprojektek részletes bemutatása

1. Részprojekt neve	A fejlesztés révén megcélzott célcsoportok felsorolása	Fejlesztés megvalósítása külső szolgáltatók igénybevételével történik (igen-nem)	Megvalósulás tervezett ütemezése	A részprojekt besorolása a támogatás jogcíme és az elszámolhatóság tekintetében	Fejlesztés tervezett összege (ezer Ft – nettó)
TDM információs irodák eszközbeszerzése	TDM szolgáltatók Vendégek Önkormányzatok	részben	2010.01.01- 2010.05.15.	Átmeneti támogatás	1450,4
A tervezett szolgáltatás, fejlesztés indokoltságának, az elérni kívánt célok, eredmények rövid bemutatása					

A TDM információs irodák közül a legjobban felszerelt a Tourinform Tokaj épülete. A többi iroda fejlesztésre szorul. Ezeket a hiányokat szeretnénk orvosolni a pályázat révén.

2. Részprojekt neve	A fejlesztés révén megcélzott célcsoportok felsorolása	Fejlesztés megvalósítása külső szolgáltatók igénybevételével történik (igen-nem)	Megvalósulás tervezett ütemezése	A részprojekt besorolása a támogatás jogcíme és az elszámolhatóság tekintetében	Fejlesztés tervezett összege (ezer Ft – nettó)
24 órás telefonos információs rendszer fejlesztése	TDM szervezet tagjai Vendégkör	részben	2010.01.01- 2010.06.10.	Átmeneti támogatás	480
A tervezett szolgáltatás, fejlesztés indokoltságának, az elérni kívánt célok, eredmények rövid bemutatása					
A szolgáltatással 24 órán keresztül elérhetővé tesszük a helyi TDM területén lévő szolgáltatókat a vendégéjszaka-szám növelés és a vendégek komfort-növelése érdekében.					

3. Részprojekt neve	A fejlesztés révén megcélzott célcsoportok felsorolása	Fejlesztés megvalósítása külső szolgáltatók igénybevételével történik (igen-nem)	Megvalósulás tervezett ütemezése	A részprojekt besorolása a támogatás jogcíme és az elszámolhatóság tekintetében	Fejlesztés tervezett összege (ezer Ft – nettó)
Az info-pontokhoz tartozó egységes táblarendszer kiépítése	TDM szervezet tagjai TDM munkaszervezet Vendégek	részben	2010.01.01- 2010.06.30.	Átmeneti támogatás	1280
A tervezett szolgáltatás, fejlesztés indokoltságának, az elérni kívánt célok, eredmények rövid bemutatása					
A helyi TDM területén már több projekt révén is készültek táblarendszerek, amelyek sajnos más-más arculattal mutatják be a helyi TDM területét. Mi most nem egy új táblarendszert szeretnénk kiépíteni, hanem az elsődleges cél az, hogy az információs pontokat az utakról láthatóvá, elérhetővé tegyük. A Tourinform táblához (Barna I és alatta a Tourinform felirat) hasonló módon szeretnénk, ha az információs irodák megfelelően ki lennének táblázva.					

4.4 TDMSZ informatikai rendszer fejlesztését támogató eszköz- és szoftverbeszerzések és hardverfejlesztések

1.A tervezett TDMSZ fejlesztések rövid szöveges összefoglaló bemutatása és indoklása (max.4000 karakter)
Az információs pontok működővé tételéhez, valamint az IT rendszerhez való csatlakozáshoz való felkészülés érdekében gyors, minőségi számítógépekre / notebookokra van szükség. Az informatikai fejlesztés nagyrészt az e-tartalommenedzser feladata lesz, ugyanakkor a külső helyszíneken lévő info-pontok munkatársainak is nagyon komoly szerep jut a térség ilyen módon történő népszerűsítésében, hiszen egy-egy rendezvényről ők töltenek fel gyorsjelentéseket, híreket, fotóalbumokat. Az IT rendszer helyi adatait is ők fogják frissíteni, illetve a NETA adatokat is ők gyűjtik.

2.A tervezett részprojektek részletes bemutatása és indoklása

17. számú táblázat: TDMSZ e-turisztikai fejlesztési részprojektek részletes bemutatása

1. Részprojekt neve	A fejlesztés révén megcélzott célcsoportok felsorolása	Fejlesztés megvalósítása külső szolgáltatók igénybevételével történik (igen-nem)	Megvalósulás tervezett ütemezése	A részprojekt besorolása a támogatás jogcíme és az elszámolhatóság tekintetében	Fejlesztés tervezett összege (ezer Ft – nettó)
Az IT rendszerhez való kapcsolódáshoz szükséges hardverek beszerzése	TDM munkaszervezet TDM szervezeti tagság	részben	2010.01.01- 2010.05.31	Átmeneti támogatás	3636

A tervezett szolgáltatás, fejlesztés indokoltságának, az elérni kívánt célok, eredmények rövid bemutatása

Az IT rendszerhez való csatlakozáshoz a helyi TDM területén lévő info-pontok számára a későbbiekben hozzáférést kell nyújtani, illetve szükséges az info-pontok informatikai eszközökkel való felszerelése a hatékony kommunikáció, a vendégek hatékony informálása érdekében. Éppen ezért jelen pályázat keretein belül 6 db notebook, 4 asztali számítógép beszerzését oldanánk meg.

Az IT rendszerhez való csatlakozáshoz szintén szükséges lesz a szolgáltatókról készült fotók feltöltése, így a projektből beszerzésre kerül még 3 db digitális fényképezőgép is.

2. Részprojekt neve	A fejlesztés révén megcélzott célcsoportok felsorolása	Fejlesztés megvalósítása külső szolgáltatók igénybevételével történik (igen-nem)	Megvalósulás tervezett ütemezése	A részprojekt besorolása a támogatás jogcíme és az elszámolhatóság tekintetében	Fejlesztés tervezett összege (ezer Ft – nettó)
A notebook és a számítógépek működéséhez szükséges szoftverek beszerzése	TDM munkaszervezet	igen	2010.01.01- 2010.05.31.	Átmeneti támogatás	800

A tervezett szolgáltatás, fejlesztés indokoltságának és az elérni kívánt célok, eredmények rövid bemutatása
A projektből a hardverekhez szükséges szoftverek beszerzése kerül megvalósításra.

4.5 Desztinációs szintű marketing-kommunikációs, PR, értékesítés-ösztönzési fejlesztések, projektek megvalósítása

1. A tervezett desztinációs szintű marketing és PR programok, projektek rövid szöveges összefoglaló bemutatása és indoklása (max. 4000 karakter)
A projekt keretén belül a borászatokkal és a rendezvényszervező cégekkel közösen szeretnénk egy egész évre vonatkozó marketingkampányt indítani. A kampány célja a bormarketing kiegészítéseként a borturisztikai marketing munka, bekapcsolva a Taktaköz és Hernád-völgye kínálatát is. A projekt keretén belül elkészül a helyi TDM pozicionálási és versenyképességi stratégiája, kijelölve a térség számára a marketingmunka irányvonalait. Ugyanakkor szintén a projekt keretein belül kialakításra kerül a helyi TDM arculatterve, amely harmonizál a borászati közösségek által kialakított borászati arculattervvel.

2. A tervezett részprojektek részletes bemutatása és indoklása

18. számú táblázat: TDMSZ desztinációs szintű marketing és PR programok, részprojektek részletes bemutatása

1. Részprojekt neve	A fejlesztés révén megcélzott célcsoportok felsorolása	Fejlesztés megvalósítása külső szolgáltatók igénybevételével történik (igen-nem)	Megvalósulás tervezett ütemezése	A részprojekt besorolása a támogatás jogcíme és az elszámolhatóság tekintetében	Fejlesztés tervezett összege (ezer Ft – nettó)
Pozicionálási és versenyképességi stratégia kidolgozása	TDM munkaszervezet TDM szervezet szolgáltatói	nem	2010.07.01- 2010.11.31.	Átmeneti támogatás	400
A tervezett szolgáltatás, fejlesztés indokoltságának és az elérni kívánt célok, eredmények rövid bemutatása					
A pozicionálási és versenyképességi stratégia célja a térség marketing irányainak a kijelölése megfelelő felmérésekre (piackutatás, igényfelmérés) hivatkozva. A projekt célja ezen felmérések elkészítése és az irányvonalak kijelölése.					
2. Részprojekt neve	A fejlesztés révén megcélzott célcsoportok felsorolása	Fejlesztés megvalósítása külső szolgáltatók	Megvalósulás tervezett ütemezése	A részprojekt besorolása a támogatás jogcíme és az	Fejlesztés tervezett összege (ezer Ft –

		igénybevételével történik (igen-nem)		elszámolhatóság tekintetében	nettó)
Arculatterv készítése	TDM szervezet egésze	igen	2010.01.01- 2010.04.15.	Átmeneti támogatás	240
A tervezett szolgáltatás, fejlesztés indoklásának és az elérni kívánt célok, eredmények rövid bemutatása					
A projekt célja a helyi TDM egységes arculatának a kialakítása. A helyi TDM területén eddig minden fontosabb projekthez más-más arculati kézikönyv készült, eltérő szín- és formavilággal, így jelenleg az információs tábláktól a prospektusokig számos dizájn megjelenik. Ezek egységesítése és harmonizálása a borászati kommunikációban használt arculathoz a térség elsődleges érdeke. A későbbiekben célszerű lesz a térségi TDM-en belül a világörökségi, borvidéki arculat továbbgondolása. Mi, mint a térség borturisztika kínálatának a koordinálói, fontos feladatunknak tartjuk a borvidéki arculathoz alakított borvidéki- borturisztikai arculat elkészítését is.					

3. Részprojekt neve	A fejlesztés révén megcélzott célcsoportok felsorolása	Fejlesztés megvalósítása külső szolgáltatók igénybevételével történik (igen-nem)	Megvalósulás tervezett ütemezése	A részprojekt besorolása a támogatás jogcíme és az elszámolhatóság tekintetében	Fejlesztés tervezett összege (ezer Ft – nettó)
A borászati szervezetekkel közös kidolgozott 2010-es turisztikai kampány a 2008- 2009-es pickutatásokra alapozott célcsoportok felé.	A térség marketing célcsoportjai TDM szervezet szolgáltatói Rendezvényszervező cégek	igen	2010.01.01- 2010.12.31.	Átmeneti támogatás	2625,1
A tervezett szolgáltatás, fejlesztés indoklásának és az elérni kívánt célok, eredmények rövid bemutatása					
A cél a borvidék és a helyi TDM egységes márka alatt való megjelenítése a hazai, valamint európai piacon. A projekt keretein belül a borászati szervezetek célozzák meg a külföldi piacokat, a helyi TDM szervezet és a rendezvényszervezők pedig a hazai célpiacokat, amelyek egy 2008-2009-es országos felmérés alapján lettek lehatárolva (a Tokaj Reneszánsz, Tokaj Vinum Hungaricum és Tokaj-hegyaljai Borút Egyesületek közös projektjeként). A helyi TDM szervezet a következő marketingmunkát vállalja fel: - a.) egységes turisztikai programajánló elkészítése magyar (10.000 példány), német (5000 pld), angol (5000 db), francia (5000 pld) és lengyel (5000 pld) nyelven; b.) kiállítási installációk elkészítése. - b.) kiállítási display elkészítése - c.) study tour szervezése a bulvár médiumok részére a helyi TDM bemutatására					

5. A TDMSZ fejlesztés tervezett megvalósítási ütemterve

5.1 A projekt tevékenységek részletes ütemezése

21. számú táblázat: A projekt tevékenységek részletes ütemezése (a táblázatban található felsorolások csak példák)

A projekt tevékenységének áttekintő ütemezése (sorok száma tetszőlegesen bővíthető)																
	2009				2010				2011				2012			
	1. negyedév	2. né	3. né	4. né	1. negyedév	2. né	3. né	4. né	1. negyedév	2. né	3. né	4. né	1. negyedév	2. né	3. né	4. né
TDM szervezet megalapítása			X													
A TDM szervezet bejegyzésének elindítása			X													
Pályázat beadása			X													
TDM szervezet TDM menedzserének a kiválasztása				X												
A TDM munkaszervezet új munkatársainak kiválasztása				X												
Támogatási szerződés megkötése (2009. december)				X												
A TDM előkészítő tanulmányok megírása (Hálózatfejlesztési és partnerségi veselekvési program)				x												
A TDM előkészítő tanulmányok megírása (TDM szervezet szolgáltatásfejlesztési cselekvési terv)				x												
A TDM előkészítő tanulmányok megírása (Pozicionálási és versenyképesaségi stratégia)				x												
Projekt megkezdése					X											
Vonzerőleltár elkészítése				x												
Arculatterv					X	X										
Borbusz-program fejlesztése					X	X										

Study tour szervezése					X												
TDM információs irodák eszközfejlesztése					X	X											
A TDM munkatársak TDM továbbképzése					X												
24 órás telefonos információs rendszer kiépítése					X	X											
TDM nyelvi képzés					X	X											
Online marketing eszközök workshop						X											
Hagyományos marketing eszközök a turizmusban a 21. elején – workshop						X											
Az info-pontokhoz tartozó egységes táblarendszer kiépítése					X	X											
Harverbeszerzés					X	X											
Szoftverbszerzés					X	X											
Study tour Cinque Terrére						X											
Hely- és borismereti képzés								X									
Turisztikai kampány					X	X	X	X									
Projektzárás								X									
Elszámolás (2011. szept. 30)																X	

6. A TDMSZ fejlesztés tervezett fenntarthatósága és üzleti terve

6.1 Részletes működési, működtetési javaslat (szervezeti és üzemeltetési fenntarthatóság)

6.1.1 A nyújtott új szolgáltatások bemutatása

A TDM szervezet meglévő és új vállalkozói tevékenységeit a 2.2.2.2 pontban részletesen ismertettük. A nyújtott szolgáltatásokról részletesen I. a 9. mellékletet!

6.1.2 A működtetés-üzemeltetés személyi és technikai feltételei

A fejlesztéseket működtető és üzemeltető menedzsment szervezet a TDM szervezet munkaszervezete, a Tokaj Marketing Nonprofit Kft. A menedzsment organigramját a 2.2.2.1 pont tartalmazza, a TDM munkaszervezet felépítését a 8. számú táblázat tartalmazza.

A Nonprofit Kft. tagja a TDM szervezetnek, professzionális szinten képviselte eddig is a helyi TDM területén lévő szolgáltatók érdekeit, biztosította a pénzügyi keretein belül a térségi turisztikai marketingtevékenységet. A munkaszervezet vezetője a TDM menedzser, akit nyílt pályázati úton választ ki a TDM szervezet elnöksége. A TDM menedzser negyedévenként beszámol a TDM szervezet elnökségének az elmúlt időszakban végzett szakmai munkáról és az egyesület gazdálkodásáról.

Miután a helyi TDM területe két kistérség egészét érinti, szükséges, hogy a munkaszervezet tagjai ne egyetlen településen dolgozzanak. A munkaszervezet feladata a meglévő információs pontok működtetése - így a munkaszervezet egy része Tarcalon, Szerencsen, Erdőbényén és a többi információs ponton fog dolgozni. A szakmai irányítás a TDM menedzser, a front office menedzser és a TDM információs és termékfejlesztési menedzser feladata lesz.

A TDM munkaszervezet célja, hogy a programjait a szolgáltatókkal egyzetetve, velük együttműködve állítsa össze - azaz a programok nem a TDM munkaszervezetről szólnak elsődlegesen, hanem arról, hogy a saját programok során minél több TDM szervezeti taghoz jusson el a vendég. Ez azt jelenti, hogy minden programba bevonjuk a TDM tagságot is az alábbiak szerint;

- Borbusz - borászatok, éttermek, idegenvezető
- idegenvezetés - idegenvezető
- animált programok - animátorok, programszervezők, civil szervezetek (pl. tánccsoport, színjátszó társulat, stb.), kézművesek, stb.
- program- és szállásközvetítés - a TDM tagság

Infrastrukturális adottságok:

A borbusz- és animált programjaink infrastrukturaiis háttérét a szolgáltatók biztosítják (buszos vállalkozó, hajós cég, stb.)

Az információs pontok jelenlegi felszereltségét I. az 1. számú mellékletben. A hiányzó infrastruktúrát a pályázatból szeretnénk pótolni.

Szakmai partnerek bevonási igényei

A TDM szervezet munkája számos szakterülethez kapcsolódik. Az eddigi tapasztalatok alapján a legfontosabb igények általában:

- a tájvédelmi körzetek védelme
- a borászatok és a szolgáltatók által közösen kialakított turisztikai- és bormarketing munka a térség egységes megjelenítése
- a világörökségi terület értékeinek a kiemelt védelme, marketingje, az értékörzés, értékkeremtés és az értékek továbbadása a világörökségi cím érdekében

Rendezvényszervezők

Tokaj-Hegyalja a világörökség része. Ugyan a nagyrendezvények egy részét akár a TDM szervezet maga is meg tudná szervezni, a minőség garantálása és a kellő innováció érdekében szükséges külső rendezvényszervezőket bevonni a TDM szervezet munkájába.

Utazásszervezők, utazásközvetítők

A helyi TDM munkaszervezete elsődleges célja a turisztikai termékek előállítása. Ahhoz, hogy hatékonyan jelenhessen meg ez a termék a piacon, szükség van értékesítő partnerekre Magyarországon és külföldön egyaránt - ezt a feladatot látkák el az utazási irodai szakmai partnerek.

Média partnerek

Programjaink, szolgáltatásaink minél szélesebb körű megismertetése érdekében szükséges a média partnerek bevonása a TDM munkájába.

Kooperációs marketing partnerek

Magyar Turizmus Zrt. - A helyi TDM, de még a Tokaj-Zemplén TDM is kicsi és túl kis forrásokkal dolgozó desztinációs szervezet ahhoz, hogy önállóan marketing akciókat tudjon koordinálni. A Magyar Turizmus Zrt.-től elsősorban marketingtámogatást kérünk és várunk - study tourokat, ingyenes vagy kedvezményes megjelenési lehetőségeket a szolgáltatásaink megjelenítéséhez. - Borászati és bormarketing szervezetek - a világörökségi borvidék turisztikai kínálata természetesen a borászatok egyéni kínálatára épül. Ahhoz, hogy mi hatékonyan tudjuk a turisztikai kínálatot eladni, szükséges, hogy a bormarketing is megfelelően működjön, illetve hogy kiegészítsük egymást: a TDM felvállalja a borászatok egyedi kínálatának a népszerűsítését, cserében a borászatok felvállalják a térség turisztikai / borturisztikai marketingjének is a megjelenítését, Szerencsére ebben a borászati szervezetk maximálisan a partnereink.

Világörökségi szervezetek

- A világörökségi érdekképviselők és intézmények - miután a helyi TDM turisztikai vonzerői nagyrészt a világörökségi magtelepüléseken találhatók, alapvetően szükséges a világörökségi szervezetekkel való együttműködés. Miután az elmúlt időszakban több településen is felmerült a világörökségből való kilépés kérdése, amely annak köszönhető, hogy nem tud a helyi lakosság megélni a világörökségi cím nyújtotta turisztikai / borászati / kulturális lehetőségekből, a világörökségi szervezetekkel való együttműködés, a helyi lakosság és a turisztikai szakma érdekképviselője, a szervezetekkel való folyamatos kommunikáció a rájuk nézve megfelelő Világörökségi Törvény érdekében, illetve az UNESCO által előírt szabályozások betartatása érdekében a TDM munkaszervezet feladata. Tulajdonképpen a munkaszervezet egy kapocs a világörökségi intézmények és a helyi szolgáltatók, önkormányzatok között.

- Egyéb világörökségi borvidékek - évek óta folyik a Tokaji Borvidék és a többi európai világörökségi borvidék közös projektje, a VITOUR. Az INTERREG forrásokból finanszírozott együttműködés első körben a szakmai munkatársak számára nyújtott kiváló lehetőséget a megismerkedésre, a be,utakozásra, elsősorban a környezetvédelem, a turizmus, a kommunikáció és fenntarthatóság terén. A jelenleg futó második körben a borászat és a turizmus jó példának megismertetése a cél. Miután a többi borvidék jópár évvel a Tokaji Borvidék előtt jár, a turizmusszervezésben, a programokban, a garantált kínálatban - összességében a szakmai tanácsadásban számítunk rájuk.

6.2. Üzleti terv

6.2.1 TDM Szervezet pénzügyi bevételek bemutatása és becslése

22. számú táblázat: TDM Szervezet pénzügyi bevételek bemutatása és becslése

Bevételek éves alakulása	1. év	2. év	3. év	4. év	5. év	6. év	7. év	8. év
1. Önkormányzati hozzájárulásból származó bevételek	9780	14250	16320	17880	19140	19620	20640	23394
2. Tagdíjból származó egyéb bevételek	1630	2375	2720	2980	3190	3270	3440	3899
3. Saját szolgáltatásokból és vállalkozásokból származó bevételek	1360	5625	5000	5740	6270	6810	7120	8197
4. Egyéb bevételek	3530	1500	3160	3200	3300	3000	3200	3500
Összesen	16300	23750	27200	29800	31900	32700	34400	38990

Számítások, becslések módszere, megalapozottsága:

- (1) Az önkormányzati hozzájárulás számításánál a jelenlegi feltételrendszerrel (IFA+ állami támogatás 2 forint) kalkuláltunk. A tervezésnél figyelembe vettük, hogy jelenleg a helyi TDM területén három jelentős kapacitású szállodaberuházás folyik (Tállya, illetve Tokaj területén), illetve hogy a Patkóbánya-fesztiválatlan és a kisebb attrakciófejlesztési pályázatok eredményeképpen két éven belül jelentős endégyjszaka-szám növekedés várható. Ugyanakkor jelezni szeretnénk, hogy noha az önkormányzati hozzájárulás mértékénél igyekeztünk megtartani a kötelező százalékos arányokat, a helyi TDM munkaszervezetének a célja, hogy az önkormányzati hozzájárulások százalékos aránya egyre csökkenjen, míg a szolgáltatói hozzájárulás százalékos aránya növekedjék a helyi TDM területén. Ha a TDM megfelelően működik, a szervezet fenntarthatóságát a szolgáltatóknak kellene biztosítani.
- (2) A tagdíj-bevételek kalkulálásakor egy viszonylag alacsony szolgáltatói tagdíj-rendszerre építettünk. Enek oka, hogy jelenleg viszonylag magas a magán- és falusi szálláshelyek száma a helyi TDM területén, akik nagyobb tagdíjat jelenleg nem képesek kifizetni, illetve hogy a válság miatt számos nagyobb szolgáltató sem képes nagyobb tagdíjat fizetni. A TDM szervezet megerősödése után a szolgáltatói tagdíjrendszer változtatható.
- (3) Az elsődleges cél a saját szolgáltatások felfejlesztése, a megfelelő értékesítési csatornák megtalálása. A legelső év az indulás, ebben az vben reálisan több saját bevétel nem tervezhető. A 2. évtől viszont már az 5 információs iroda összes garantált programja fut, tehát jóval több programból választhatnak a vendégek. Erre az évre tervezhető az IT rendszer bevezetése is, ami jelentős bevétel-növekedést jelenthet.
- (4) Az egyéb bevételek esetében megjegyzendő, hogy mivel frissen bejegyzett egyesületről van szó, NCA pályázatokra csak a 2. évtől nyújthatunk be pályázatokat, az 1%-okért pedig csak a 3. évtől indulhatunk. A későbbi fejlesztésekhez éves szinten

6.2.2 Projektmegvalósítási költségek

Költségek	Elszámolható összes költség (HUF)	Nem elszámolható költség (HUF)	Nem elszámolható költségek rövid indoklása, bemutatása
I. Projekt előkészítési költségei	1 900 000		
1. Átmeneti támogatás (beruházásra aktiválható költségek)	1 900 000		
1.1. Kötelező tanulmányok elkészítése	1 400 000		
1.2. Tervek, engedélyek, tanulmányok	500 000		
2. Egyéb előkészítés költségei	-		
II. Beruházások	15 539 000		
3. Eszközbeszerzés	8 558 000		
4. Immateriális javak beszerzése	1 000 000		
5. Építés, átalakítás, felújítás költségei	-		
5.2. Épületek, infrastruktúra	-		
5.3. Kapcsolódó beruházások	-		
6. A projekt megvalósításához szorosan kapcsolódó szolgáltatások igénybevétele	1 900 000		
7. Marketing tevékenység és nyilvánosság költségei	4 081 000		
8. Képzés költsége	3 350 000		
III. Adminisztratív költségek	890 000		
IV. Személyi jellegű költségek	1 851 000		
11. Személyi jellegű költségek, bérjárulékok	1 851 000		
10.1. Projekt menedzsment bérköltsége	1 500 000		
10.2. Projekt menedzsment bérköltségét terhelő járulékok	351 000		
10.3. Projektmenedzsmentet segítő szolgáltatások	-		
Összesen	23 530 000		

6.2.3 Teljes pénzügyi kiadások és költségek bemutatása

24. számú táblázat: TDM Szervezet teljes pénzügyi kiadások és költségek bemutatása (e Ft)

Költségek éves alakulása	1. év	2. év	3. év	4. év	5. év	6. év	7. év	8. év
1. Személyi költségek	8200	10000	11500	13000	14500	15000	16000	18500
2. Működési, üzemelési, fenntartási és anyag költségek	3800	5000	6500	7500	8000	8200	8800	9600
3. Hatósági igazgatási díjak, tagdíjak, illetékek	100	150	200	200	200	200	200	200
4. Szakmai szolgáltatások, beruházások és fejlesztések költségei	500	700	1000	1000	1000	1000	1000	2000
5. Egyéb költségek (pl. hitel és hitel kamatainak törlesztése)	2500	1000	0	0	0	0	0	0
6. Könyvelés	700	900	1000	1100	1200	1300	1400	1600
7. Utazás (az info-pontok felügyelete, prospektussal való ellátása, stb.)	500	1000	1500	1000	1000	1000	1000	1000
8. Térségi TDM tagdíj	0	5000	5500	6000	6000	6000	6000	6000
Összesen	16300	23750	27200	29800	31900	32700	34400	38900

A számítások, becslések módszere:

- A számításokat a TDM szervezet és a munkaszervezet együttes kiadásaira terveztük meg, nem különválasztva a könyveléstechnikailag különálló egyesület és nonprofit kft költségeit.
- A személyi költségek esetében az első évre Munkaügyi Központ támogatásával, illetve a RÁT keretből felvett munkatársakkal is számolunk. A 3. évtől kezdve – nem ismerve az akkori támogatási lehetőségeket – a mostani járulékok mellett számoltunk a teljes bérekkel. A 4. évtől kezdve igyekszünk folyamatosan bővíteni a munkaerő-létszámot saját erőből.
- A működési stb. költségek esetében alapul a Tourinform Tokaj épületének jelenlegi rezszi költségeit vettük alapul. A költségek jelentős növekedése annak köszönhető, hogy bízunk benne, hogy a 2-3. évben újabb info-pontokat nyithatunk majd meg.
- A szakmai szolgáltatások esetében a munkaszervezet ezirányú 2009-es kiadásai alapját terveztük meg a 2010-2011-re becsülhető költségeket. A viszonylag magas költség beállításánál a borbusz-hálózat és egyéb garantált programok fejlesztéséhez, működtetéséhez szükséges összegeket becsültük meg.
- A könyvelési költségeknél azt vettük figyelembe, hogy külön könyvelése van a TDM szervezetnek, illetve külön a munkaszervezetnek.

- A térségi TDM tagdíjára 2010-re még nem terveztünk kiadást, hiszen nem biztos, hogy erre az évre létrejön a térségi TDM. A későbbiekben felmerő rendszerben terveztünk tagdíjat, figyelembe véve a bevételi oldal alakulását is. A 4. évtől kezdve éves szinten 6 millió forinttal kalkulálunk, ami – ha belép mind az 5 helyi TDM és ugyanennyit befizet tagdíjként, évi 30 millió forint össz tagdíjat jelent.

6.2.4 Pénzügyi-gazdasági fenntarthatóság bemutatása

25. számú táblázat: TDM Szervezet pénzügyi bevételek és kiadások összesítése

TDMSZ PÉNÜGYI-GAZDASÁGI FENNTARTHATÓSÁG BEMUTATÁSA (MILLIÓ FT) (a táblázat alsorokkal bővíthető, a megjelölt tételek csak a fő tételek)								
Év	1. év	2. év	3. év	4. év	5. év	6. év	7. év	8. év
BEVÉTELI TÉTELEK								
I. ÖNKORMÁNYZATI HOZZÁJÁRULÁS ÖSSZESEN (minimum 70%)	9,780	14,250	16,320	17,880	19,140	19,620	20,640	23,390
o Ebből IFA (vagy minimum 20%):	9,000	13,000	15,000	16,500	18,000	18,900	19,950	23,000
o Egyéb önkormányzati pénzügyi hozzájárulások: ⁷	0,780	1,250	1,320	1,380	1,140	0,720	0,690	0,390
II. TAGDÍJAKBÓL, TAGI HOZZÁJÁRULÁSOKBÓL ÖSSZESEN (önkormányzati hozzájárulások nélkül) (Minimum 10%)	1,630	2,375	2,720	2,980	3,190	3,270	3,440	3,899
III. SAJÁT SZOLGÁLTATÁSOKBÓL ÉS VÁLLALKOZÁSOKBÓL ÖSSZESEN	1,360	5,625	5,000	5,740	6,270	6,810	7,120	8,197
IV. EGYÉB ÖSSZESEN (pl. adományok)	3,530	1,500	3,160	3,200	3,300	3,000	3,200	3,500
V. Pályázati támogatás	20,000							
VI. Hitelfelvétel	3,500							
ÖSSZESEN	39,800	23,750	27,200	29,800	31,900	32,700	34,400	38,986
KIADÁSI TÉTELEK								
Projektmegvalósítási költségek	23,500	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Működési költségek	16,300	23,750	27,200	29,800	31,900	32,700	34,400	38,900
I. SZEMÉLYI KÖLTSÉGEK (pl. bér és járulékok)	8,200	10,000	11,500	13,000	14,500	15,000	16,000	18,500

⁷ Az egyéb önkormányzati hozzájárulások esetében az információs irodák működtetésének plusz költségeivel számoltunk elsősorban. Miután cél, hogy az irodák működtetése mielőbb a TDM szervezethez kerüljön, a 4. évtől kezdve már csak az esetleges kiegészítő szolgáltatások költségeivel kalkuláltunk (pl. az Önkormányzat Városi Kincstára által nyújtott javítási munkák, stb.)

II. MŰKÖDÉSI, ÜZEMELÉSI, FENNTARTÁSI ÉS ANYAG KÖLTSÉGEK (pl. üzemeltetés, bérlet, karbantartás, energia, gépkocsihasználat stb.)	5,000	6,900	9,000	9,600	10,200	10,500	11,200	12,200
III. HATÓSÁGI IGAZGATÁSI DÍJAK, TAGDÍJAK, ILLETÉKEK	0,100	0,150	0,200	0,200	0,200	0,200	0,200	0,200
IV. SZAKMAI SZOLGÁLTATÁSOK, BERUHÁZÁSOK ÉS FEJLESZTÉSEK KÖLTSÉGEI	0,500	0,700	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	2,000
V. EGYÉB KÖLTSÉGEK (pl. hitel és hitel kamatainak törlesztése)	2,500	1,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
VI. Térségi TDM tagdíj	0,000	5,000	5,500	6,000	6,000	6,000	6,000	6,000
ÖSSZESEN	39,800	23,750	27,200	29,800	31,900	32,700	34,400	38,900
Nettó pénzügyi pénzáram (cash-flow)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,086
Kummulált cash-flow (Nettó halmozott pénzáram)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,086
Diszkontráta (8%)								
Jelenértékek kummulált összege	0,050							

6.3 A projekt társadalmi fenntarthatóságának és területi kohéziós célkitűzések érvényesítésének a bemutatása

6.3.1 Társadalmi fenntarthatóság bemutatása

A kulturális értékek megőrzéséhez való hozzájárulás

A kulturális értékek megőrzéséhez való hozzájárulás

Tokaj-Hegyalja 2002 óta a világörökség része. A táj adta értékek megőrzése, továbbadása és fenntartható fejlesztése minden projekt kiinduló pontja, alapja.

Azáltal, hogy Tokaj-Hegyalja 27 települése négy helyi desztinációhoz fog tartozni, a térségi TDM viszont a Zemplént fedi le, a világörökségi Tokaj-Hegyalja mint önálló desztináció és turisztikai termék elveszni látszott. A helyi TDM pályázatok előkészítői ezért elhatározták, hogy a helyi desztinációk munkaszervezetei felvállalják egy-egy világörökségi turisztikai termék menedzselését is, ezáltal a területi határokat túllépve a borvidéki fejlesztési célok is szem előtt maradhatnak. Azaz: ha létrejön a térségi TDM, ha nem, a 27 település borvidéki kínálata, mint termék, kezdettől fogva kiemelt szerepet játszik majd a fejlesztésekben és a marketingmunkában. Sárospatak a kulturális turizmus, fesztiválok népszerűsítését vállalta fel pluszként, Sátoraljaújhely az aktív turizmus népszerűsítését, Telkibánya a falusi és ökoturizmus fejlesztését célozza meg, a Tokaj-Hegyalja, Taktaköz, Hernád-völgye desztináció pedig a borturizmus termék formálását tűzi ki célul. Mind a négy desztináció a teljes borvidék adott kínálatát reklámozza a területi határoktól függetlenül. A pályázati előkészítés során számos tárgyalást folytattunk a borászatokkal és borturisztikai szolgáltatókkal, s mára a tokaji munkaszervezetnek meggyőződése, hogy a későbbiekben is szükséges vendégéjszaka-szám alapján lehatárolt térségi TDM létrejötte esetén is önálló Tokaj-Hegyalját, mint turisztikai márkát alakítani, Klasszikusan ugyanis a Zemplénben két önálló, mégis egymást átfedő turisztikai érték van jelen: Tokaj-hegyalja, mint borvidék betagozódik a Zemplénbe, amely viszont a kulturális, történeti és aktív turisztikai kínálatával tud teret hódítani. Azaz: van két vonzerő, egymást kiegészítve, egymásra épülve, történetileg is szétválasztva és mégis egybeforrva. Az 1737 óta zárt borvidék viszont önálló márka évszázadok óta, a Zempléntől függetlenül is olyan önálló turisztikai célterület, amely a különleges adottságai, értékei miatt külön menedzselést követel meg magának. A helyi TDM szervezet a saját területi határain túl így vállalja fei a világörökség egész területére nézve az értékőrzést, a fenntarthatóságra való törekvést és a marketinget.

A TDM szervezet ezen túl segíti a kulturális tematikus utak fejlesztését, a tájházak, múzeumok látogatóbarát fejlesztéseit, ugyanakkor a hagyományőrző programokkal (pl. kádárbemutató, kemencés programok) segíti a hagyományok továbbélését, a helyi értékek megőrzését.

A helyi közösségek fejlődéséhez, identitások megerősítéséhez való hozzájárulás

A helyi TDM három nagy földrajzi egységet foglal magába, amelyek mind mind önálló táji identitást biztosít az ott lakó embereknek. Azáltal, hogy a síkvidéki területek kézműves, természeti és mezőgazdasági értékei megjelennek a turisztikai kínálatban, hazzáújár! a szervezet az identitás alakításához.

Az identitás alakítását, a települési és tájegységi közösség fejlesztését tűzik ki a célu a turisztikai kínálat alakítása mellett a turisztika: információs pontokon nyíló képzőművészeti kiállítások. Az általában a helyi szépségeket megmutató, illetve helyi képzőművészek alkotásaiból rendezett kiállítások közösségi színtérként, s ilyen módon közösségi élményként jelentkezik a helyi lakosság számára.

Ugyanezt a célt szolgálja a helyi TDM szervezet részvétele az egyes települések helyi rendezvényein - fesztiváljain, civil fórumain, stb.

A helyi TDM szervezet munkaszervezete közvetlenül is kapcsolódik a Közkincs kerekasztal programokhoz, amelyek elsődleges célja a helyi közösségek fejlesztése - borvidéki, illetve desztinációs egységben is.

A helyi társadalmi felelősségvállaláshoz való hozzájárulás

Miután a helyi TDM szervezet által lefedett területen az egyik leglátogatottabb terület a Nagykopasz-hegy tetején található kilátó, amely több település határán található, a helyi TDM szervezet felvállalja ennek a területnek a rendbentartását (fűnyírás, szemétygyűjtés).

6.3.2 Területi kohéziós célkitűzések projektszintű érvényesítésének bemutatása

ÚMFT országos területi célokhoz való hozzájárulás bemutatása

Területi szinergia bemutatása

- (1) **A projektnek számos multiplikatív, de nem turisztikai jellegű projekthez is kapcsolódása van. Az alábbiakban a teljesség igénye nélkül, a legjelentősebb fejlesztéseket válogattuk ki, amelyeknek kapcsolódása van a TDM szervezet létrehozásához.**

Pályázat kódja	A pályázat címe	Kapcsolódás a TDM szervezet által megjelölt programokhoz
KEOP 7.2.3.0	Az Abaúj-Zempléni Szilárdhulladék Gazdálkodási Önkormányzati Társulás területén lévő felhagyott szilárdhulladék lerakók rekultivációjának előkészítése.	Ahhoz, hogy kulturális körülmények között tudja a TDM szervezet fogadni az ide érkező vendégeket, szükséges a rendezett környezet, tiszta levegő, illetve szükséges, hogy a szemétkerakó terület ne károsítsa a borvidéki kultúrtáját.
TIOP 3.1.1-08/1	Infrastruktúrafejlesztés és eszközbeszerzés az ÉMOR-TISZK Zrt. szakképző iskolában.	A projekt keretében Tokajban egy 3 csillagos tanszálloda kialakítására kerül sor, annak érdekében, hogy a Tokajban tanuló idegenforgalmi tagozatos diákok a gyakorlatban is megismerhessenek a vendégfogadással és szállodaiparral, ezáltal az iskola kiemelten szolgálja a TDM szervezet által felmerülő munkaerőigényeket.
ÉMOP 3.1.2/B	Közút- és járdafelújítás Tokaj városában	Alapvető értéke a TDM szervezetnek, hogy a vendégfogadás feltételei adottak legyenek az egyes településeken. Ehhez szükséges az alpinfrastruktúra (pl. megfelelő utak és járdák) megléte. A pályázat révén nyert támogatás ezáltal Tállya fogadóképességének a javítását is szolgálja.
KEOP 7.1.3.0	Az Észak-Magyarországi Régió településein élő lakosság egészséges ivóvízzel való ellátásának biztosítása.	A Szerencsi Önkormányzat gesztorságával beadott pályázat révén egészséges ivóvízzel látják el a Tokaji és Szerencsi kistérség lakosságát. A fejlesztés természetesen kihat a turizmusra is, hiszen a

		higiéniailag nem megfelelő területekre a vendégek nem szívesen utaznak.
ÉMOP 3.1.2/A	Szerencs városközpont rehabilitáció.	A település összképének a javítása, a belterületek korszerűsítése és szépítése alapvetően hozzájárul ahhoz, hogy mennyire lehet vonzerőként megjeleníteni a települést és a térséget. Ezért fontos a TDM szervezet szempontjából a település rehabilitáció.
ÉMOP 3.1.3	Tarcal község vállalkozások letelepedését, a település fizikai megújulását célzó fejlesztése.	A beruházás ösztönző projektek jelentősen hozzájárulnak a térség turisztikai megítéléséhez is. A sikeres vállalkozók újabb vállalkozókat vonzanak, ami révén a települési helyi iparúzési adó nő, ezáltal nagyobb összeget tudnak településfejlesztésre, infrastruktúrafejlesztésre fordítani.

(2) A projekt kapcsolódása a 2008-as turisztikai attrakciófejlesztési és szálláshely fejlesztési pályázatokhoz.

Pályázat kódja és dátuma	A pályázat címe	Kapcsolódás a TDM szervezet által megjelölt programhoz
ÉMOP 2.2.1 (2008.11.26)	Szálloda és szabadidőközpont létesítése Tokajban.	A 400 millió forintból létrehozásra kerülő négycsillagos wellness szálloda hiánypótló Tokajban, hiszen nagyon kevés a magas kategóriájú szálláshely.
ÉMOP 2.2.1 (2008.11.26)	A Arany Sas fogadó turisztikai célú rekonstrukciója Tokaj Világörökség területén.	A világörökség szívében, Tokaj főterén található egykori Arany Sas Fogadó négycsillagos hotellé alakítása.
ÉMOP 2.2.1 (2008.11.26)	Minőségi szálláshely-, és kapacitásfejlesztés a tályai egykori Szirmay kúriában működő Oroszlános Vendégfogadó és Borvendéglőben.	A világörökségi magtelepülésen, Európa mértani közepén található reneszánsz és barokk elemeket tartalmazó épület, az Oroszlános Borvendéglő közvetlen szomszédságában alakítanak ki egy 3 csillagos szállodát, mivel Tályán minőségi szálláshely kevés van, viszont a borászat és a vendéglátás kiemelkedő eredményeket mutat.

(3) A projekt kapcsolódása más, nem ÚMFT keretein belül támogatott projekthez

- Zemplén kapui

Az INTERREG 3/A forrásból támogatott projektnek több eleme volt. Egyfelől mind Szlovákiában, Nagykaposon, mind Tokajban felépült egy új látogatócentrum, ahol a vendégek minden információt megkaphatnak a Zemplén teljes területéről. Az épületekben multimédiás terem, kiállítótér és fogadóhelyiségek találhatók. Ugyanakkor elkészült a www.tokai-zemplen.hu honlap, illetve a projekthez kapcsolódó kulturális útvonaltervek, valamint prospektusok is. A projekt egész Tokaj-Hegyalja turizmusát alapvetően alakította át, hiszen olyan komplex szolgáltatáscsomagok kialakítására és értékesítésére van lehetőség, amely lehetővé teszi a touroperátori tevékenység gyakorlását is.

- LEADER+ projektek

Az AVCP LEADER+ támogatásból három zempléni közösség részesült, egyenként százmillió forint támogatásban. Mindhárom projekt a turizmusfejlesztést tűzte ki célul. Tokaj-hegylán elsősorban 3 borturizmus fejlesztése volt a cél. A LEADER+ támogatásból touch monitorok kerültek ki több településre, több nyelvű kiadvány-csoport jelenhetett meg, útbaigazító táblarendszert alakítottak ki a helyi TDM területén lévő településeken.

A területi hatások bemutatása

A projekt számos területen segíti az itt élő embereket.

- 1) Munkahely-teremtő multiplikatív szerepe van. Egyfelől maga a projekt teremt lehetőségeket az elhelyezkedésre a szakemberek számára (az információs pontokon, a garantált programokon, stb.). Ha a vendégek hosszabb időt töltenek a térségben, akkor több szolgáltatást vesznek igénybe, aminek a biztosításához szintén munkaerő szükséges a turisztikai ipar minden területén (szálláshelyek, éttermek, borászatok, programgazdák, stb.)
- 2) A projekt két leghátrányosabb helyzetű kistérség területén valósul meg. A két kistérség elöregedő, jelentős az elvándorlás is. Az itt maradók számára a turizmus jelenti a borászaton kívül az egyedüli megélhetési lehetőséget, így a TDM révén létrejövő új fejlesztések segítenek az elvándorlás megállításában. Ha a fiatalok maradnak, akkor szükség lesz az óvodai-iskolai szolgáltatásokra is, akár a kisebb településeken is – ezáltal nem kell bezárni az iskolákat, megmarad a pedagógusok állása is.
- 3) Ha sikeres a TDM projekt, ez ösztönzi a befektetőket, hogy újabb turisztikai fejlesztések történjenek, amelyek újabb munkahely-lehetőségeket teremtenek.
- 4) A Taktaköz bevonásával lehetőség lesz az ottani roma munkaerőre is, hiszen a kézműves termékek előállításához, illetve a különböző mezőgazdasági munkákhoz, amelyek a TDM szolgáltatólat segítik, alkalmi vagy renes munkavállalóként őket is alkalmazni lehet.

6.4 Kockázatelemzés

Műszaki kockázatok

Kockázat megnevezése	A bekövetkezés valószínűsége	Hatása a projekt céljaira	Bekövetkezés elkerüléséért teendő feladatok
Műszaki kockázatok			
A beszerzett informatikai eszközök az IT rendszer bevezetéséig elavulnak.	kicsi	kicsi	Amennyiben a probléma fennáll, új informatikai eszközöket kell beszerezni.
Jogi szempontú kockázatok			
Az egyesület bejegyzése nem lesz elég gördülékeny, az együttműködési megállapodásokat nem sikerül időben megkötni, ami miatt a rendelkezésre álló források összege csökken.	közepes	nagy	A bírósági eljárás gyorsítása (közgyűlés mielőbbi összehívása, külső jogászok bevonása).
Az együttműködési megállapodásokat az önkormányzatok jogászhai nem hagyják jóvá.	kicsi	közepes	Egyeztetés a településvezetővel és a jegyzővel, jogilag nem kifogásolható szerződések előkészítése.
Társadalmi szempontú és környezeti kockázatok			
A belföldi turizmus stagnálása ill. csökkenése az általánosan csökkenő reáljövedelmek miatt.	közepes	nagy	Speciális célszegmensek megnyerése, a szűk keresleti piacon stabil vevőkör biztosítása. Speciális egyedi tokaji kínálat megteremtése.
A nemzetközi idegenforgalom általános recessziója.	közepes	nagy	Speciális kínálat és arculat kialakítása, ill. stabil hazai látogatói kör megnyerése.
Nem növekszik az átlagos vendégéjszakák száma.	közepes	nagy	Kínálat teremtése, turisztikai báziscentrum szerep kivívása.
Pénzügyi-gazdasági fenntarthatósági szempontú kockázatok			
Szűkös szálláshelykínálat visszavetheti a vendégforgalmat. Az idegenforgalmi szolgáltatások legfontosabb tényezője hiányozni fog.	közepes	nagy	Mindenképpen indokolt a szálláshelyek fejlesztése. Az önkormányzatoknak és a TDM szervezetnek aktív szerepet kell játszania a befektetők felkutatásában, ill. megfelelő ingatlanok biztosításában.
A költségek jelentős emelkedése, az energiaárak elszabadulása.	nagy	közepes	A működési hiány pótlása, különböző pályázatokkal, támogató szervezetek megnyerése a működés támogatásához. (Egész éves támogatások / szponzorációk).
Rezsiköltségek jelentős emelkedése	közepes	közepes	Külső kontrolling szervezettel a működés hatékonyságának átvizsgálása.
Intézményi és projektvezetési kockázatok			
Alacsony kihasználtsággal működnek az információs pontok.	kicsi	nagy	Menedzsment munka erősítése, szakemberek képzése. Ezen kívül kiemelten fontos a stabil partnerkapcsolatok kiépítése utazási irodákkal és tour operátorokkal.
Nem hatékony marketing.	kicsi	nagy	Szerződést kötni külső promóciós céggel, további marketing akciók

			indítása.
Nem tud vissza nem térítendő külső forrást (pályázati támogatás) bevonni a projekt megvalósításába	közepes	nagy	Magas szakmai színvonalon elkészített előtanulmányok, tervek, pályázati dokumentáció.
Nem tud visszatérítendő külső forrást (hitel) bevonni a projekt megvalósításába	közepes	nagy	Külön megállapodás keretében magántőke bevonása is lehetséges. Amennyiben nem tud a TDM szervezet elegendő saját tőkét biztosítani, úgy célszerű a működési költség csökkentése.
Az intézmény menedzsmentje nem képes megfelelő mennyiségű és minőségű turisztikai marketing megszervezésére	kicsi	nagy	Menedzsment munka erősítése, szakemberek képzése.
Külső cégekkel nem sikerül hatékony együttműködést kialakítani	kicsi	nagy	El kell érni, hogy minél több turista „szokjon ide”, éppen ezért minden lehetőséget figyelembe véve újból meg kell szólítani a cégeket
Nem sikerül jelentős tárlatokat lehozni az intézménybe	közepes	közepes	A galériának kijelölt helyek funkcióváltása, vagy kisebb jelentőségű kiállítások szervezése.

Mellékletek

1. melléklet - Turizmus ügyeiben illetékes önkormányzati bizottságok

1. számú táblázat: Turizmus ügyeiben illetékes önkormányzati bizottságok

Turizmus ügyeiben illetékes önkormányzati bizottság(ok) (ha van)	Tagok száma 2007. összesen (fő)	Feladatok, TDM menedzser kapcsolódása	Rendelkezésre álló és kifizetésre került 2007. évi turisztikai célú források össz értéke (ezer Ft)	Átadásra kerülő kompetenciák
1. Turisztikai és Idegenforgalmi bizottság, Tokaj	9	A település idegenforgalmi fejlesztéseinek megvitatása, javaslat megfogalmazása a Képviselőtestület felé. A TDM menedzser tanácskozási joggal részt vesz az üléseken, az előterjesztéseket véleményezésre neki is megküldik.	15.000.000	- a Tokaj Marketing Nonprofit Kft. ügyvezetőjének (munakszervezet vezető) kiválasztása - 100%-ban Tokaj Város tulajdonában van a Kft! - a Tourinform szakmai felügyelete - a várost érintő turisztikai marketingtevékenység (arculat, maketingakciók) <i>A Bizottságnál maradó kompetencia:</i> az Önkormányzat turisztikai beruházásairól véleménynyilvánítás a testület felé
2. Kulturális és Sportbizottság, Taktaharkány	5	Javaslatok megfogalmazása a települést érintő kulturális és sport kérdésekben. A bizottság egyéb, nem turizmussal kapcsolatos feladatokat is ellát. A TDM menedzsernek véleményezési joga van.	0	A kulturális programok marketingjét, nagyrendezvények szervezését megvitatja a TDM menedzserrel A beruházás típusú turisztikai fejlesztések előtt kikéri a TDM menedzser véleményét <i>A Bizottságnál maradó kompetencia:</i> az Önkormányzat turisztikai beruházásairól

				véleménynyilvánítás a testület felé
3. Pénzügyi és Városfejlesztési Bizottság, Szerencs	5	A Bizottság feladata a döntés-előkészítés a turisztikai fejlesztési pályázatok beadásáról. A bizottság egyéb, nem közvetlenül a turizmussal kapcsolatos feledatokat is ellát. A TDM menedzsernek véleményezési joga van.	0	A turisztikai információs pont szakmai üzemeltetését a TDM munkaszervezetnek adja át. <i>A Bizottságnál maradó kompetencia:</i> az Önkormányzat turisztikai beruházásairól véleménynyilvánítás a testület felé
4. Kulturális, Műemlékvédelmi és Sportbizottság Erdőbénye	5	A bizottság feladat a döntéselőkészítés a települési arculatot meghatározó beruházásokról, a rendezvényekről és a sportrendezvényekről. A bizottság nem csak turisztikai feladatokat lát el.	2449	A turisztikai információs pont szakmai üzemeltetését a TDM munkaszervezetnek adja át. <i>A Bizottságnál maradó kompetencia:</i> az Önkormányzat turisztikai beruházásairól véleménynyilvánítás a testület felé

- 2. melléklet - A TDM szervezet előtti információszolgáltatási struktúra, információs pontok, működésük, felszereltségük**

Tájház – Erdőbénye

2008-ban részben pályázati forrásból épült újjá az az épület, amely helyet ad a Tájháznak Erdőbényén.

Az itt berendezett kiállítás megtekintésével, előzetes egyeztetés után, tárlatvezetéssel egybekötve a látogatók megismerhetik a település múltját, hagyományait egy olyan gyűjteményből, melyet az itt élők önzetlenül adtak össze. A Tájháznak nincsenek kiadványai, amit a látogatóknak adhatnának tájékoztatásul, illetve nincsenek használatra szánt bútorai sem. Nincsen számítógépük, internet elérhetőségük és telefonjuk sem, amivel hatékonyabbá és egyszerűbbé válhatna a kommunikáció.

A Tájház berendezése korhűen tükrözi a településen élők mindennapjait. Az itt található eszközök, szerszámok a több évszázadon keresztül megélhetést adó foglalkozások emlékét őrzik.

A kőfaragás, a fafaragás, a kádármesterség ma is él Erdőbényén, apáról fiúra öröklődött mindmáig.
Fenntartó: Erdőbénye Önkormányzat

Világörökségi kapuzat – Szerencs

Szerencs a „Hegyalja kapuja”-tartja a mondás. Régóta foglalkoztatta az embereket, különösen mióta a világörökség része lett a régió, hogy a térség és a város bejáratát megjelöljék valamilyen építménnyel.

Így került megépítésre az „Összefogással Tokaj Világörökségéért” projekt keretében, a 37. számú fő út két oldalán a Világörökségi Kapuzat és Turisztikai Fogadóépület, segítve a városba, térségbe látogatók könnyebb eligazodását. Két munkatársa van az irodának, viszont nincsenek kiadványaik, internet elérhetőségük és telefonvonaluk, amivel hatékonyabban tudnák ellátni a munkájukat.

Az egymással szemben megépített két ötszintes, 18 m magas toronyszerű épület teljes felületét terméskő burkolat fedi, tetején 12 m magas sugaras kialakítású ácsolt szerkezetű felépítmény áll.

A turisztikai fogadóépület kialakítására az egyik torony tövében 160 m² hasznos alapterületen került sor. Az épület kiállító teret, fogadó teret, kávézót, valamint kapcsolódó kiszolgáló helyiségeket is magában foglal, s többek között az itt elhelyezett turisztikai információs pont segítségével nyújt a Hegyaljára érkező látogatók számára eligazítást, hasznos információkat. A projekt keretében az ingatlanon szabadtéri bútorokkal felszerelt parkosított zöldterület, terméskő burkolttal ellátott pihenőtér, valamint parkoló létesült.

Fenntartó: Szerencsi Városüzemeltető Nonprofit Kft.

Tourinform Tokaj

Irodánk azzal a céllal jött létre, hogy a Tokajba érkező turisták, látogatók segítségére legyen, ahová fordulhatnak kéréseikkel és kérdéseikkel.

Munkatársaink egész évben várják a kedves vendégeket. Az érdeklődők személyesen, telefonon és e-mailben is érdeklődhetnek programjaink iránt, illetve feltehetik kérdéseiket.

A Tourinform Tokaj tevékenysége:

- borbusz: Tokaj-Hegyalján jelenleg Tolcsva és Erdőbénye településekre indul minden szombaton borbusz. A program időtartama mintegy 4-5 óra, a buszjegy felmutatói 1-1 pohár bort kapnak a borászatoknál, az éttermekben 10% kedvezményt.
- buszos bortúrák: minden pénteken és szombaton buszos bortúrát kínálunk a vendégeknek. Minden alkalommal 3-3 borászathoz visszük el a vendégeket, a buszon idegenvezető mutatja be a borvidéket, a borászatoknál borkóstoló, pince- és birtoklátogatás várja a vendégeket
- jutalékos szolgáltatás-közvetítés: a Tounnform Tokaj irodájában szobafoglalásra, illetve borkóstolók és egyéb programok megrendelésére, foglalására is lehetőség van. A szolgáltatásokra 8% értékesítési jutalékot számlázunk ki a szolgáltatók felé.

- idegenvezetés: A borvidék egész területét is be lehet járni idegenvezetőinkkel, illetve tokaji városnéző programokat is kínálunk. Ez utóbbi túraútvonalai:

a.) belvárosi séta - Tokaj belvárosát mutatja be. A séta tartalma 1,5 óra.

b.) Belvárosi séta pincelátogatással - Tokaj belvárosát mutatja be az idegenvezetés, a program végén egy belvárosi többszáz éves pincét lehet megtekinteni. A séta időtartama: 2 óra.

c.) Belvárosi séta múzeumlátogatással - A séta Tokaj belvárosát mutatja be, a program a Tokaji Múzeumban ér véget. A program időtartama: kb. 2 óra.

d.) Szőlő- és borkultúra, világörökség - a túra a belvárosból indul, bemutatja a belváros világörökségi értékeit, majd a Szerelmi Pincesorig sétáunk le, ahol a Nagykopasz-hegy természeti értékeit és a Vécsey-dűlőben a szőlőfajtákat, művelési módokat mutatjuk be a vendégeknek. A program a pincesor egyik pincéjében ér véget pincemustrával és igény szerint borkóstolóval. A program időtartama: 2,5-3 óra.

e.) Mesés Tokaj - a túra Tokaj-Hegyalja népmese- és mondavilágának valós helyszíneit mutatja be. A program időtartama: 1,5 óra.

A programok angol, német és francia nyelven is megrendelhetők.

- ajándékbolt működtetése: a tokaji Idegenforgalmi Szolgáltató Központban ajándéktárgyakat, könyveket és képeslapokat értékesítünk.
- előadások tartása - a tokaji Idegenforgalmi Szolgáltató Központ emeleti nagytermében saját szervezésű előadásokat tartunk a világörökségi borvidék értékeiről.
- internet-pont működtetése - a tokaji Idegenforgalmi Szolgáltató Központban internet-pont működik
- utasbiztosítás kötése

Az épület földszinti részében található az információs iroda, valamint egy exchange office, ahol valutaváltásra van lehetőség. Az emeleten található egy irodahelyiség és egy kis konyha, valamint a kiállító terem, ahol festmény- és fotókiállítások és ezek megnyitói kerülnek megrendezésre, valamint alkalmas előadások megtartására is.

Fenntartó: Tokaj Marketing Nonprofit Kft.

Tokaj-hegyaljai Borok Háza

Az üresen álló volt Csendőrlaktanya épülete, amely negyven évig a városi Szociális Otthon 3-as épületeként működött, az Időskorúak Otthonának az átadásával végkép megüresedett 2003-ban.

A város Uniós pénzből újította fel és adta át ezt az épületet Hegyalja borászainak, hogy aki belép Hegyaljára, az mindenképpen keresse fel a Tokaj-hegyaljai Borok Házát, hogy elsődleges benyomást kapjon erről a csodálatos borvidékről.

A borok Házában nem kifejezetten a helyi borászat bemutatása a cél, hanem az egész borvidéké, valamint a borászat székházaként három fontos Tokaj-hegyaljai szervezetnek – Tokaji Borvidék Hegyközségi Tanácsának, a Tokaji Renaissance Nagyborok Társaságának és a Tokaj-hegyaljai Borút Egyesületnek - is otthont ad.

A Tokaj-hegyaljai Borok Házának a pincéjét valamennyi beköltözött szervezet és város használhatja reprezentációs célokra.

A földszinten kapott helyet a Tokaj-hegyaljai Borvidék Hegyközi tanács irodái valamint egy nagy kiállító terem, ahol lehetőség nyílik arra, hogy megvilágított tárlókban megmutassák a borvidék legkiválóbbnak minősített borait- és a látogatók információs anyaghoz jussanak digitális és nyomdai formában.

Az emeleten találhatóak a Hegyaljai Borút Egyesület és a Tokaj Rennaissance Egyesület irodái, valamint egy kutató szoba, amit a borvidéket kutató szakemberek vehetnek igénybe. A kutatásban segítségükre van egy 3000 kötetes szak-könyvtár és digitális adathordozók, amit a Tokaji Múzeum bocsátott a rendelkezésre. Ugyancsak a tetőtérben található egy nagy tároló, amely alkalmas borászati konferenciák megtartására, illetve borminősítések lebonyolítására.

Az egész épület légkondicionált és a mozgáskorlátozottak részére lift áll rendelkezésre.

Tulajdonos: Tokaj Város Önkormányzata

Fenntartók: Tokaj Rennaissance Egyesület, Tokaj-hegyaljai Borvidék Hegyközi tanács, Tokaj-hegyaljai Borút Egyesület

Vízi turisztikai bázis – Szegi

Az épület gyönyörű helyen épült meg Szegiben, azzal a céllal, hogy az oda látogató, vízi sportokat kedvelő vendégek igényét kielégítsék. Kajakot és kenut lehet bérelni, lehetőség nyílik a szabadtűzön való főzésre is. Akik vízen érkeznek Szegibe, megpihenhetnek vagy megszállhatnak a bázison.

Kiállítások otthonául is kiválóan alkalmas az épület, ahonnan viszont hiányzik a számítógép és internet elérhetőség, telefon és kiadványok.

Fenntartó: Szerencs Város Önkormányzata

Borfalu - Tarcál

Az egész évben nyitva tartó 6 Puttonyos Borfalu, mely Magyarország első borfaluja, fél tucat, gyönyörű épületében rengeteg szolgáltatás és látnivaló várja a kitűnő borok és a különleges élmények szerelmeseit.

A borfalu négy csillagos kastély és wellness szálló kínálatai mellett megtalálhatók a különleges élményeket nyújtó tréning ajánlatok, látvány pincék, borkóstolások. A 6 Puttonyos Borfalu ideális helyszíne konferenciáknak és céges rendezvényeknek.

A Borgalériában Tokaj-hegyaljai pincészetek különleges palackos borai megvásárolhatók, és borkóstolók széles kínálata közül választhat.

A Tarcál galéria kulturális kiállítások, rendezvények ideális helyszíne. Az impozáns Borok háza többfunkciós rendezvényhelyszín, itt várja Önöket egy 40 fős, egy 80 fős vagy egy 120 fős konferencia terem, különteremmel, tárgyalókkal. Itt kapott helyet a 80 fő befogadására alkalmas Borlovagterem és a Taksony Látványpince, ami a rendezvényi vendéglátás, tréningek, céges rendezvények ideális helyszíne. A Szervezetek háza klubhelységet, tárgyalóit, felszerelt mini konyháit baráti társaságoknak és kisebb céges rendezvények megrendezésére ajánljuk.

A Pihenő Park szomszédságában a Kemencés ház a szabadtéri rendezvények vendéglátó háza, külső boglyakemencével, különleges lehetőségekkel. A Tarcál múzeum helytörténeti, állandó és időszakos kiállítások otthona. Borfalunk látványos szabadtéri rendezvényekkel várja az egyéni és céges látogatókat: Borkirálynők fesztiválja, Tarcali lakodalmas, Mustfesztivál.

A térség teljes szálláskínálatát felölelő kedvezményes csomagajánlatainkban, négycsillagos wellness és kastélyszállók, panziók, motelek, vendégházak, falusi szálláshelyek és kempingek közül választhatják ki az ideális szálláshelyet.

Fenntartó: Tarcal Önkormányzat

3. melléklet - Önkormányzati tulajdonú, illetve fenntartású turisztikai profilú intézmények kapcsolódása

1. számú táblázat Önkormányzati tulajdonú, illetve fenntartású turisztikai profilú intézmények kapcsolódása

1. Szervezet neve, jogi forma	Fő turisztikai tevékenység	Foglalkoztatottak száma (fő)	Önkormányzati részesedés mértéke	Látogató, illetve vendégszám (ezer fő)	Önkormányzati támogatás mértéke 2007. (ezer Ft)	Tervezett-e Turisztikai Desztinációs Látogatói Hozzájárulás bevezetése? (igen-nem)
Kulturális és Konferencia Központ, Tokaj	rendezvények szervezése, kiállítások	6 fő állandó, 4 fő közcélú	100%	25	22.000 (2007) 24.000 (2008)	igen
Desztinációs feladatok és kompetenciák, valamint a TDM Szervezethez való kapcsolódás részletes bemutatása a TDMSZ megalakulását megelőzően			Desztinációs feladatok és kompetenciák, valamint a TDM Szervezethez való kapcsolódás részletes bemutatása a TDMSZ megalakulását követően			
A 2006 augusztusában átadott impozáns építmény több száz fős rendezvények lebonyolítására is alkalmas. Felszereltségéhez a komplett hangrendszeren kívül projektor és plazmatelevízió is tartozik. A földszinti nagyterem 200 fős tanácskozások illetve kulturális rendezvények lebonyolítására alkalmas. A karzaton fogadások is tarthatók. A tetőtér 100-150 fős események ideális helyszíne lehet. A látogatószám megfelelő, viszont a rendezvények száma a központ adottságaihoz képest alacsony. Mint Tokaj város impozáns kulturális központja számos városi rendezvénynek, találkozóknak, fogadásnak ad otthont. Az együttműködési hajlandóság az intézmény részéről magas, ám megfelelő mennyiségű szálláskapacitás hiányában a jövedelmező többnapos rendezvények nem jöhetnek számításba. A Tourinform Irodával többször társszervezőként közreműködik.			A HTDMSZ vállalja a látogatószám növelését, az épület egykori funkciójának bemutató kiállításnak népszerűsítését, a rendezvények, tanácskozások, üzleti találkozók számának növelését. Az intézmény vállalja a turisztikai desztinációs látogatói hozzájárulás bevezetését, szoros szakmai együttműködést. A HTDMSZ munkaszervezete felvállalja az intézmény által készített kiadványok szakmai véleményezését, tanácsot ad a nyomtatványok kivitelezőjének kiválasztásánál. Aktív szerepet vállal az intézményt bemutató, a látogatókat fogadók képzésében is.			

2. Szervezet neve, jogi forma	Fő turisztikai tevékenység	Foglalkoztatottak száma (fő)	Önkormányzati részesedés mértéke	Látogató, illetve vendégszám (ezer fő)	Önkormányzati támogatás mértéke 2007. (ezer Ft)	Tervezett-e Turisztikai Desztinációs Látogatói Hozzájárulás bevezetése? (igen-nem)
Művelődési Ház, Erdőbénye	kiállítások szervezése	1	100%	1	7.680	igen
Desztinációs feladatok és kompetenciák, valamint a TDM Szervezethez való kapcsolódás részletes bemutatása a TDMSZ megalakulását megelőzően			Desztinációs feladatok és kompetenciák, valamint a TDM Szervezethez való kapcsolódás részletes bemutatása a TDMSZ megalakulását követően			
A közel 200 fő befogadóképességű nagyterem, 50 fő befogadó képességű galéria csupán a település igényét szolgálja ki. Az épületben működik a település könyvtára. Az épület galériája kiállítások ideális helyszíne, mégis csak a település nagyrendezvényei a kádárnap, illetve a pincefesztivál idején van kiállítás, mely általában a településhez kötődik.			A HTDMSZ munkaszervezete készül az intézményt a településen 2008-ban átadott Tájház és a már évek óta létező, ám látogatók számára nehezen elérhető kovácműhely épületével együtt egy egységes koncepció alapján a turisztikai várarámba vonni, hiszen a 3 épület más és más funkciót lát el, s néhány méterre találhatóak egymástól. A Művelődési Ház állandó kiállítások, nagyrendezvények, olvasótalálkozók helyszíne lehet. A termet ingyenesen biztosítja a HTDMSZ munkaszervezete által szervezett kiállításoknak, a szervezet cserébe az intézményt megtölti tartalommal. Az Erdőbényére induló buszos túra egyik állomása lesz.			

3. Szervezet neve, jogi forma	Fő turisztikai tevékenység	Foglalkoztatottak száma (fő)	Önkormányzati részesedés mértéke	Látogató, illetve vendégszám (ezer fő)	Önkormányzati támogatás mértéke 2007. (ezer Ft)	Tervezett-e Turisztikai Desztinációs Látogatói Hozzájárulás bevezetése? (igen-nem)
Szerencsi Fürdő és Wellnessház (Szerencsi Városüzemeltető Non-profit Kft.)	fürdő-wellness szolgáltatások	12 (2008)	100%	18 (2008)	0(2008)	nem
Desztinációs feladatok és kompetenciák, valamint a TDM Szervezethez való kapcsolódás részletes bemutatása a TDMSZ megalakulását megelőzően			Desztinációs feladatok és kompetenciák, valamint a TDM Szervezethez való kapcsolódás részletes bemutatása a TDMSZ megalakulását követően			
Az 1900-as évek utolsó évtizedeiben funkcióját veszítette, majd bezárt a létesítmény. A 2006 tavaszától 2007 őszéig tartó beruházás során az épület az eredeti szépségét megőrizve megújult, helyet biztosítva civil szervezeteknek, valamint számos fitness-, wellness- és rekreációs szolgáltatást nyújtva a helyi lakosságnak és a városba érkező vendégeknek. A TDMSZ megalakulását megelőzően is volt kapcsolat az információs szolgáltató iroda és az intézmény között, hiszen térségünk sajnos nem bővelkedik fürdőkhöz, a kereslet pedig egyre nagyobb. A látogatószámban is megmutatkozik az intézmény információs pontokhoz való viszonya.			A HTDMSZ munkaszervezete vállalja a látogatószám növekedését, szaktanácsot ad a marketingstratégia kidolgozásánál, SWOT analízis elkészítésénél. A korábbi együttműködésen felül a 2 térség fúziójának eredményeképpen lehetőséget biztosít, hogy a külföldi vendégek is megismerhessék a fürdő szolgáltatásait. Az intézmény akcióiról, újdonságairól folyamatosan tájékoztatja a HTDMSZ front office irodáját, összehangolt közös jegyértékesítési rendszert dolgoznak ki.			

4. Szervezet neve, jogi forma	Fő turisztikai tevékenység	Foglalkoztatottak száma (fő)	Önkormányzati részesedés mértéke	Látogató, illetve vendégszám (ezer fő)	Önkormányzati támogatás mértéke 2007. (ezer Ft)	Tervezett-e Turisztikai Desztinációs Látogatói Hozzájárulás bevezetése?
-------------------------------	----------------------------	------------------------------	----------------------------------	--	---	---

						(igen-nem)
Cukorgyűjtemény (Városi Kulturális Központ és Könyvtárhoz tartozik), önkormányzati költségvetési szerv	kiállítás, múzeum	1 (2009)	100%	1,3 (2009. január-június)	1.007 (2009)	igen
Desztinációs feladatok és kompetenciák, valamint a TDM Szervezethez való kapcsolódás részletes bemutatása a TDMSZ megalakulását megelőzően			Desztinációs feladatok és kompetenciák, valamint a TDM Szervezethez való kapcsolódás részletes bemutatása a TDMSZ megalakulását követően			
A világ harmadik cukormúzeuma a szerencsi, amely a cukor gyártásának, a szerencsi gyárnak a történetét és a világ cukorcsoomagolási kultúrájának fejlődését is bemutatja. A gyár területén álló egykori "fináncraktára" épületben tekinthetők meg a cukorgyártás történetét, elterjedését, technológiáját, a répacukor előállításának kifejlesztésében kiemelkedő szerepet játszó személyek életét bemutató tárlók, vitrinek és tablók. Mégsem tudja kihasználni egyediségét, világhírnevét. Alacsony látogatószám, nem turistabarát nyitvatartási idő jellemzi az intézményt. Az információs központban nincs megfelelő tájékoztatás a múzeumról.			A HTDMSZ legfontosabb feladata az évszázados tradícióval rendelkező intézmény megfelelő pozicionálása, a látogatószám növelése, megfelelő turisztikai információ elhelyezése az infopontokon, az intézményt a turisztikai a szolgáltatókkal megismertetni. A Cukormúzeum vállalja egy látogatóbarát nyitva tartási idő kidolgozását, a dolgozó nyelvi és szakmai képzésben való részvételét, a turisztikai desztinációs támogatás bevezetését.			

5. Szervezet neve, jogi forma	Fő turisztikai tevékenység	Foglalkoztatottak száma (fő)	Önkormányzati részesedés mértéke	Látogató, illetve vendégszám (ezer fő)	Önkormányzati támogatás mértéke 2007. (ezer Ft)	Tervezett-e Turisztikai Desztinációs Látogatói Hozzájárulás bevezetése? (igen-nem)
Tájház, Rátka	kiállítás, múzeum	1 (2008)	100%	6	100	nem
Desztinációs feladatok és kompetenciák, valamint a TDM			Desztinációs feladatok és kompetenciák, valamint a TDM Szervezethez való			

Szervezethez való kapcsolódás részletes bemutatása a TDMSZ megalakulását megelőzően	kapcsolódás részletes bemutatása a TDMSZ megalakulását követően
A tájháznak berendezett 1824-ben épült parasztház az Iskola tér 18. szám alatti lakóépület. A térség turisztikai véráramától, illetve a meglévő és működő információs pontoktól távol az együttműködés hézagos, a látogatószám a település tradícióit, rendezvényeit tekintve meglehetősen alacsony. Kitörési lehetőség lehet a Legyen a Tourinform Tokaj vendége 2009-ben akció.	A kistelepülés látogatószámának növelése érdekében koncentráltabban hívja fel a figyelmet a település egyediségére a HTDMSZ munkaszervezete, hiszen a térség egyetlen nemzetiségi turisztikai potenciált is magában hordozó intézménye. A nyitva tartási idő látogatóbaráttá tételét vállalja a fenntartó. A HTDMSZ munkaszervezete részt vállal a intézményt bemutató munkatárs szakmai képzésében.

4. melléklet - Középtávú együttműködési megállapodás minta a TDM szervezet önkormányzataival

KÖZÉPTÁVÚ EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS

amely létrejött

- Önkormányzata (....., képviseli: ... polgármester), valamint
- a Tokaj-Hegyalja, Taktaköz, Hernád-völgye Idegenforgalmi és Kulturális Egyesület (Tokaj, Serház u. 1.)

között az alábbiak szerint

PREAMBULUM

2009 augusztusában létrejön a tokaji és szerencsi kistérség egészét lefedő helyi turisztikai desztinációs szervezet, a Tokaj-Hegyalja, Taktaköz, Hernád-völgye Idegenforgalmi és Kulturális Egyesület, amelyben az önkormányzatok, kistérségi társulások, a turizmusban érdekelt civil szervezetek és a turisztikai szolgáltatók is részt vesznek. A TDM szervezet célja a turisztikai piaci igények felmérése, az igényeknek megfelelő turisztikai termékek kialakítása, a térség piacra juttatásának segítése, információs pontok működtetése, a desztinációs szintű marketingmunka kidolgozása és végrehajtása.

AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS TÁRGYA

- 1.) ... Önkormányzata az alábbi turisztikai kompetenciákat engedi át az Egyesület számára:
 - a.) a desztinációs szintű turizmusirányítási rendszer, ennek felelőssége és a döntéshozatal a turizmus tényleges szakmai szereplőinek kezébe kerül, azaz a Tokaj-Hegyalja, Taktaköz, Hernád-völgye Idegenforgalmi és Kulturális Egyesület, illetve ezáltal a TDM munkaszervezet kezébe;
 - b.) a TDM szintű települési turisztikai marketing feladatok a TDM munkaszervezethez kerülnek, az éves turisztikai marketingmunka megtervezése, koordinálása és végrehajtása a Tokaj-Hegyalja, Taktaköz, Hernád-völgye Idegenforgalmi és Kulturális Egyesület munkaszervezetének a feladata lesz, az ehhez szükséges anyagi forrásokat tagdíj formájában (az előző évi IFA bevétel állami támogatással növelt összegének 20%-a, vagy, ha a településén nincs vagy nem releváns az IFA bevétel, 20.000 FT /évi alaptagdíj) tárgyév március 31-ig utalja az egyesület számára;
 - c.) a desztinációs szintű programszervezési feladatok esetén (pl. Tokaj-hegyaljai Szüret, családi borhétvégék, stb.) a szervezési és marketing feladatokat a TDM munkaszervezet látja el;
 - d.) az önkormányzat vállalja, hogy informatikai fejlesztésében az alapvetően turisztikai információszolgáltatási céllal kialakított webfelületeket a Tokaj-Hegyalja, Taktaköz, Hernád-völgye Idegenforgalmi és Kulturális Egyesület munkaszervezete szerkeszti, üzemelteti, működteti, fejleszti. Az önkormányzati webportál átlinkeléssel biztosítja a TDM honlapjának közvetlen elérhetőségét.
 - e.) az önkormányzat a turizmust érintő döntéseik előterjesztéseit a helyi TDM szervezet számára véleményezésre megküldi és a TDM munkaszervezet javaslatait döntései meghozatalánál figyelembe veszi
 - f.) hozzájárul ahhoz, hogy az Önkormányzat turisztikai információs irodája szakmai irányítását a Tokaj Marketing Nonprofit Kft. végezze, mint az egyesület munkaszervezete, az információs pont működtetéséhez szükséges humán erőforrást (a korábbi pályázatokban bevállalt mértékben) az Önkormányzat továbbra is biztosítja;
 - g.) vállalja, hogy amennyiben a TDM megszűnik, vagy működése ellehetetlenül, akkor tovább működteti a turisztikai információszolgáltatást a korábbi feltételeknek megfelelően;

- h.) elősegíti és hozzájárul, hogy az Önkormányzat fenntartásában lévő kulturális és az idegenforgalom szempontjából kiemelt fontosságú oktatási intézmények belépjenek a Tokaj-Hegyalja, Taktaköz, Hernád-völgye Idegenforgalmi és Kulturális Egyesületbe;
- i.) vállalja, hogy az Önkormányzat által fenntartott kulturális létesítményekben a belépődíjak árába beépíti a TDM szervezet támogatását.

2. ... Önkormányzata vállalja, hogy mindenkor az előző évi IFA állami támogatással növelt összegének 20%-át tagdíjként az egyesület számára befizeti tárgyév március 31-ig, vagy, amennyiben az IFA bevétel a településen nem éri el a 20.000 Ft-ot, 20.000 Ft alaptagdíjat fizet;

3. ... Önkormányzata vállalja, hogy amennyiben a TDM szervezet 5 év múlva is fennáll, a turisztikai információs pont működtetését, a hozzá szükséges infrastruktúrát 5 év múlva átengedi a TDM szervezetnek.

4. A Tokaj-Hegyalja, Taktaköz, Hernád-völgye Idegenforgalmi és Kulturális Egyesület e megállapodás keretében vállalja:

- a.) a település turisztikai marketingtevékenységének teljes körű elvégzését az egyesület munkaszervezete által;
- b.) az idegenforgalmi információs pont működésének szakmai irányítását az Önkormányzat által biztosított feltételeknek megfelelően;
- c.) közönségszervezést a települési rendezvényekre és a kulturális létesítmények által szervezett programokra;
- d.) vállalja, hogy a település arculatának megfelelő turisztikai csomagokat alakít ki, a csomagokat és a település turisztikai szolgáltatóit ajánlja és értékesíti az érdeklődők számára.

A MEGÁLLAPODÁS HATÁLYA

A megállapodás az aláírástól számított 5 évig érvényes.

VEGYES RENDELKEZÉSEK

- 6. A szerződő felek tudomással bírnak arról, hogy jelen szerződés teljesítése érdekében őket együttműködési kötelezettség terheli.
- 7. A jelen szerződésben nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyv és más hatályos jogszabályok rendelkezései a megfelelően irányadóak.
- 8. Jelen megbízási szerződést a szerződést kötő felek elolvasták, megértették és mint akaratukkal mindenben megegyezőt, jóváhagyólag aláírják.

Tokaj, 2009. augusztus

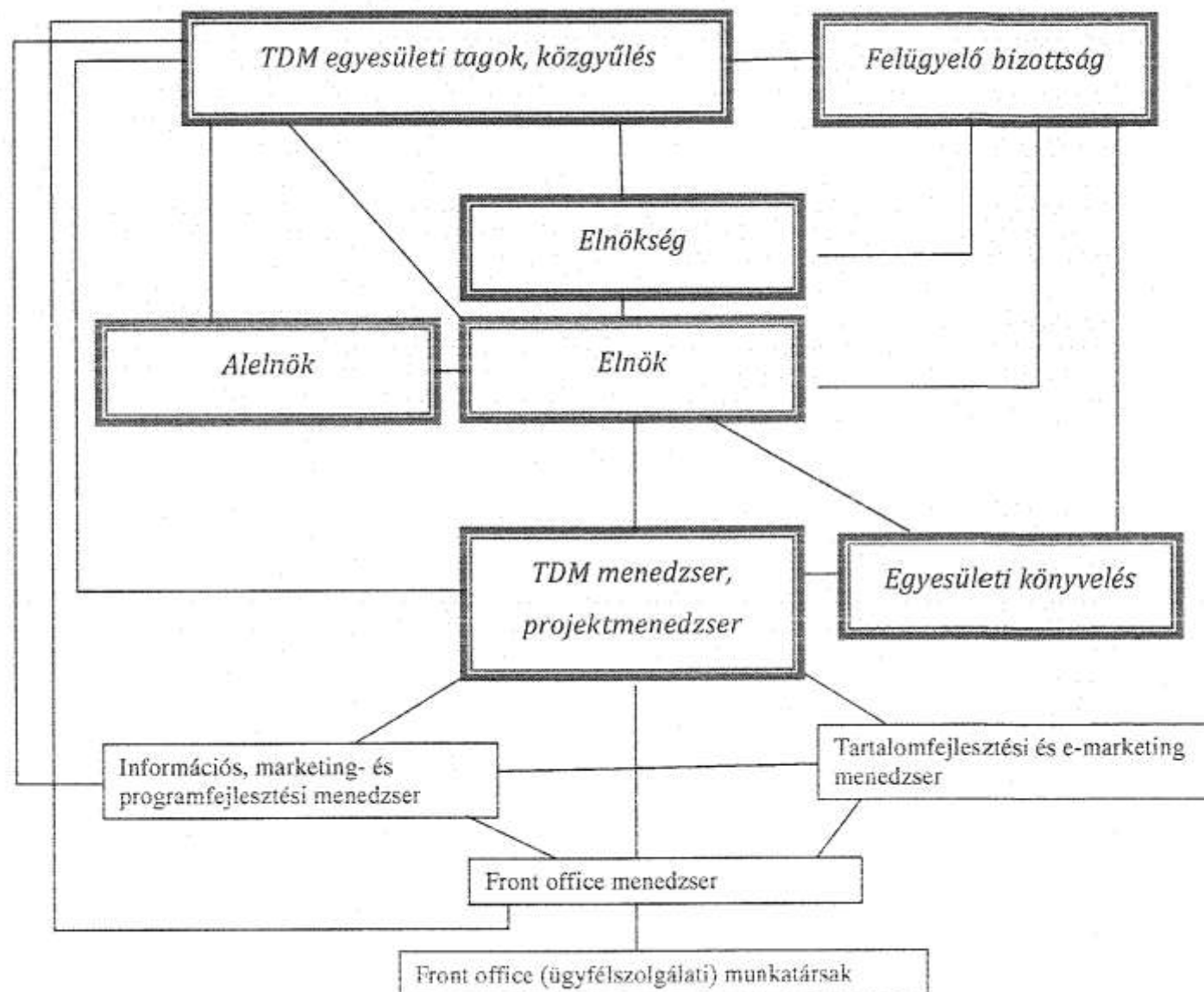
5. melléklet - A desztináció által összefogott települések

6.a számú táblázat: A desztináció által összefogott települések

Település	Régió	Megye	Kistérség	Irányítószám	Lakosság szám	Terület	Település státusza (teljes jogú tag/tulajdonos – egyéb státuszú)
Tokaj	Észak-M.	B-A-Z	Tokaji	3910	4292	2820	tag
Bodrogkisfalud	Észak-M.	B-A-Z	Tokaji	3917	955	1468	tag
Csobaj	Észak-M.	B-A-Z	Tokaji	3927	810	1959	tag
Szegi	Észak-M.	B-A-Z	Tokaji	3918	361	905	tag
Szegilong	Észak-M.	B-A-Z	Tokaji	3918	252	694	tag
Erdőbénye	Észak-M.	B-A-Z	Tokaji	3932	1383	4580	tag
Tarcal	Észak-M.	B-A-Z	Tokaji	3915	3228	5373	tag
Szerencs	Észak-M.	B-A-Z	Szerencsi	3900	10019	3368	tag
Prügy	Észak-M.	B-A-Z	Szerencsi	3925	2743	3139	tag
Tállya	Észak-M.	B-A-Z	Szerencsi	3907	2164	3796	tag
Alsódobsza	Észak-M.	B-A-Z	Szerencsi	3717	419	1069	tag
Taktaharkány	Észak-M.	B-A-Z	Szerencsi	3922	4056	3913	tag
Taktakenéz	Észak-M.	B-A-Z	Szerencsi	3924	1283	1974	tag
Taktaszada	Észak-M.	B-A-Z	Szerencsi	3921	2166	2574	tag
Mád	Észak-M.	B-A-Z	Szerencsi	3909	2512	3186	tag
Rátka	Észak-M.	B-A-Z	Szerencsi	3908	1032	1178	tag
Legyesbénye	Észak-M.	B-A-Z	Szerencsi	3904	1721	2031	atg
Újcsanáros	Észak-M.	B-A-Z	Szerencsi	3716	949	1218	tag
Golop	Észak-M.	B-A-Z	Szerencsi	3906	644	943	tag

Monok	Észak-M.	B-A-Z	Szerencsi	3909	2800	3186	tag
--------------	----------	-------	-----------	------	-------------	-------------	-----

6. melléklet - TDM szervezeti organigram

7. melléklet - A TDM elnökének önéletrajza

Önéletrajz

1966-ban születtem Miskolcon. Nős vagyok, feleségem Lukács Edit a Miskolci Egyetem adjunktusa. Lányom, Gyöngyvér 12 éves, Botond fiam 11 éves.

A Miskolci Egyetemen végeztem 1989-ben, mint anyagmérnök. A Közgazdaságtudományi Kart 1993-ban végeztem, így mérnök-közgazdász a végzettségem. Jelenleg a Wine and Spirit Education Trust Borkollégium végzős hallgatója vagyok.

Munkahelyem közel 10 éve egy szakosított pénzügyintézet, melynek a vezérigazgatója vagyok.

2006-ban Tállyán megnyitottuk az Oroszlános Borvendéglőt a Szirmay-kúriában. A Vendéglő rövid idő alatt Tokaj-hegyalján a gasztronómiai megújulás egyik élharcosa. (A Népszabadság TOP100-ban 46. hely, a legjobb nem fővárosi éttermek között a legjobb 10-ben, Alexandra Étterem-és Borkalauz 11 pont, Tokaj-hegyalján a legmagasabb.)

A Kúriához egy kisebb manufaktúrális borászat is kapcsolódik. (Birtokaink Tállyán a Köves-hegyen, valamint Arad-hegyalján, a ménesi borvidéken.)

A tállyai Oroszlános Borvendéglő azon kívül, hogy egy hosszú távú befektetés Tokaj-hegyalján, a minőségi bor-és gasztronómiai turizmus egyik alapköve, célja - ennek a világon egyedülálló borvidék hírnevének további öregbítése.

Miskolc, 2009. október 20.

Gergely Miklós

8. melléklet - TDM menedzser iránti igények (pályázati kiírás szövege)

Pályázati felhívás

TDM menedzseri pozíció betöltésére

A Tokaj-Hegyalja, Taktaköz, Hernád-völgye Idegenfogalmi és Kulturális Egyesület, mint az érintett térség helyi TDM szervezete munkatársat keres TDM menedzseri / munkaszervezet-vezetői pozíció betöltésére az alábbi feltételekkel:

Fő feladatok:

- A TDM Szervezet munkaszervezet-vezetői feladatainak ellátása, szakmai és operatív feladatok végrehajtásának vezetése, ellenőrzése, valamint
- a desztináció turisztikai menedzsment feladatainak ellátása, koordinálása.

Továbbá

- a TDM szervezethez és a desztinációhoz kapcsolódó stratégiai, tervezési-kutatási, fejlesztési-pályázati, valamint marketing-, látogatói- és információ-menedzsmenti feladatok szakmai koordinációja, irányítása;
- kapcsolattartás szakmai szervezetekkel, kiemelt helyi, térségi, regionális és országos turisztikai döntéshozókkal, szolgáltatókkal, partnerekkel és a szaksajtóval;
- a TDM Szervezet szakmai, nyilvánossági és PR rendezvényei előkészítésének, lebonyolításának koordinációja (szakmai szemináriumok, konferenciák, utazási kiállításon való megjelenés, PR rendezvények stb.);
- a TDMSZ szolgáltatási struktúrájának, belső folyamatainak, továbbá monitoring rendszerének és webportáljának folyamatos fejlesztése, valamint
- TDMSZ képviseleti és lobby feladatok ellátása.

Elvárások:

Felsőfokú szakirányú végzettség (közgazdasági/területfejlesztési és/vagy földrajzi/geográfus és/vagy turisztikai), minimum 5 év igazolható, turizmus (szolgáltatási, tervezési, fejlesztési vagy marketing) területén megszerzett releváns szakmai tapasztalat.

További feltételek:

- minimum egy nyelv középfokú ismerete (nyelvvizsga bizonyítvány, illetve tárgyalóképes nyelvtudás)
- a desztináció társadalmi, gazdasági, kulturális ismerete,
- a helyi TDM szolgáltatóinak az ismerete, megfelelő dokumentálható kapcsolatrendszer,
- számítógépes irodai programok biztos használata,
- kiadványszerkesztésben, szövegírásban való jártasság,
- turisztikai webportál fejlesztésben való jártasság, alapvető tartalomkezelési rendszerek és html ismerete,
- szakértésben való jártasság,
- idegenvezetői, illetve csoportprogramok szervezésében/lebonyolításában való tapasztalat,

- kutatásban, tanulmányírásban, marketingterv készítésében való jártasság,
- termékfejlesztésben való jártasság,
- a marketingmunkához és termékfejlesztéshez szükséges külső kapcsolati rendszer megléte,
- B. kategóriás jogosítvány,
- vezetői tapasztalat

Előnyt jelent:

- a desztináció fő nemzetközi küldő területeinek tárgyalóképes nyelvismerete,
- gazdasági vagy idegenforgalmi felsőfokú végzettség,
- TDM tapasztalat,
- Tourinform Irodában vagy turisztikai szolgáltatás területén végzett vezetői szakmai tevékenység,
- turisztikai területen szerzett rendezvényszervezési tapasztalat,
- projektmenedzsment, területfejlesztési és vezetési tapasztalat,
- személyes felelősségvállalás és a desztináció eredményeihez való aktív hozzájárulás,
- kiváló kommunikációs, szervező- és problémamegoldó készség, valamint
- saját gépjármű
- egyéb szakmai végzettség (pl. valutaváltó, boltvezetői végzettség, amely lehetővé teszi az információs pontok minél hatékonyabb működtetését)
- ha a tokaji vagy szerencsi kistérség lakosa
- a két kistérségben végzett dokumentált termékfejlesztési és marketing tevékenység
- világörökségi projektekben való szakmai részvétel, tapasztalat

A pályázat tartalmazza:

- Szakmai önéletrajzot
- Végzettségeket igazoló dokumentációk másolatát
- Referenciákat
- Esetleges támogató nyilatkozatokat, ajánlásokat

Munkába lépési feltételek:

- Az álláshely 2 évre tölthető be.
- Bérezés, illetve egyéb juttatások megegyezés szerint.
- A pozíció 2010. január 1-től tölthető be
- A pályázónak vállalnia kell, hogy a munkába állás után részt vesz egy TDM menedzseri képzésen az ÉMOP-2008-2.3.1 pályázatnak megfelelően

Munkavégzés helye:

A Tokaj-Hegyalja, Taktaköz, Hernád-völgye Idegenforgalmi és Kulturális Egyesület által lefedett helyi TDM területe

Jelentkezési határidő és a szakmai pályázati anyag beadásának határideje:

2009. október 15.

Jelentkezés módja és a pályázat beadásának pontos helye:

Levéiben és e-mail-ben a következő címen:

Tokaj-Hegyalja, Taktaköz, Hernád-völgye Idegenforgalmi és Kulturális Egyesület

Levelezési cím: 3910 Tokaj, Serház u. 1.

Email cím: info@tokaj-turizmus.hu

9. melléklet: Vállalkozási tevékenységek a Tokaj-Hegyalja, Taktaköz, Hernád-völgye Idegenforgalmi és Kulturális Egyesületben és munkaszervezetében

A TDM front office egyedi kínálata

- idegenvezetés

A munkaszervezet Tokaj-Hegyalja, sőt az egész Zemplén területén biztosít idegenvezetést magyar, angol, német, francia és lengyel nyelven. Tokaji városnéző séták széles skálája megtalálható a belvárosi programokon keresztül a Szerelmi Pincesorral záródó programokon át.

Túraútvonalak:

a., belvárosi séta

b., belvárosi séta múzeumlátogatással

c., szőlő és borkultúra, világörökség

d., Mesés Tokaj

Szezonban minden héten két alkalommal, kedden 14.00 órától és csütörtökön 15.00 órától garantált városnéző programot indít a Tourinform Tokaj. A másfél órás program keretében az érdeklődők megismerkedhetnek Tokaj belvárosával. A résztvevők hallhatnak a 18-19. századi görög és zsidó kereskedők életéről, felkereshetik azokat a pincéket, amelyek egykor uralkodók számára élelték a tokaji borokat, megismerkedhetnek Tokaj sokszázados kulturális örökségével és hagyományaival, amelyek miatt a borvidéket a világörökség részévé nyilvánították. Nem maradhat el persze az új létesítmények felkeresése sem: a résztvevők megtekinthetik a Kulturális és Konferencia Központot (egykori zsinagóga) és a Paulay Ede Színházat is.

- borbusz-hálózat- részletesen I. a 2.2.2.2 pontban

2009 május utolsó hétvégéjén indítottuk el első buszos bortúra járatunkat, melyet a szezon közepére saját lehetőségeink szerint továbbfejlesztettünk, így már 9 pincészethez tudjuk elvinni hétvégenként szervezett formában a vendégeket. Járatainkat a borfesztiváltól szüreti fesztiválig hirdettük meg, mely felöleli a turisztikai főszezonunkat az augusztust és a szeptembert is.

Péntek 16 órakor indul rövid városnéző sétával a program a Tokaji Tourinform irodától. Az első pincészet Tokajban a Hímesudvar Pince, ahonnan már busszal a Patrícus Pincészethez látogathatnak el az érdeklődők, majd Tállyán, a Szirmay-kúriában zárul a túra. A program ára: 3900 Ft/fő felnőtteknek, gyerekeknek 1900 Ft.

Szombat 14.00 órakor előbb két bodrogkeresztúri pincészethez mehetnek el a vendégek, a Rozgonyi Pincébe, majd a Tokaj Noblishoz. A Disznókő Szőlőbirtokon zárul a program. A program ára: 3000 FT /felnőtt, 1500 FT/gyerek. Igény esetén Tarcál felé indul a túra és az ott megszálló vendégeket is felveszi a busz.

Szombat 17.00 órakor a már megszokott programmal várjuk a Tarcál-Mád-Bodrogkeresztúr útvonalon a kedves vendégeket. Tarcálon a Pataky Borportához, Mádon a Koppány-Forgács Pincészethez, Bodrogkeresztúrbán pedig a Dereszla Pincéhez mehetnek el a vendégek.

Minden egyes programon a buszon idegenvezető mutatja be a térség világörökségi értékeit, a pincészeteknél pincemustra és borkóstoló várja az érdeklődőket.

- egyéb animált programok

Gyerekek számára készített programok:

a., Fedezd fel Tokajt: Című játékunk viszonylag új elem a programkínálatban, amely másfél-két órára nyújt felejthetetlen élményt a gyerekeknek: a feladat ugyanis, hogy a kapott instrukciók alapján megtalálják a Tokaj különböző pontjain elrejtett ajándékokat. A program összeállításánál

odafigyeltünk arra, hogy a gyerekek forgalom elől elzárt területen mozogjanak, illetve, hogy Tokaj nevezetességeit fel kelljen keresniük a játék során.

b., Világörökségi foglalkozások: Az igény szerint 45-90 perces programokon bevezetjük a diákokat Tokaj-Hegyalja kultúrtörténetébe, játékos körülmények között megismerkedhetnek a térség szőlőfajtaival és a borkészítés eszközeivel.

Nemcsak gyerekek részére kínált programunk:

a., Hegyalja kvíz: A baráti társaságoknak, egyetemistáknak, céges meetingek résztvevőinek kínált izgalmas kvízzjáték során Tokaj-hegyaljával kapcsolatos ismeretanyagunkról adhatunk számot. A győztes csapat oklevelet érdemel.

- **fél-és egy napos buszos túrák idegenvezetővel l. a 2.2.2.2 pontban**

Idegenvezetés szolgáltatásunkat komplett csomagajánlatként is kínáljuk egyéb programokkal, múzeum és Tájház látogatásokkal, étkezéssel és borkóstolással összekötve az egyes igényeknek megfelelően akár félnapos vagy egész napos buszos program keretein belül.

- **előadások, bemutatók tartása a Tokaji Borvidékről és a helyi TDM**

Adottságairól

A Tourinform Tokaj konferenciaterme ideális helyszín előadások, szakmai bemutatók tartására. Számos alkalommal tartunk előadást a borvidékre érkező turistáknak Tokaj-Hegyaljáról a borturisztikai szolgáltatások lehetőségeit is bemutatóva.

- **1 napos csomagok**

A Tokaji Történelmi Borvidék 27 településből áll, melynek megismerése, bebarangolása időt vesz igénybe. A bor szerelmeseinek egy napos csomagokat kínálunk, de így is csak érintőlegesen tudják bejárni a borvidék gerincét.

- **utazási fórum**

A weblapon a látogatók számára utazási fórumot indít, hogy tapasztalataikat, pozitív és negatív élményeiket megoszthassák a látogatók. A fórum információi feldolgozásra kerülnek, az eredménynek a minőségbiztosítási rendszert támaszthatják alá.

A TDM információs irodák szolgáltatásai:

- **információs ügyfélszolgálat**

Ingyenes kiadványok, térképek biztosítása a látogatók számára, szálláshelyekről, éttermekről, borászatokról egyéb turisztikai szolgáltatásokról széleskörű információnyújtás.

- **internet-pont**

A turisták nem szívesen cipelik magukkal notebookjaikat, előnyben részesítik az info pontok néhány percig ingyenesen használható internetezési lehetőségeiket. Természetesen a helyi desztináció Tourinform irodájában is megtalálható ez a szolgáltatás.

- **illemhely**

Általános követelménynek eleget téve nemenként elkülönített és mozgáskorlátozott illemhely is rendelkezésére áll a turisták részére.

- **ajándékbolt**

A turisták által keresett könyvek, képeslapok, térképek árusítása.

- **Egyedi termékek értékesítése, különleges képeslapok, hűtőmágnesek, térképek**

A megszokott, hagyományos ajándéktárgyak és képeslapokon felül egyedi darabokat is kínál az információs és szolgáltató iroda a különleges igények kielégítése érdekében. Számos értékes turistatérkép vagy máshol nehezen hozzáférhető hűtőmágnes is szerepel a kínálatban.

- Szálláshely közvetítés elektronikusan jutalékos rendszerben

Számos külföldi és belföldi turista érkezik Tokajba, előnyben részesítik az elektronikus foglalást. Irodánk ebben is segítséget nyújt, a meghatározott paramétereknek megfelelően ajánlatokat készít, foglal majd visszaigazol.

- Szálláshely közvetítés személyesen bemutatkozó album segítségével

Tendencia, hogy a turista gondol és érkezik, szállást nem foglal, hanem betér az első információs központba, ahol igényeinek megfelelően a fényképes bemutató albumból kiválasztja a számára legmegfelelőbbet. A készülő bemutatkozó albumnak köszönhetően kézzel fogható tájékoztatást kap a szálláshelyről.

- Irodai szolgáltatások: fax, fénymásolás

Útközben felmerülő ügyes-bajos dolgok elintézésére is lehetőséget nyújt a Tourinform iroda.

- Jegyértékesítés

Koncertjegyek, színházjegyek, fesztiváljegyek és bérletek értékesítése.

- Menetrend információ

Tömegközlekedési eszközök menetrendjeiről mind belföldi, mind nemzetközi vonatkozásban tájékoztatás. Lehetőségeinkhez mérten információ a szolgáltatási díjakról.

-Bankkártya elfogadás

A díjtételes szolgáltatások bankkártyával történő fizetésének a lehetőségét is kínáljuk. (Terv!)

- időjárás tájékoztatás

A következő néhány nap várható időjárásáról tájékoztatást nyújtunk, ezáltal is elősegítve a tökéletes programválasztást.

- kiállítások az információs pontokon, képzőművészeti és helytörténeti Kiállítások

A rendelkezésre álló teremben különböző témájú kiállításoknak adunk otthont.

- Foglалás, borkóstolók, szállás, stb. megvásárlása

Az egyes turisztikai szolgáltatások megvásárlásának lehetőségét is biztosítjuk látogatóink számára.

- valutaváltás

A Tourinform irodában valutaváltó működik.

A TDM back office szolgáltatásai

- pályázatírás, pályázati szakértés, tanulmányok készítése

A desztinációban számtalan olyan kisvállalkozó működik, aki azért maradt le bővítés vagy akár a fejlesztés lehetőségeiről, mert nem volt megfelelő tapasztalata a pályázatírással kapcsolatban. Számukra is szolgáltatást nyújt a HTDMSZ back office irodája. Szakembereink vállalják a turizmushoz és a területfejlesztéshez kapcsolódó tanulmányok elkészítését is.

- kiadványok készítése (szövegírás, fotótár, szerkesztés)

A desztinációban megjelenő tematikus kiadványok, a desztináció határain átnyúló, az egységes Tokaji Történelmi Borvidéket bemutató kiadvány szerkesztést végzi az iroda.

- hirdetésszervezés

Turisztikai kiadványokban megjelenő hirdetések koordinálása.

- hírlevél

A back office havonta az akciókról, különleges ajánlatokról a tematikának megfelelően hírlevelet készít az utazási irodák, a HTDMSZ területén működő turisztikai szolgáltatók és az egyéni vendégek részére.

- workshop

Belföldön és külföldön borturisztika témában a workshopot szervez.

- eseménynaptár, fesztiválkalauz, a HTDMSZ területén a rendezvények összehangolásának felvállalása

Gyakori hogy ugyanazon a hétvégén számos turisztikailag vonzó program kerül megrendezésre a helyi desztinációban. Ennek koordinálását felvállalta a TDM munkaszervezete.

– kiállítások

Belföldi és külföldi kiállításokon, szakmai vásárokon a helyi TDM szervezet képviselte.

- honlap karbantartás

A HTDMSZ területén található önkormányzatok saját, ám igen elavult, régi információt szolgáltató honlapokkal rendelkeznek. A TDM munkaszervezete a településhonlapok modernizációját, aktuális információval való feltöltését vállalta magára.

10. melléklet - A munkaszervezet bemutatása

8. számú táblázat: TDMSZ Munkaszervezeti modell és feladatok

Személyek	Feladatok	Egyéb megjegyzések
1 fő TDM menedzser	- a munkaszervezet teljes körű irányítása, a munkaszervezet tagjai felett a munkáltatói jogok gyakorlása - az üzleti terv elkészítése - folyamatos kapcsolattartás a TDM által érintett önkormányzatokkal, civil szervezetekkel és szolgáltatókkal - folyamatos kapcsolattartás a TDM szervezet elnökségével, beszámolók készítése a munkaszervezet által ellátott feladatokról - éves munkaterv elkészítése a TDM szervezet által lefedett területen működő összes információs pontra kivetítve - marketingkonceptió, illetve marketingterv készítés, a marketingmunka kivitelezésének koordinálása - a TDM vállalkozási tevékenységeinek koordinálása - a TDM szervezet képviselete - kutatások, elemzések koordinálása - szakértői tevékenység, tanulmányok írása	
1 fő információs, marketing- és programfejlesztési menedzser (TDM back office menedzser)	- az információs pontok folyamatos szakmai ellenőrzése - komplex termékfejlesztés, új turisztikai termék létrehozása a világörökségi értékek és a fenntarthatóság figyelembe	

	vételével - az új termék piaci bevezetése, az árak kialakítása, programkoordináció - a TDM szervezet által szervezett marketingakciók kivitelezésének koordinálása - kutatások előkészítése, igényfelmérések készítése	
1 fő turisztikai információs és szolgáltató iroda irodavezető (TDM front office menedzser)	- kiadványok biztosítása a vendégek számára - a folyamatos ügyfélszolgálat biztosítása (személyes, telefonos, e-mailes) - a beérkezett érdeklődések, ajánlatkérések visszaigazolása, illetve ezek koordinálása - napi kapcsolattartás a TDM szervezet által lefedett terület szolgáltatóival - szolgáltatók értékesítésének a megszervezése és közvetlen értékesítése - a NETA adatbázis fejlesztése - kiállításokon, vásárokon való informátori tevékenység - részvétel a TDM szervezet marketingakcióiban	
4 fő Front-office munkatárs	- ügyfélszolgálati teendők ellátása - a call center ügyfélszolgálat ellátása - a területi info-pontokon a vendégek fogadása és kalauzolása - információs segítségnyújtás az	

	adott településen - értékesítés (ajándékbolt, internetpont, TDM saját szolgáltatások, szolgáltatók) - Az info-pontok településeiről a hírszolgálat biztosítása a tartalomszolgáltatási és e-marketing menedzser, valamint a front office és back office menedzserek felé.	
1 fő TDMSZ tartalomszolgáltatási és e-marketing menedzser	- honlapfejlesztések koordinálása - a TDM szervezet PR tevékenységének ellátása - új e-marketing eszközök kifejlesztése, a meglévő nemzetközileg is ismert e-marketing eszközök információs anyagának fejlesztése (pl. Facebook, IWIW, blogok, stb.)	
1 fő adminisztratív háttér munkatárs	- postázások - plakátolás - szórólapozás a TDM szervezet településein	
A TDM Szervezet horizontális feladatainak ellátását és működését biztosításának bemutatása		
	Hogyan – azaz belső vagy külső kapacitások, szervezetek, szakértők igénybe vételével történik a feladatellátás	Bevont szervezetek, egyéb megjegyzések
Pénzügy, könyvelés, könyvvizsgálói feladatok hogyan kerülnek biztosításra	A könyvelési feladatokat külső cég végzi. A kiválasztásnál előnyt jelent a TDM tagság.	Mivel a munkaszervezet Kft, a TDM szervezet viszont egyesület, a 2 szervezet számára külön könyvelés szükséges, az adott területre szakosodott könyvelővel.
Jogi feladatok ellátása	A jogi feladatokat –tekintve, hogy az egyesület és a munkaszervezet számára is felmerülő jogi kérdésekről van szó, ami sokrétű jogi tapasztalatokat igényel, külső jogász szakértők végzik el.	

Informatikai szolgáltatások biztosítása	Az eszközbeszerzések után az operatív informatikai feladatokat saját munkatársunk végzi, kivéve a javítás, hálózatfejlesztés, amit külső cég végez.	
Szakértők, tanácsadók bevonása hol és milyen feladatok esetén tervezett	- arculatterv és grafikai arculat kialakítása, kiadványtervezés - munkavédelmi és tűzvédelmi tanfolyamok, szabályzat készítése	

11. melléklet - Térségi TDM szervezet javasolt modell

A térségi TDM szervezet kialakításához mi az alábbi modellt javasoljuk:

A térségi TDM jogi formája: nonprofit kft

A térségi TDM munkaszervezetének vezetője a térségi TDM menedzser. Munkatársai a helyi TDM-ek munkaszervezet vezetői (+ 1 fő gazdasági vezető és 1 fő adminisztrátor)

A tulajdonosi kör:

- a helyi TDM-ek
- a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei önkormányzat
- a megyei és regionális szakmai ernyőszervezetek
- a térségi nagyrendezvények szervezői

A helyi TDM-ek minimálisan az alábbi kompetenciákat adják át:

- kifelé irányuló marketing tevékenység
- nemzetközi kapcsolatok ápolása
- nemzetközi (pl. INTERREG) pályázatok írása
- az egész térséget érintő kutatások elvégzése
- kiállításokon való részvétel

12. melléklet: A civil szervezetek kapcsolódása a TDM szervezethez

- **borászati egyesületek** - A Tokaji Történelmi Borvidéken több olyan borászati egyesület működik, amely részben vagy egészében turisztikai, borturisztikai feladatokat is felvállal. Ezek közül az egyik legfontosabb a Tokaj Reneszánsz, a Tokaji Nagyborok Egyesülete, amelynek elsődleges feladata a kifelé irányuló bormarketing megvalósítása. Japántól Amerikáig, Európától Ázsiáig évente számos borvásáron, borfesztiválon és borbemutatón részt vesz az egyesület, ugyanakkor működteti a Tokaji Borok Házát, amelyben 2009. október 2-án egy interaktív borkiállítás nyílik a Tokaji Borvidék bemutatására. A Tokaj Reneszánsz a TDM-be nemcsak egyszerű tagként lép be, hanem a borkiállítás működtetését is részben átvállalja a TDM szervezet, cserében a Tokaj Reneszánsz pedig a külföldi kiállításokon népszerűsíti a helyi TDM turisztikai kínálatát.
A Tokaj-Hegyaljai Borút Egyesület mintegy 60 tagot számlál, részben borászokat, részben egyéb turisztikai szolgáltatókat. A Borút partnerként segít a borturisztikai marketing koordinálásában a TDM szervezet számára.
- **turisztikai egyesületek** - a Tokaj Turizmusáért Egyesület és a Szerencsi Kistérség turisztikai Egyesület célja a helyi szolgáltatók összefogása, helyi közös turisztikai programok szervezése, turisztikai marketing. A TDM szervezet átvállalja a turisztikai marketingtevékenységet és az egyes civil programok reklámozását, az egyesületek feladata innentől leginkább a helyi programszervezés lesz (pl. Tokaji Bor-/tor-Túra).
- **hagyományőrző és kulturális egyesületek** - a TDM szervezetbe több olyan civil szervezet is belépett, amelynek elsődleges célja a hagyományőrzés és a kultúra ápolása. A Bodrogkisfaludért Egyesület és az Erdőbényéért Közalapítvány települési kulturális feladatokat lát el elsősorban (pl. tájház-működtetés, táborok és kulturális programok szervezése). A TDM szervezetben ők biztosítják a kulturális programkínálatot, valamint felvállalt feladatuk a vendégfogadás a fentebb vázolt szolgáltatásfejlesztési programokban. Az egyéb kulturális egyesületek a TDM szervezettől a reklámot kérik, a TDM szervezet pedig a programkínálat szélesítését kéri tőlük.
- **természetjáró szervezetek** - ugyan alapító tagként nem léptek be a természetjárók a TDM szervezetbe, folyamatosan tájékoztatjuk őket a TDM szervezet munkájáról. A Tokaji Természetvédelmi Egyesület és az Egészséges Életért Közhasznú Egyesület célja a környezettudatos életmód megőrzése, a természeti, környezeti értékek iránti érzékenység kialakítása a mai és következő generációk számára.
- **egyéb egyesületek** - Több olyan civil szervezet is alapító tag a TDM szervezetben, amelyek tevékenysége nem tartozik közvetlenül a TDM szervezet működési köréhez, ugyanakkor a civil szervezeteknek nagyon fontos szerepe van a TDM működésében. Ezek közül az egyik legfontosabb az Esély és Részvétel Közhasznú Egyesület, amely a fiatalok, nők és hátrányos helyzetűek segítésére jött létre. A TDM szervezet számára a hátrányos helyzetűek integrálásában nyújt segítséget.

13. melléklet: A megkeresett szervezetek, intézmények listája és kapcsolódásuk a TDM szervezethez

Egyéb szervezetek megkeresése a TDM szakmai előkészítés érdekében

2009 augusztusában és szeptemberében a következő szervezeteket kerestük meg, akikkel az egyeztetés részben még most is folyik, részben a visszajelzésüket várjuk;

Zempléni Z.H.K. Kft,

3510 Miskolc, Pf: 514

(Még nem jött visszajelzés tőlük)

ÉMOR-TISZK Zrt.

3200 Gyöngyös, Mátrai út 36,

Csomós Tamás, vezérigazgató

A TISZK csatlakozott a TDM szervezethez. Az együttműködési lehetőségekről, a potenciális közös képzésekről, valamint a TDM részéről felmerülő képzési igényekről Csomós Tamás és Nagy Júlia a közeljövőben tart egyeztető megbeszélést.

Zempléni Szakképzés-szervezési Társulás

3525 Miskolc, Városház tér 1. (Még nem jött visszajelzés tőlük)

ÉSZAKERDŐ Erdőgazdasági Zrt.

H 3525, Miskolc, Deák tér 1. Cserép János Vezérigazgató (Még nem jött visszajelzés tőlük)

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara

Miskolc, Szentpáli utca 1,

2009. szeptember 18-án Pintér Zoltán és Nagy Júlia egyeztető megbeszélést folytatott a BÖKIK és a helyi TDM lehetséges együttműködési lehetőségeiről. A megbeszélés végén arra a közös megegyezésre jutottak, hogy a BÖKIK a helyi TDM-be nem lép be, hanem a térségi TDM-ekbe lép majd be, ha azok létrejönnek. Ugyanakkor a BÖKIK minden felkerülő segítséget megadja a TDM szervezet működéséhez.

Antenna Hungária Zrt,

1119 Budapest, Petzvál József u. 31-33,

(Még nem jött visszajelzés tőlük)

Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Megyei Múzeumi Igazgatóság

Dr. Veres László megyei múzeumigazgató

35 25 Miskolc, Görgey Artúr u. 28.

Tagként belépnek és látogatói hozzájárulás is fizetnek.

Rákóczi Borút Egyesület

3900 Szerencs, Rákóczi út 63, Kapcsolat: Juhászné Sipos Angéla, (Még nem jött visszajelzés tőlük)

Magyar Szállodaszövetség

Északi Régió Bányai Róbert elnök

Bányai Róbert elnök

Hotel Korona

3300. Eger, Tündérpart 5.

(Még nem jött visszajelzés tőlük)

Magyar Nemzeti Gasztronómia Szövetség

Járcsics Emil elnök
(Még nem jött visszajelzés tőlük)
3433 Nyékládháza, Hunyadi u 45

Aggteleki Nemzeti Park Igazgatósága (Még nem jött visszajelzés tőlük)

ÉKÖVIZIG Hajózási felügyelet, Tokaj (Még nem jött visszajelzés tőlük)
Miskolc, Vörösmarty u. 77.
Postacím: 3501 Miskolc, Pf. 3.

Észak-Magyarországi RIB (Még nem jött visszajelzés tőlük)
Dr. Nagy Imre elnök
3300 Eger, Bajcsy-Zsilinszky u. 1.

Magyar Turizmus Zrt. Észak-Magyarországi Regionális Marketing Igazgatóság

Hídvéginé Molnár Judit
3300 Eger, Bajcsy-Zsilinszky u. 1.
Az RMI-vel való kapcsolattartás eddig is megfelelő volt, a terveinket ezúton is bemutattuk az RMI számára, felajánlva a csatlakozást a régiós akciókhoz.

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat

A TDM szervezet létrehozásáról, a tervekről az előregisztrációs pályázatot megelőzően is folyamatosan tájékoztattuk a BAZ megyei Önkormányzat illetékeseit. Gecsei Anikóval számos egyeztető megbeszélést folytattunk, sőt, 2009 nyarán Sárospatakon a helyi TDf4 szervezetek leendő menedzserei számára ő hívott össze egy érdekegyeztető megbeszélést.

Tokaj-hegyaljai Borvidék Hegyközségi Tanács

Marcinkó Ferenc urat, a Hegyközségi Tanács elnökét írásban tájékoztattuk a TDM szervezet létrejöttéről. Mivel a 2010-es programba szeretnénk az általuk szervezett borversenyeket is egyéb programokat is belevonni, kértük a partnerséget. A program egyeztetése a pályázat beadása utánra tehető.

Borsod Abaúj Zemplén megyei Vadászkamara

3526 Miskolc, Tas u. 18.

Dél Zemplén Nektár Leader Nonprofit Kft.

Dóka János munkaszervezet vezető
3910 Tokaj, Kossuth tér 1. 1. em.

14. melléklet: Garantált programfejlesztések (tervezet)

Garantált programfejlesztések a Tokaj-Hegyalja, Taktaköz, Hernád-völgye helyi TDM területén 2010-2015 között

Az alábbiakban összegyűjtöttük, hogy 2015-ig milyen garantált programokat szeretne a munkaszervezet kialakítani a helyi TDM területén. Fontos megjegyezni, hogy a programokhoz a szolgáltatók és a csatlakozott civil szervezetek bevonását szeretnénk megvalósítani, részben a finanszírozás, pályázás tekintetében is.

KIINDULÓ HELYZET

Jelenleg a helyi TDM területén csak Tokajban vannak garantált programok:

- városnéző séta március 15-november 1-je között minden kedden és csütörtökön 14.00 órától;
- egy órás sétahajó járatok április 30-november 1-je között minden nap 11.00, 13.00 és 15.00 órakor;
- borbusz programok minden pénteken és szombaton
- borkóstoló a Rákóczi Pincében vezetéssel április 15-október 15-e között minden nap 11.00-18.00 óra között óránként.
- minden szombaton 15.00 órától gyalogtúra a Nagykopasz-hegyre
- minden vasárnap 15.00 órától kerékpártúra a Nagykopasz-hegyre

A helyi TDM többi településén ehhez hasonló garantált programok jelenleg nincsenek.

Garantált programfejlesztések szempontrendszere

A programfejlesztések során az alábbi szempontokat vesszük figyelembe:

- minél több helyi TDM település bevonásra kerüljön
- minél több szolgáltató bevonásra kerüljön
- a programok ár-érték aránya megfelelő legyen, versenyképes árakkal lehessen dolgozni
- család- és gyerekbarát programok is szerepeljenek a kínálatban
- lehetőleg minden célcsoport megtalálja a saját programjait a programkínálatban
- hétköznapra és hétvégére is tudjon a térség programot kínálni
- turisztikai főszezonon kívül is legyenek garantált programok

Az egész helyi TDM-et érintő programfejlesztések:

a.) Borbusz-hálózat fejlesztés

Az elsődleges cél, hogy a Tokaji Történelmi Borvidék déli részét összekötő borbusz-hálózat alakuljon ki. A borbusz program céljai részletesen:

- a mikroklíma megőrzése érdekében minél kevesebben használják a gépkocsijukat a borvidék területén
- ne jelentsen gondot az „iszik vagy vezet” kérdése
- a minőségileg megfelelő borászatokhoz jussanak el a vendégek
- az egyes pinceprogramokon túli plusz élmény nyújtása (pl. idegenvezetés)
- komplex, egész estés borvidéki élmény biztosítása a vendégek számára
- azon települések, borászatok bekerülése a turisztikai véráramba, amelyek ma a megközelíthetőség miatt kiesnek a turisták látószögéből.

- Lehetőleg az összes olyan településről induljon borbusz, ahol nagyobb szálláshelyek, illetve sok falusi szálláshely van

A borbusz programokra a helyi információs pontokon lehet jelentkezni, illetve maguknál a szolgáltatóknál.

Az első borbuszokat 2009-ben indítottuk el, az első szezonban összesen 250 vendég vett részt a programokon. Mára már vannak visszatérő vendégek, illetve olyanok, akik egyéni turistaként annyira élvezték a programot, hogy utána csoportprogramként rendelték meg tőlünk a következő alkalommal. A tapasztalatunk az, hogy gyakorlatilag minden célcsoport számára megfelelő az árképzés (3-4000 Ft között) és a nyújtott program is. A vendégeink között ugyanúgy voltak lengyel diákok, mint haza celebek, s mindannyian egyöntetűen elégedettek voltak a programmal.

A fejlesztés irányvonalai:

- ajándék kóstoló pohár bevezetése a helyi TDM arculatának megfelelő logóval, felirattal, hogy még emlékezetesebb legyen a program
- új túraútvonalak kialakítása
- megfelelő reklámeszközök kialakítása (borbusz-jegy, szórólap, tábla, stb.)
- a borászatok kínálatának minőségi fejlesztése (pl. pincemustra, birtoklátogatás, stb.)
- szezonális ajánlatok kialakítása (pl. mustkóstoló ősszel, hordóminta kóstolás tavasszal, stb.)

b.) Gasztro-busz program

A helyi TDM területén számos olyan gasztronómiai program van, amely nincs megfelelőképpen benne a szolgáltatók kínálatában. Szeretnénk olyan buszos körtúrákat kínálni, ahol a bor mellett a helyi ízekkel is megismerkedhetnének a vendégek (pl. kemencés lángos sütés, halászlé-főzés, sajtkóstoló, stb.). A vonzerőleltár többek között ezeket a lehetőségeket is részletesen feltérképezi, s 2010 második felében elkezdhető az útvonalak kialakítása. A gasztro-buszt családoknak kínáljuk, hiszen jelentős teret kapnak a gyerekek számára nyújtott kiegészítő programok (szabadtéri játékok, cukorka- és csokikóstoló, stb.) is a programban. Célok:

- A helyi TDM különleges tradicionális gasztronómiai kínálatának a népszerűsítése
- A minőségi szolgáltatók kiemelt népszerűsítése
- a családi programkínálat bővítése
- a helyi TDM taktközi területeinek a bevonása a turizmus véráramába
- félnapos program nyújtása az ide érkezőknek
- a klasszikus borvidéki kínálat mellett tájjellegű új programelemek beépítése a helyi kínálatba, ezáltal azok számára is vonzóvá téve a borvidéket, akik egyébként a borok iránt kevésbé érdeklődnek

c.) Hagyományaink nyomában

Szeretnénk buszos és /vagy lovaskocsis körtúrákon a hagyományokat is bemutatni az ide érkezőknek. A helyi TDM területén számos tájház működik, ahol gasztro-bemutatók, illetve kézműves programok is várják az érdeklődőket. Szeretnénk, ha ezek a programok szintén elérhetővé válnának minden hétvégén, illetve lehetőleg minél több hétköznapon is. A program előnye, hogy a tájházakban a kézműves foglalkozásokon gyerekek és felnőttek egyaránt hazavihető szuvenírral gazdagodnak, ami egyben kiváló reklámeszköz is. A múzeumok és egyéb emlékhelyek bevonását is tervezzük. A program célja részletesen:

- a családi programkínálat bővítése

- a helyi TDM taktaközi területeinek a bevonása a turizmus véráramába
- a helyi tradíciók gyűjtése, őrzése és tovább örökítése az utókor számára
- szórakoztató félnapos programlehetőség

d.) Kisvontatos borvidéki idegenvezetés

Hetikét alkalommal, menetrend szerint, a nyári időszakban kisvontatos idegenvezetésen vehetnek részt a vendégek. A kisvontat útvonala Tokaj-Tállya, illetve Tokaj – Erdőbénye lesz, érintve a TDM Tokaj-hegyaljai településeit. A kisvontaton szakképzett idegenvezető vezeti be a vendégeket a világörökségi táj történetébe, felhívja a figyelmet a különlegességekre. A túra alatt több megálló is lesz, ahol evés-ivásra lesz lehetőség.

e.) Város- és falumustrák

2010-211-ben az összes, nagyobb szálláskapacitással rendelkező településen bevezetjük a heti rendszerességgel megszervezett helyi város-, illetve falumustrákat. A szakképzett idegenvezetők bemutatják az adott település történetét, a látnivalókat, felhívja a figyelmet azokra az értékekre, amelyek az átlag turistáknak, sőt, helyi lakosoknak talán fel sem tűnnek. A mustrákat úgy szervezzük, hogy lehetőleg minden nap más-más település kerüljön sorra.

f.) Taktaközi kirándulások

Heti több alkalommal lovas hintós kirándulást szervezünk a Taktaközbe. A kiinduló állomások: Tokaj, Tarcál, Szerencs. A program során végigjárhatják a vendégek azt az utat, amit Móricz is nagyon sokszor megtett gyerekkorában, megcsodálhatják a prűgyi Móricz házat és a csobaji tájházat.

g.) Tájház- és múzeumlátogatások garantált programként

Heti egy alkalommal kinyitjuk az összes tájházat és múzeumot, s különleges idegenvezetés keretében mutatjuk be a helyi értékeket a vendégeknek. A program célja, hogy a 1,5 óránként induló múzeumlátogatásokon a muzeológusok, gyűjtők maguk mutassák be a helyi adottságokat, így egyéni élményeiket is beleszöve még közelebb vigyék a táj múltját, értékeit a látogatókhoz. A programot szeretnénk kibővíteni az adott napokra tervezett kézműves vagy egyéb foglalkoztató programokkal.

15. melléklet: Projektmenedzser önéletrajza

Nagy Júlia Szakmai Önéletrajz

Személyi adatok

Név: Nagy Júlia
Születési hely, idő: Miskolc, 1976. 07. 21.
Állampolgárság: magyar

Tanulmányok

1994-1998. Az ELTE Tanárképző Főiskolai Kar, könyvtár-magyar szak
1998-2000. Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Kar, kiegészítő magyar szak
1998-2000. A Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Kar, egyetemi szintű terület- és településfejlesztési menedzsment szak (posztgraduális)
2000-2003. Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Kar, Felvilágosodás, Romantika és Regionális Irodalomtörténet tanszék Ph.D. hallgató a „Szövegtudomány” c. doktori programon, majd témán

Végzettség

1998. magyar nyelv és irodalom szakos tanár és könyvtáros
2000. magyar nyelv és irodalom szakos bölcsész és középiskolai tanár
2000. terület- és településfejlesztési menedzser
2007. OKJ-s boltvezető
2008. OKJ-s valutaváltó
2008. OKJ-s idegenvezető

Munkahelyek

1997-2006. Az MTA Irodalomtudományi Intézete Régi Magyar Drámatörténeti kutatócsoport tagja
2002-2003. óraadó a Miskolci Egyetemen
2002-2009. A Gradatio Tanácsadó és Szolgáltató Egyéni Cég vezetője (konferenciaszervezés, turizmusmarketing, ajándéktárgyak tervezése, animált programok)
2004 – 2006. tanársegéd a Miskolci Egyetem BTK Felvilágosodás, Romantika és Regionális Irodalomtörténeti tanszéken (Oktatott tárgyak többek között: Irodalom és turizmus, Kulturális útvonalak kialakítása)
2004- 2006. óraadó a tokaji Kereskedelmi és Idegenforgalmi Középiskolában (rendezvényszervezés, viselkedéskultúra)
2005-2009. a Tourinform Tokaj irodavezetője
2009- a Tokaj Marketing Nonprofit Kft. ügyvezetője

Nyelvismeret

Angol: középfok
Német: alafok

Pályázatok

2002. Klebelsberg Ösztöndíj (2 hónap)

2003.

Klebensberg Ösztöndíj (3 hónap)

Szakmai tevékenység, referenciák – a teljesség igénye nélkül

Elektronikus kiadványok, honlapok

- A szatmárnémeti Szent János apostol és evangélista plébánián őrzött 17-18. századi ferences könyvkincs teljes digitalizálása.
- Az Erdélyi fejedelemség dokumentumai a Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményeiben c. digitalizálási projekt koordinátora, kutató munkatárs, a virtuális kiállítás szerkesztője, írója.
- a www.tokaj-turizmus.hu oldal létrehozója, szerkesztője
- a www.tokaj-zemplen.hu oldal szerkesztője
- a www.tokajhegyalja.hu oldal szerkesztője
- School and theatre – Iskola és színház CD-ROM, 2002
- *A Rákóczi-család a Sárospataki Református Kollégiumban őrzött dokumentumok tükrében.* Szerk. Kedves Csabával közösen. Miskolc, Gradatio, 2003.

Kiadványszerkesztés, szövegírás (a teljesség igénye nélkül)

- A Zempléni Panoráma turisztikai zsebkönyvsorozat szerkesztője, az egyes kiadványok szerkesztője.
- Összefogással Tokaj Világörökségéért kiadványok szövegírása (Térkép, Világörökségi prospektus)
- Zemplén kapui kiadványok szövegének írása
- Irány Tokaj-Hegyalja! kiadványsorozat

Kulturális útvonalak kialakítása

- Az Irodalmi út – Borút – Tokaj – Világörökség útvonal szakmai kialakítása
- Ipari örökség kulturális útvonal - Tokaj-Hegyalja öröksége – szakértő

EU-s projektek

- VITOUR projekt (INTERREG) – kommunikációs és turisztikai szakértő
- Zemplén kapui (INTERREG) – turisztikai szakértő
- Irány Tokaj-Hegyalja! – Turisztikai marketingterv készítésében külső szakértő

Szakmai publikációk

- Az Irodalmi út - borút - Tokaj - Világörökség kulturális útvonal megvalósíthatósági tanulmánya (2006)
- TDM lépésről lépésre a Tokaj-Zemplén desztinációban (munkaanyag a térségi TDM létrehozásához) (2006)
- A Tokaji Kistérség vonzerőleltára (2006-2009)

Tokaj, 2009. szeptember 28.

Nagy Júlia

16. melléklet - A helyi TDM turisztikai adottságai

A Tokaj-hegyaljai Borvidék világörökségi területének magját képező hegyaljai települések a múltban nagyrészt mezővárosok voltak, ahol a lakosság mindig is elsősorban borászattal foglalkozott. A szőlőhegyeken furmint, hárslevelű és sárgamuskotály alkotják az ültetvényeket, s a nemespenésszel fedett pincékben érik a „tokaji”, a királyok bora, a borok királya.

A Taktaköz a Tiszától a Harangodig terjedő kistáj. A környéken elsőként ezt a területet népesítette be a honfoglaló magyarság, mert az ártéri síkság bonyolult vízhálózata védelmet nyújtott az esetleges támadásokkal szemben. Ez a terület a folyószabályozás előtt a Tisza ártere volt, ahol komplex ártéri gazdálkodás alakult ki. Az itt élők elsősorban legeltető állattenyésztéssel, valamint halászattal foglalkoztak és nagyrészt foglalkoznak ma is.

A két különböző agrokultúra, a hegyvidék és az alföld egy közigazgatási területi egységen belüli ötvöződése összekovácsolja a helyi TDM területén élőket. A világörökségi terület óriási kisugárzással van a taktaközi falvak fejlődésére, míg a taktaközi kistáj a maga kultúrájával és az ökoturizmus lehetőségeivel színesíti a világörökségi terület kínálatát. A települések széles programválasztékkal, számos különleges szolgáltatással várják mindazokat, akik különleges gasztronómiai élményekre vágyanak, kíváncsiak a tokaji borokra, a vízi sportok szerelmesei, vagy akik pusztán néhány napra szabadulni akarnak a városi tömegtől és zajtól.

A Tokaji Kistérség központja Tokaj, nem pusztán adminisztratív értelemben, de a fejlesztések, látnivalók, stb. terén is. Tokaj turisztikai kínálata igen sokszínű. Egyfelől a táj adta lehetőségek nyújtanak különleges vonzerőt: a Tisza és Bodrog összefolyása akkor is megállásra készíti a turistákat egy pillanatra, ha egyébként nem közvetlenül Tokajba érkeznek kirándulni. Ugyanakkor a nyári időszakban a vízi turizmus is kiemelkedő turisztikai lehetőségeket rejt - akár a vízi sportokat, akár a horgászatot, öko-turizmust emeljük ki. Meghatározó szerepe van a borturizmusnak, sokan pusztán a borok kedvéért érkeznek a városba. A kulturális turizmus iránt érdeklődők a Tokaji Múzeumot, illetve a Tokaji Galériát részesíthetnék előnyben, jelentősen növeli a térség vonzerejét, hogy a tokaji történelmi borvidék, kultúrtáj 2002-ben a Világörökség része lett. A város és a környező kistépelölések bővelkednek látnivalókban nagyszámú műemlék-épület, kiállítóhely várja a turistákat.

Tokaj minden szempontból a Zemplén egyik kapuja. A Nyíregyháza felől érkezők itt lépnek be a térségbe. Ugyanakkor a Miskolc felől érkezők is gyakorta ide térnek be először, a Budapest és Nyíregyháza közötti Inter City járatok pedig megállnak a városban, tehát a budapesti vendégek számára is Tokaj jelenti a Zemplénnel való első találkozást.

Tokaj turisztikai kínálatában előkelő helyen áll a rendezvényturizmus. Gyakorlatilag a turista főszezon kezdetétől fogva hetente-kéthetente nyújt különféle programokat a város az ide érkezőknek a borfesztiváltól a Tokaj-Hegyaljai Szüreti Napok programjaiig, probléma azonban, hogy ezek a programok az utazási irodák kínálatában alig szerepelnek, a sajtóban sincs kellő reklámja, így véletlenszerű, hogy a turisták értesülnek-e a programokról. A téli időszakban ugyanakkor a Paulay Ede Színház nyújt kapcsolódási lehetőséget, hiszen gyakorlatilag minden hétre jut egy-egy színházi vagy mozielőadás. A rendezvények kapcsán kiemelkedő a Patkó-bánya Fesztiválatlan fejlesztése, amelynek révén 2011-től kezdve egész nyárra 2500 fő számára kínál szabadtéri előadásokat Tokaj városa.

Az utóbbi évek jelentős fejlesztései - az iskolák felújítása, a szálláshely- és teremkínálat bővítésének eredményeként a MICE turizmus is helyet kaphat Tokaj turisztikai kínálatában. Ebben jelentős szerepe van a Kulturális és Konferencia Központnak, illetve a Degenfeld Palota konferenciatermeinek. Ugyanakkor fontos kiemelni, hogy 2011-re jelentős szálláshely-fejlesztések történnek a városban,

amelynek következtében mintegy 500 minőségi szállodai férőhely keletkezik (4 és 3 csillagos kategória).

Tokajon kívül jelentős férőhellyel rendelkező szállodák Erdőbényén, Mádon, Tarcalon és Tállyán találhatók, a többi településen kisebb panziók és falusi szálláshelyek várják a vendégeket. Az egyes nagyobb szállodák is azonban egyszerre max. 100 embert tudnak egy időben fogadni.

A térség kínálatát jelentős mértékben színesíti Szerencs a Szerencsi Fürdő- és Wellness házzal. Ez az új beruházás 2007 ősze óta várja a vendégeket. A szecessziós fürdő lenyűgöző látványt és számos wellness szolgáltatást nyújt a vendégeknek, színesítve ezzel a térség adta szolgáltatásokat. A fürdő idegenforgalmi vonzerejének a fokozása, ismertté tétele és a programkínálatba való integrálása alapvetően fontos feladata a TDM-nek, hiszen akár több nappal is meghosszabbítható a vendégek itt tartózkodása ezáltal.

A legnagyobb gondot az jelenti, hogy az idegenforgalmi szezon néhány hónapra korlátozódik, késő ősszel, télen, kora tavasszal jelentősen visszaesik a turistaforgalom. Gondot jelent továbbá, hogy számos szolgáltatás elérhető ugyan a borvidéken és a Taktaközben, de mivel nem eléggé ismertek, a vendégek számára alig jelenik meg a kínálatban. A TDM szervezet feladata ezeknek a szolgáltatásoknak a bevonása a véráramba.

A TDM terület turisztikai adottságainak részletes bemutatását l. a 20. mellékletben!

17. melléklet: A TDM szervezet tagjainak fejlesztési és marketing elképzelései (felmérés eredménye)

Kutatási módszer: reprezentatív mintavétel alapján személyes megkérdezés.

A kérdőívet teljesen kitöltő személyek száma:	47
Férfi:	16
Nő:	31
Életkori átlag:	40.6 év

A minta alapadatai:

1. A megkérdezettek tevékenységi köre:

Magánszálláshely	10	21%
Kereskedelmi szálláshely	11	23%
Étterem	4	9%
Borászat	10	21%
Bolt, ajándékbolt	2	4%
Utazási iroda vagy idegenforgalmi szolgáltató központ	3	6%
Rendezvényszervező, művelődési ház, stb.	1	2%
Múzeum, tájház, egyéb látnivaló	2	4%
Egyéb	4	9%

2. A szolgáltatás mióta van a helyi TDM területén?

1 évnél nem régebben	4	9%
1-3 év	8	17%
3-5 év	6	13%
5 évnél régebben	29	62%

3. Vezetői végzettsége?

Szakmunkásképző	1	2%
Alapfokú	1	2%
Középfokú	11	23%
Felsőfokú	34	72%

4. A vezető rendelkezik szakirányú végzettséggel?

Igen	32	68%
Nem	15	32%

Hogyan látja a jelenlegi helyzetet a szolgáltató?

5. Rangsorolja, hogy Ön szerint miért látogatnak el Tokaj-Hegyalja, Taktaköz és a Hernád-völgy területére a turisták?

Borturisztikai kínálat	35	74%
------------------------	----	-----

Gasztronómiai kínálat	0	0%
Wellness kínálat	2	4%
Kulturális kínálat	3	6%
Aktív turisztikai kínálat	5	11%
Egyéb	2	4%
Összes válasz	47	

Egyéb válaszok:

- jó pihenési lehetőség, szép környék
- érintetlen terület

A 47 kitöltő közül a legtöbbet ezt a választ adták: "Borturisztikai kínálat".

A legritkábban ezt a választ adták: "Gasztronómiai kínálat".

6. Az Ön által képviselt szervezet mire helyezi a hangsúlyt?

Borturisztikai kínálat	20	43%
Gasztronómiai kínálat	5	11%
Wellness kínálat	3	6%
Kulturális kínálat	7	15%
Egyéb	12	26%
Összes válasz	47	

Egyéb válaszok:

- igényes szálláshely
- wellness és borturizmus
- Vízisportok, hajózás
- szállásolás, közvetítés borászatok felé
- szállás
- települések megismertetése
- Aktív turizmus
- egyéni igények
- A vendéglátói attitűd erősítésére és az együttműködési struktúrák építésére
- Pihenés, kapcsolódás
- Pihenés
- pontosság, színvonal
-

7. Éves szinten mennyi vendég részére nyújtanak szolgáltatásokat?

50 fő alatt	4	9%
50-100 fő	4	9%
100-200 fő	4	9%
200-300 fő	7	15%
300-500 fő	5	11%
500-1000 fő	6	13%
1000-5000 fő	11	23%
5000-10.000 fő	4	9%
10.000 fő felett	2	4%

Összes válasz	47
---------------	----

A 47 kitöltő közül a legtöbb ezt a választ adták: "1000-5000 fő".

A legritkábban ezt a választ adták: "10.000 fő felett".

8. Véleménye szerint az éves vendégforgalomból hány százalék a visszatérő vendég?

Max. 10%	12	26%
10-30%	18	39%
30-50%	13	28%
50-70%	3	7%
70-90%	0	0%
Összes válasz	46	

A 47 kitöltő közül a legtöbb ezt a választ adták: "10-30%".

A legritkábban ezt a választ adták: "70-90%".

9. Az idelátogatók átlagosan mennyi pénzt költenek el az Ön által képviselt szervezetnél?

30 ezer forint alatt	39	83%
30-50 ezer forint	4	9%
50-75 ezer forint	3	6%
70 ezer forint felett	1	2%
Összes válasz	47	

A 47 kitöltő közül a legtöbb ezt a választ adták: "30 ezer forint alatt".

A legritkábban ezt a választ adták: "70 ezer forint felett".

Célterületek a turisztikai szolgáltatók szerint:

10. Melyik területen érez a desztináció turisztikai piaca számára nagyobb növekedési lehetőséget?

Belföld	30	64%
Külföld	17	36%
Összes válasz	47	

A 47 kitöltő közül a legtöbb ezt a választ adták: "Belföld".

11. Mely országokat tartja Tokaj-Hegyalja, a Taktaköz és a Hernád-völgye fő küldő piacainak, ahonnan évek óta a legtöbb vendég érkezik?

Észak-Európa (pl. Skandináv országok)	0	0%
Közép-Európa (pl. Lengyelország, Szlovákia)	44	94%
Dél-Európa (pl. Olaszország)	0	0%
Kelet-Európa (pl. Románia, Ukrajna)	1	2%
Kelet-Ázsia és Dél-Ázsia	0	0%
Nyugat-Ázsia	0	0%
Észak-Amerika	0	0%
Dél-Amerika	2	4%
Afrika	0	0%
Ausztrália	0	0%
Összes válasz	47	

A 47 kitöltő közül a legtöbb ezt a választ adták: "Közép-Európa (pl. Lengyelország, Szlovákia)".

12. Mely belföldi tájegységet tartja a desztináció fő küldő piacának?

Dunántúl	8	17%
Alföld	8	17%

Észak-Magyarország	4	9%
Budapest	27	57%
Összes válasz	47	

A 47 kitöltő közül a legtöbben ezt a választ adták: "Budapest".

A legritkábban ezt a választ adták: "Észak-Magyarország".

Marketing eszközök használata, igényei:

13. Milyen marketing kommunikációs eszközöket vesz igénybe népszerűsítése érdekében? (több válasz lehetséges)

Saját kiadvány (prospektus)	30	28%
Helyi és országos média	12	11%
Internet	40	37%
Kiállítás	16	15%
Study-tour	6	6%
Egyéb	4	4%
Összes válasz	108	

Egyéb válaszok:

- hírlevél
- az elégedett VENDÉG
- részvétel interreg hálózatokban
- work shop

A 47 kitöltő közül a legtöbben ezt a választ adták: "Internet".

A legritkábban ezt a választ adták: "Egyéb".

TDM fejlesztési igények

14. Milyen konkrét fejlesztést tart fontosnak a Tokaj-Hegyalja, Taktaköz, Hernád-völgye helyi TDM területén a célpiacok eléréséhez?

(Több válasz megjelölése is lehetséges) (több válasz lehetséges)

On-line értékesítés támogatása (e-marketing megoldások, weblap, touch monitorok)	23	15%
Az információs táblarendszer továbbfejlesztése (térképek, szálláshelyek stb.)	14	9%
Közös kiadványok megjelentetése (termékspecifikus, küldő terület, stb.)	20	13%
Közös ajánlatok (elő-, illetve utószezon, stb.) kialakítása	25	16%
Összefogás más helyi TDM szervezetekkel és klaszterekkel (pl. zempléni térségi TDM)	11	7%
A meglévő eszközök folyamatos karbantartása (honlap, kiadvány struktúra)	17	11%
A meglévő intézmények megerősítése (Tourinform iroda és a kapcsolódó információs pontok)	20	13%
Szolgáltatás- és programfejlesztés (pl. borbusz-	21	14%

program fejlesztése, tematikus, idegenvezetéssel összekötött túrák, stb.)

Egyéb	3		2%
Összes válasz	154		

Egyéb válaszok:

- a szolgáltatók hosszabb nyitva tartása, programokkal
- A szolgáltatási kör kiszélesítése: vízi turizmus, sportturizmus, túraútvonalak, bicikliútvonalak, ezek infrastruktúrája és kiadványai
- stratégiai partnerségek építése a hazai és külföldi TDM-ek között

A 47 kitöltő közül a legtöbben ezt a választ adták: "Közös ajánlatok (elő-, illetve utószezon, stb.) kialakítása".

A legritkábban ezt a választ adták: "Egyéb".

15. Amennyiben a helyi TDM területén kialakítanánk az online foglalási rendszert, Ön csatlakozna-e a rendszerhez, elérhetővé téve a szabad kapacitásait a vendégek számára?

Igen	23		50%
Nem	8		17%
Ez az áratól függ, 10.000 és 20.000 Ft-os költségnél igen	15		33%
Ez az ártól függ, max. 50.000 Ft-os költségig igen	0		0%
Összes válasz	46		

A 47 kitöltő közül a legtöbben ezt a választ adták: "Igen".

A legritkábban ezt a választ adták: "Ez az ártól függ, max. 50.000 Ft-os költségig igen".

Kérdések a kínálatelemzéshez:

16. Kínálatában szerepelnek-e a programcsomagok?

Igen	23		49%
Nem	24		51%
Összes válasz	47		

A 47 kitöltő közül a legtöbben ezt a választ adták: "Nem".

17. Ha az előző válasza IGEN volt, akkor ezek a programcsomagok mennyire fókuszálnak a borturizmusra?

Semennyire, nem ez a fő profilunk	3		13%
Tartalmaz borturisztikai elemet, de nem elsősorban erre építünk	11		48%
Teljesen erre épülnek	9		39%
Egyéb	0		0%
Összes válasz	23		

A 47 kitöltő közül a legtöbben ezt a választ adták: "Tartalmaz borturisztikai elemet, de nem elsősorban erre építünk".

A legritkábban ezt a választ adták: "Egyéb".

18. Ha a programcsomagok kérdésre adott válasza NEM volt, akkor tervezi-e ilyen csomag bevezetését?

Igen	25		54%
Nem	21		46%
Összes válasz	46		

A 47 kitöltő közül a legtöbben ezt a választ adták: "Igen".

19. Turisztikai kínálatukban szerepel a történelmi borvidék vagy a világörökségi terület más településeinek az bemutatása is?

Igen, szerepel	19		40%
Vendég kérésére megszerezzük	15		32%
Nem, de jó ötletnek tartom	9		19%
Nem, és nem is tervezzük	4		9%
Összes válasz	47		

A 47 kitöltő közül a legtöbben ezt a választ adták: "Igen, szerepel".

A legritkábban ezt a választ adták: "Nem, és nem is tervezzük".

20. Turisztikai kínálatukban szerepel-e a Taktaköz és a Hernád-völgye öko- és lovas turisztikai, horgász, aktív vagy falusi turisztikai kínálatának a bemutatása is?

Igen, szerepel	11		23%
Vendég kérésére megszerezzük	15		32%
Nem, de jó ötletnek tartom	15		32%
Nem, és nem is tervezzük	6		13%
Összes válasz	47		

A 47 kitöltő közül a legtöbben ezeket a válaszokat adták: "Nem, de jó ötletnek tartom"; "Vendég kérésére megszerezzük".

A legritkábban ezt a választ adták: "Nem, és nem is tervezzük".

Képzési igények

21. Ön milyen képzéseket látna szívesen a helyi TDM területén önmaga és az alkalmazottjai számára? (több válasz lehetséges)

Marketing ismeretek, e-marketing	17		22%
Hely- és borismereti képzés	21		28%
Idegenforgalmi nyelvi képzés	26		34%
Falusi turizmus képzés	9		12%
Egyéb	3		4%
Összes válasz	76		

Egyéb válaszok:

- a jelenlegi szakmai képzések nagyon komoly megreformálását
- az adott szakmához kapcsolódót
- hálózatépítés, stratégia és szervezetmenedzsment

A 47 kitöltő közül a legtöbben ezt a választ adták: "Idegenforgalmi nyelvi képzés".

A legritkábban ezt a választ adták: "Egyéb".

Magyarázat: Az „Összes válasz” az adott kérdésekre adott válaszokat összesítve mutatja. Százalékos bontásban ábrázoltuk, hogy a kitöltők milyen arányban jelölték be az egyes válaszlehetőségeket.

18. melléklet - A turisták, látogatók által felmerülő fejlesztési igények (felmérés)

Kutatási módszer: a helyi TDM nagyrendezvényein készült személyes kérdőívezés nem reprezentatív mintavétel alapján. A felmérést a magyar vendégek között végeztük csak el.

A kitöltők statisztikai adatai:

A kérdőívet teljesen kitöltő személyek száma: 686

Férfi: 350

Nő: 336

Életkoruk:

18-25 év	303		44%
26-40 év	251		37%
41-60 év	108		16%
60 év fölött	24		3%
Összes válasz	686		

A 686 kitöltő közül a legtöbben ezt a választ adták: "18-25 év".

A legritkábban ezt a választ adták: "60 év fölött".

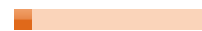
2. Mivel érkezett?

autó	336		49%
vonat	208		30%
busz	21		3%
hajó	4		1%
kerékpár	10		1%
egyéb	107		16%
Összes válasz	686		

A 686 kitöltő közül a legtöbben ezt a választ adták: "autó".

A legritkábban ezt a választ adták: "hajó".

3. Kikkel érkezett? (több válasz lehetséges)

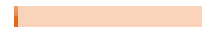
egyedül	43		6%
családdal	235		34%
baráti társasággal	329		47%
szervezett csoporttal	28		4%
egyéb	63		9%
Összes válasz	698		

A 686 kitöltő közül a legtöbben ezt a választ adták: "baráti társasággal".

A legritkábban ezt a választ adták: "szervezett csoporttal".

Az információszerzés forrására vonatkozó kérdések:

4. Honnan értesült az adott rendezvényről?

TV	22		3%
rádió	13		2%

internet	291		42%
szórólap	62		9%
Tourinform iroda	27		4%
egyéb	271		40%
Összes válasz	686		

A 686 kitöltő közül a legtöbben ezt a választ adták: "internet".

A legritkábban ezt a választ adták: "rádió (melyik?)".

Visszatérő vendégek száma és érdeklődésének feltérképezése

5. Járt már korábban a térségben?

nem,még soha,ez az első alkalom	116		17%
egy alkalommal	139		20%
többször	298		43%
a környéken élek	133		19%
Összes válasz	686		

A 686 kitöltő közül a legtöbben ezt a választ adták: "többször".

A legritkábban ezt a választ adták: "nem,még soha,ez az első alkalom".

6. Ha igen,miért tért vissza? (több válasz lehetséges)

világhírű,jó minőségű bor	230		21%
hangulatos,békés környezet	244		22%
egyszerűen csak jól érzi magát az ember	233		21%
a térség állandó változása miatt,felüdülés ide visszatérni	56		5%
egyediség,amelyet a fekvés,klíma és a bor alakított ki	89		8%
egy jó étterem miatt	16		1%
lakóhelyhez való közelség	154		14%
vendégszeretet	83		8%
Összes válasz	1105		

A 686 kitöltő közül a legtöbben ezt a választ adták: "hangulatos,békés környezet".

A legritkábban ezt a választ adták: "egy jó étterem miatt".

7. Milyen szolgáltatásokat vett igénybe? (több válasz lehetséges)

szállás	305		18%
étkezés	539		32%
transzfer	53		3%
borkóstolás,pinceprogram	467		28%
múzeumlátogatás	71		4%
városnézés	68		4%
hajózás	76		5%

egyéb	96	 6%
Összes válasz	1675	

A 686 kitöltő közül a legtöbbet ezt a választ adták: "étkezés".

A legritkábban ezt a választ adták: "transzfer".

Elégedettség vizsgálat

8. Mennyire elégedett a Tokaj-hegyaljai szolgáltatásokkal?

szálláshely

1	12	 2%
2	40	 6%
3	143	 21%
4	262	 38%
5	229	 33%

étkezési lehetőségek

1	3	 0%
2	17	 2%
3	92	 13%
4	292	 43%
5	282	 41%

borászatok, borkóstolás

1	3	 0%
2	8	 1%
3	53	 8%
4	234	 34%
5	388	 57%

szórakozási lehetőségek

1	17	 2%
2	46	 7%
3	125	 18%
4	258	 38%
5	240	 35%

kulturális lehetőségek

1	6	 1%
2	35	 5%
3	157	 23%
4	304	 44%
5	184	 27%

szervezett programok mennyisége

1	15	 2%
2	73	 11%

	3	187		27%
	4	240		35%
	5	171		25%
családi programok				
	1	67		10%
	2	111		16%
	3	224		33%
	4	183		27%
	5	101		15%
nyitvatartási idő				
	1	17		2%
	2	50		7%
	3	152		22%
	4	299		44%
	5	168		24%
információ				
	1	10		1%
	2	26		4%
	3	120		17%
	4	306		45%
	5	224		33%
infrastuktúra				
	1	17		2%
	2	39		6%
	3	153		22%
	4	303		44%
	5	174		25%

"szálláshely" A leggyakoribb válasz: "4". A legritkább válasz: "1".

"étkezési lehetőségek" A leggyakoribb válasz: "4". A legritkább válasz: "1".

"borászatok,borkóstolás" A leggyakoribb válasz: "5". A legritkább válasz: "1".

"szórakozási lehetőségek" A leggyakoribb válasz: "4". A legritkább válasz: "1".

"kulturális lehetőségek" A leggyakoribb válasz: "4". A legritkább válasz: "1".

"szervezett programok mennyisége" A leggyakoribb válasz: "4". A legritkább válasz: "1".

"családi programok" A leggyakoribb válasz: "3". A legritkább válasz: "1".

"nyitvatartási idő" A leggyakoribb válasz: "4". A legritkább válasz: "1".

"információ" A leggyakoribb válasz: "4". A legritkább válasz: "1".

"infrastuktúra" A leggyakoribb válasz: "4". A legritkább válasz: "1".

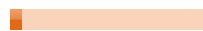
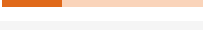
9. Mit hiányol kínálatunkból? (Szabad válaszadási lehetőség volt, a legtipikusabb válaszok:

- 1) Ingyenes parkoló
- 2) Több és nagyobb kínálat, gyerekprogram
- 3) Gyerekekre nem gondolnak
- 4) Gyerekprogram

- 5) Családi program kevés
6) Több programot

[mutassa meg az összes választ](#)

10. Ha több napra érkezett, milyen szálláshelyet választott? (több válasz lehetséges)

szálloda	42		6%
panzió	85		12%
turistaszállás	21		3%
kemping	206		30%
falusi magánszálláshely	25		4%
fizetővendég-szálláshely	42		6%
ismerősnél, rokonnál	63		9%
egyéb	210		30%
Összes válasz	694		

A 686 kitöltő közül a legtöbben ezt a választ adták: "egyéb".

A legritkábban ezt a választ adták: "turistaszállás".

11. Mennyit költ naponta utazása során?

5.000 Ft alatt	367		53%
5.000 Ft és 10.000 Ft között	260		38%
10.000 Ft és 20.000 Ft között	48		7%
20.000 Ft felett	11		2%
Összes válasz	686		

A 686 kitöltő közül a legtöbben ezt a választ adták: "5.000 Ft alatt".

A legritkábban ezt a választ adták: "20.000 Ft felett".

12. Tudja-e, hogy Tokaj-Hegyalja világörökség?

igen	657		96%
nem	29		4%
Összes válasz	686		

A 686 kitöltő közül a legtöbben ezt a választ adták: "igen".

A szolgáltatásfejlesztésre vonatkozó kérdés

13. Milyen programokat látogatna szívesen Tokaj-Hegyalján? (több válasz lehetséges)

borhoz kapcsolódó programok	407		28%
gasztronómiai rendezvények	218		15%
fesztiválok	414		29%
kulturális rendezvények	207		14%
aktív turisztikai programok, természetjárás, vízisportok	171		12%
egyéb	28		2%
Összes válasz	1445		

A 686 kitöltő közül a legtöbben ezt a választ adták: "fesztiválok".

A legritkábban ezt a választ adták: "egyéb".

Magyarázat: Az „Összes válasz” az adott kérdésekre adott válaszokat összesítve mutatja. Százalékos bontásban ábrázoltuk, hogy a kitöltők milyen arányban jelölték be az egyes válaszlehetőségeket.

19. melléklet: A TDM fejlesztés által megcélzott fejlesztések kínálat-elemzése (külső-belső versenytárs-elemzés)

Jelenlegi szolgáltatási helyzet

A helyi TDM szervezet a térség vezető turisztikai marketing- és termékfejlesztésért felelős intézete, gyakorlatilag versenytárs nélkül, hiszen a térség borászati és turisztikai egyesületei a TDM szervezet tagjai és /vagy partnerei, és nem a versenytársai. A TDM szervezet elnöksége és a munkaszervezet ügyvezetője napi kapcsolatban áll ezekkel a civil szervezetekkel és velük közösen határozza meg marketingtevékenységét.

Marketingirodaként a cél egy versenyképes turisztikai kínálat létrehozása a meglévő szolgáltatásokból, amely alkalmas arra, hogy a válság ellenére is a szinten tartást garantálja a turisztikai szolgáltatók számára Tokajban és a Tokaji Történelmi Borvidék területén egyaránt. A Tokaj Marketing Nonprofit Kft. csak akkor lehet eredményes, ha Tokaj és a helyi TDM szervezet szolgáltatói kellő profitot tudnak termelni, így az elsődleges feladat az ár-érték arány és minőség szempontjából is versenyképes turisztikai programkínálat összeállítása és értékesítése, a szálláshelyek, boros és egyéb programok, az éttermi kínálat és a kulturális programok önálló turisztikai terméké fejlesztése.

A térségben működő Tourinform irodák (Sárospatak és Sátoraljaújhely) egyelőre kevésbé értékesítés-orientáltak, mint a Tokaj Marketing Nonprofit Kft. A cél azonban velük együttműködve létrehozni a térségi TDM szervezetet és lehetőség egy egységes értékesítési rendszert kiépíteni.

A Tourinform irodák mellett a helyi TDM területén működő információs pontok bemutatását l. a 1. számú mellékletben!

A helyi TDM lefedettségi területén belül Bodrogkeresztúron (a település nem csatlakozott a TDM szervezethez) turisztikai információs központ található. A központban azonban valós munka nem folyik jelenleg, miután egyetlen munkatárs végzi az információs és művelődésszervezői munkát, s ez utóbbi a fő tevékenysége. Így versenyhelyezetről aligha beszélhetünk.

Hasonló kínálatot nyújtó desztinációs intézmények

Lásd a 12. számú táblázatot az FFP-ben!

A várható fejlesztések hatásai

A helyi TDM szervezet marketing és e-marketing tevékenysége

Versenytársaink leginkább az e-marketing, e-kereskedelem területén vannak a térségben: A helyi TDM szervezet honlapja a www.tokaj-turizmus.hu portál. A portál 2005 júniusában indult, s mára a térség legnagyobb turisztikai portáljává nőtte ki magát. Független regisztrációs és domain portálok szerint több mint 3500 link mutat a portálunkra más portálokról, azaz ennyi helyről érhetnek el minket közvetlenül az érdeklődők, a Google keresőkben pedig Tokaj keresőszóra az első - ötödik hely között mozog a helyünk, ami kiválónak számít. Számos szolgáltató adatai csak itt érhetőek el.

Az e-kommunikációban komoly vetélytárs a www.tokaj.hu, amely városi portálként mindig a legfontosabb bázis marad. Ugyanakkor a keresetőségben, használhatóságban és küllemben a mi portálunk sem marad alább a városi portáltól.

Másik versenytársunk a csak értékesítéssel foglalkozó <http://www.szallas-tokaj.hu/>, amely mögött egy jelentős fejlesztő csapat áll, ennek megfelelően mindkét fent említett portálnál dinamikusabban fejlődik. Célunk a jelenlegi versenyelőnyünk megtartása és a honlapunk további fejlesztése, a foglalási rendszer használhatóbbá tétele és az angol-német verzió sürgős elkészítése, hogy a versenyelőnyünk megmaradjon. Ugyanakkor alapvetően fontos az online foglalás mielőbbi beindítása.

Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a portálunk legyen a szolgáltatók és önkormányzatok legfontosabb kommunikációs csatornája a térségben, ezért a fejlesztéséhez külön szakembert biztosít a TDM szervezet.

A helyi TDM szervezet a termékfejlesztésben és értékesítésében

A termékfejlesztés és értékesítés terén a legjelentősebb versenytárs a térségben az egyetlen beutaztatással is foglalkozó utazási Iroda, a szerencsi Zemplén Tourist. Ők azonban elsősorban a saját szolgáltatásaikat, illetve külföldi utakat értékesítenek, a helyi szolgáltatók kínálatát kevésbé, így a helyi turisztikai termékfejlesztésben és a szolgáltatók helyi értékesítésében sincs számottevő versenytársunk. A Zemplén Tourist alapító tagként belépett a helyi TDM szervezetbe, az együttműködés lehetőségeiről (pl. buszbérlés, a vendégházak jutalékos értékesítése, stb.) egyeztető megbeszéléseket folytattunk.

A Tokaj-Hegyaljai Borút Egyesület évtizedek óta foglalkozik a különféle borútvonalak kialakításával. A régen jól működő egyesület azonban mára hanyatlak, s ugyan 2007-ben egy nagyobb marketing és fejlesztési támogatást nyertek (mintegy 40 millió forint), a tagok mára nem érzik hitelesnek a Borút tevékenységét, így nem valódi konkurensei a TDM szervezetnek. A Borút egyébként belépett a TDM szervezetbe alapító tagként, s a későbbiekben velük karöltve, az ő tagságukat is integrálva a TDM szervezetbe szeretnénk megvalósítani terveinket.

A helyi TDM szervezet a képzésekben

Jelenleg idegenforgalmi és kereskedelmi szakképzés Tokajban és Szerencsen folyik. A szakképzés az ÉMOR-TISZK, valamint a Zemplén TISZK keretében folyik, a szerencsi Bocskai Gimnázium a Zemplén TISZK tagja, a tokaji Kereskedelmi és Idegenforgalmi Középiskola és a Tokaji Ferenc Gimnázium az ÉMOR TISZK tagja. Tokajban a Kereskedelmi és Idegenforgalmi Középiskolában hamarosan felépül az a 3 csillagos tanzálloda, amelynek a legfontosabb funkciója, hogy Tokaj-Hegyalja idegenforgalmat tanuló növendékei a gyakorlatban is megtanulják a szállodaipar különböző területeinek működését, az éttermei munkákat és a kapcsolódó egyéb szolgáltatásokat.

A TDM szervezet képzései struktúrájában elsősorban azok a képzések szerepelnek, amelyek a helyi szolgáltatókat szolgálják, A TDM szervezet a képző intézményekre nem konkurenciaként, hanem partnerként tekint - ugyanakkor azokat a képző intézményeket részesíti előnyben, amelyek maguk is tagjai a TDM szervezetnek. Az ÉMOR TISZK, illetve a Kereskedelmi és Idegenforgalmi Középiskola tagja a szervezetnek, a saját szakképzési modelljüket a TDM szervezet igényeinek megfelelően alakítják ki - a TDM szervezet pedig lehetőségeihez képest támogatja a képzési intézményekben folyó munkát.

A TDM szervezet a rendezvényszervezésben

Ugyan a helyi TDM szervezet a direkt rendezvényszervezői munkákba nem akar belefolyni, a rendezvényszervező cégekkel, intézményekkel szoros a kapcsolata és bizonyos területeken (pl. a rendezvénymarketing) konkurens intézményként jeleik meg. A rendezvényszervező cégek, művelődési házak, stb. ugyanakkor a kompetenciák kijelölésénél vállalták, hogy a térségi jellegű rendezvénymarketinget a TDM szervezet, illetve annak munkaszervezete

végzi, s csak a helyi jellegű rendezvénymarketing az, amit a rendezvényszervezők és művelődési házak folytatnak. A rendezvényszervező cégek és művelődési házak TDM tagságával a kompetenciák egyértelműen meghatározhatók.

**20. melléklet – Kulturális útvonaltervek a Tokaj-Hegyalja, Taktaköz, Hernád-völgye
Idegenforgalmi és Kulturális Egyesület lefedettségi területén és környezetében**

A tematikus útvonalak céljai

Az emlékhelyek turistaúttá fűzése, amely lehetővé teszi, hogy az emlékhelyekből felkereshető kultuszhelyek legyenek. A turisták nagy része egyelőre a bor miatt érkezik Tokaj-hegyaljára, s csak egy-két település (Sárospatak, Széphalom, Monok) dicsekedhet azzal, hogy a boron kívül egyéb turisztikai vonzerő miatt keresnék fel a vendégek. Az útvonal célja tehát az emlékhelyekhez kötődő kultuszképződés elősegítése, ezáltal a kulturális, közösségi identitás erősítése.

Az emlékhelyek mellett kávézó-, mosdó-, ajándékbolt-, étterem- és szálláshelykínálatnak kell lennie, hiszen ha ide utazik a vendég, előbb-utóbb enni és inni szeretne, szállást szeretne, gyakorta wellness szolgáltatásokra is vágyik – tehát lehetőséget teremtünk, hogy a kulturális útvonal által, révén megállítsuk a turistaforgalom további csökkenését.

A bevonható és bevonandó partnerek köre

A sikeres üzemeltetéshez minél több partner megnyerése szükséges. Már a projekt indítása előtt célszerű a tevékenységben jártas cégek, civil szervezetek megkeresése és partnerként való bevonása. Célszerű továbbá az önkormányzatokat egyéb intézményeket is partnerként megnyerni, külön kiemelve a településeken található oktatási intézményeket és könyvtárakat. A tematikus útvonalakhoz a belföldi piac esetében négy fő küldő piacot lehet azonosítani:

- A hely desztináció területe
- A Zemplén egésze
- Tágabban értelmezett regionális küldő piacok: Kelet-Magyarország, Észak-Magyarország
- Budapest és Dunántúl.

A külföldi piacok esetében a hagyományos küldő területek:

- Németország, Ausztria, Franciaország.
- Lengyelország, Szlovákia, Ukrajna, Oroszország.

Borvidéki útvonalak

Tokaj-hegyaljai Borút (a Tokaj-hegyaljai Borút Egyesület által működtetett kulturális útvonal)

A Tokaj-hegyaljai Borút Egyesület célja a több évszázados hírnév ápolása, hogy alaposabban megismertessék Magyarország leghíresebb történelmi borvidékét, az itteni kultúrtáj sokszínűségét, értékeit, szépségét és az itt élő emberek szőlőhöz, borhoz való kötődésének gyökereit a nagyközönséggel. Egyben gyakorlati segítséget szeretnének nyújtani az ide látogatóknak kiadványaikkal, a logó szerepeltetésével az egyesületben benne lévő szolgáltatóknál.

Történelmi Borút (A Történelmi Borút Egyesület kulturális útja)

Az Egyesület létrehozásának és működésének célja a tállyai történelmi borút hagyományának felújítása és ápolása, Tállya községben a borturizmus fejlesztése és az idegenforgalom növelése, ezen keresztül a Tokaj-Hegyaljai történelmi borvidék sajátos arculatának és értékeinek széles körű megismertetése a magyar és a külföldi borszerető közönséggel, a több mint 1000 éves magyar borkultúra helyi hagyományainak ápolása.

Az egyesület céljai közé tartozik a minőségi bortermelés előmozdítása, a Tokaj-Hegyaljai borvidék, de különösképpen Tállya természeti képének megóvása, a tállyai termésű borok piacának és keresletének növelése, a térség művészeti, kulturális, műemléki, építészeti és ökológiai értékek védelme, az ezekhez fűződő érdekek képviselete azáltal, hogy a Tállyára látogató vendégek kiemelkedő színvonalú ellátásán keresztül gasztronómiai és kulturális élményeket kapjanak.

Zsidó emlékhelyek Tokaj-Hegyalján

A kulturális út célja az egykori zsidó hagyományok felélesztése és továbbvitele és a hitélethez szükséges körülmények megteremtése.

Állomásai: Sátoraljaújhely. A hitközség eredete a XVIII. századba nyúlik vissza. Az első adat 1771-ből való, amikor is Naftali Hirsch, aki a községen átutazott, megvetette alapját a Chevra Kadisának. A városból kivezető főútvonal mellett található az un. régi zsidó temető, Tietelbaum Mózes csodarabbi sírjával. A Dózsa György utca 13. szám alatt áll a "status quo" izraelita templom, mely a hitközség megszűnésével gazdátlanná vált. Helyreállítás alatt van a Múzeum közeli kisebb zsinagóga közelében a Rákóczi utcán megmaradt az un. Kastenbaum Iskola, melyet 1838-ban alapított Kastenbaum Márton. A Széphalom felé vezető úton a köztemető szomszédságában található az újabb kori Zsidó temető. Sárospatak. A hitközség alapításáról nincsenek megbízható adatok, de bizonyos, hogy 1780-ban már zsidó hitközség. Első rabbiját sem ismerjük és csak feltevés, hogy Szinyover Hirs lehetett. Olaszliszka. A zsidók itteni letelepedéséről nincsenek pontos adatok, de ez a XVIII. század elejére tehető. Ekkor volt rabbijuk Friedmann Hers. Az olaszliszakai zsinagóga -melyből ma már alig áll a Keleti-fal, építéskor 500 hívőt is befogadott. Az 1874-ben elhunyt Friedmann Hersele rabbi sírja ma is fontos zarándokhely. Tokaj. 1945 előtt 1300 zsidó élt a városban, 1945 után alig ötvenen tértek vissza. Ezt a vérvetséget a mai napig nem tudta kiheverni a város. Zsinagógája 1886-ban épült, és amit a II. Világháború meghagyott, az 1956-ra még tovább pusztult. 1985-re már csupán a vázszerkezete maradt épen a zsinagógának. A belső rész nem állt másból mint dudva és néhány romos boltív, a női karzat szintje is elpusztult. 1988-ban megkezdtek a rekonstrukció első lépéseit, helyrehozták a külső homlokzatot és 1989-re elkészült a tetőszerkezet, valamint a női karzat szintje. A zsidó temető gondozott állapotban van. További állomások lehetnek: Mád, Bodrogkeresztúr, Tarcál.

Északi várak útján (kulturális útvonalajánló Hollókőtől Füzérig)

Regionális kezdeményezésként tizennégy taggal alakult meg a Felső-magyarországi Várak Egyesülete 2003-ban. Boldogkőváralja, Cserépváralja, Diósgyőr, Eger, Füzér, Hollókő, Kislán, Ónod, Regéc, Salgótarján, Sárospatak, Sirok, Somskő és Szerencs települések várainak képviselői, illetve fenntartói, a Kincstári Vagyoni Igazgatóság, az Eger és Körzete Kistérségi Területfejlesztési Önkormányzati Társulás, az Észak-magyarországi Regionális Idegenforgalmi Bizottság, valamint a Magyar Turizmus Rt. Észak-magyarországi Regionális Marketing Igazgatósága azzal a céllal hívta életre a szervezetet, hogy képviselje és összehangolja a Borsod-Abaúj-Zempléni, valamint a Heves- és Nógrád megyében lévő várakat működtetők érdekeit. Az alapítók kiemelt feladatuknak tartják a várak megőrzésének, szakszerű helyreállításának, működtetésének, fenntartásának, fejlesztésének elősegítését, közös marketingtevékenység kifejtését, a hasznosítás (kiállítások, programszervezés) szakmai támogatását, valamint a várakkal kapcsolatos tudományos kutatásokban történő részvételt.

Európai Vaskultúra útja

2005 júniusában mutatták be Miskolcon az Európai Vaskultúra kulturális útvonal Tokaj-Szerencs szakaszáról készült prospektust, amely számba veszi a térség ipartörténeti emlékeit. A kiadvány révén az eddig csak Miskolcig, illetve Miskolc környékéig érő útvonal kibővült, belekerültek olyan látnivalók, mint pl. a tokaji Patkóbánya, a Szerencsi Cukorgyár vagy a Szerencsi Csokoládégyár.

Amikor új kulturális útvonalak megtervezésén dolgozunk, figyelembe kell venni a már meglévő útvonalakat, kapcsolódási pontokat, lehetőségeket a minél szélesebb körű, minél komplexebb turisztikai szolgáltatás kialakítása érdekében.

Irodalmi út – Borút – Tokaj – Világörökség

2005. első felében a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma támogatásával elkészült az Irodalmi út – Borút – Tokaj- Világörökség kulturális útvonal, amely a 2002-ben világörökségi területté nyilvánított Tokaj-hegyaljai borvidék irodalmi emlékhelyeit fűzi kulturális útvonallá, egyfajta turistaúttá, amely lehetővé teszi, hogy az emlékhelyekből felkereshető kultuszhelyek legyenek. A turisták nagy része egyelőre a bor miatt érkezik Tokaj-hegyaljára, s csak egy-két település (Sárospatak, Széphalom, Monok) dicsekedhet azzal, hogy a boron kívül egyéb turisztikai vonzerő miatt keresnek fel a vendégek. Az irodalmi útvonal célja tehát az emlékhelyekhez kötődő kultuszképződés elősegítése, ezáltal a kulturális, közösségi identitás erősítése.

Az eddigi eredmények:

- az irodalmi út egyes állomásai számbavétele a világörökségi területen
- elkészült az irodalmi útvonalat népszerűsítő honlap, amely a www.tokaj-turizmus.hu/irodalmiut oldalon érhető el
- elkészült egy, az irodalmi utat bemutató prospektus

Az irodalmi kultuszhely-képződésnek több lehetséges formája is lehet. Az egyik lehetséges forma, amikor egy jeles ember életművéhez kapcsolódóan gyakorlatilag már az életében, vagy a halála pillanatában automatikusan kultuszhelyé válik a lakása, a kultusz ápolásának eszközeivé mindennapi tárgyai, eszközei. Így lett pl. Széphalomból a Kazinczy-kultusz központja már a 19. században. A másik lehetőség, amikor az utókor később szeretne irodalmi kultuszt kialakítani a kollektív hagyomány őrzése, a kultúra ápolása érdekében. Erre a legkézenfekvőbb példa Londonban a Globe színház újból felépített épülete vagy a stratfordi Shakespeare „szülőház” és a shakespeare-i településrész lehet.

Tokaj-hegyalja elsősorban ez utóbbi kultusz-teremtési és –ápolási lehetőségekkel élhet, illetve az eddigiekben elsősorban ezzel a lehetőséggel éltek (Tiszaladány: Népi Írók Emlékfala, Prügy: Móricz-ház, Monok: Kossuth-szülőház, stb.). Az irodalmi út célja, hogy egy közös kultuszhelyként lehessen értelmezni Tokaj-Hegyalját – csak ez teheti lehetővé azt, hogy az egyes kultuszhelyek magukban is kellő hangsúlyt kapjanak. Mivel a borkultusz központja évszázadok óta Tokaj – a kutatók szerint már a 18. században is sokan elzarándokoltak Nyugat-Európából is megnézni, hol készül a világhírű aszú -, érdemes az irodalmi út központjául is Tokat kijelölni. Ezt erősíti, hogy 33 év óta itt találkoznak minden év augusztusában az irodalmi élet jeles alakjai, hogy megvitassák az irodalompolitika aktuális kérdéseit. Ezen túl Tokaj a legjobban megközelíthető település a térségben, hiszen a várost Miskolccal a 37. számú főútvonal köti össze, amely megfelelő kapcsolatot biztosít az M3 illetve M30-as autópálya Debrecen, illetve Budapest felé vezető szakaszával. Ugyanakkor Tokaj vasúti megközelíthetősége mind Miskolcra, mind Nyíregyházáról megfelelő, mindkét irányból naponta 18 vonat érkezik, melyek között 4-4 InterCity járat is található. A többi település – beleértve Sárospatakot, illetve Sátoraljaújhelyt is – jóval nehezebben megközelíthető pl. az Alföld felől érkezők számára.

A fentiekből kiindulva vált Tokaj az irodalmi út központi településévé, s az itteni irodalmi emlékek (Széchenyi István szobra, Paulay Ede emléktábla, Petőfi emléktábla, II. Rákóczi Ferenc szobra, Szent István szobra, Millenniumi Irodalmi Emlékpark, az Írótabornak otthont adó Tokaji Ferenc Gimnázium) mellett itt tervezik az irodalmi út információs központjának kialakítását a helyi Tourinform irodával együttműködve.

Zempléni útvonalak

1. Kalandozás a történelmi Zemplénben

Tokaj, illetve a tokaji borvidék az 1500-as években nyerte el mai rangját, amikor a török hódoltság miatt a gazdasági élet központja Észak-Magyarország lett. Oláh Miklós monográfiája, a *Hungaria* még a szerémségi borokat tartja a legjobbaknak, bár elismeri, hogy „*a hegyek körül Tarcál, Füzér, Újhely, Sárospatak, Boldogkő, Szántó, Liszka mezővárosok mind kiváló bort termő hely.*” A tokaji világhírnevét – ha hinni lehet egy legendának – a tridenti zsinat hozta meg. Draskovics György 1562-ben a egy ebéd alkalmával tállyai borral kínálta IV. Pius pápát, aki elragadtatásában így kiáltott fel: „*...patrem sanctum talia vina decent!*” A lefordíthatatlan kettős jelentésű szójátékot (A pápához ilyen borok illenek - A pápához tállyai borok illenek) a jeles humanista, Bocatius János örökölte meg egyik epigrammájában.

A 17. századra a szőlőtermelésre alkalmas hegyoldalakat elsősorban a nemesség birtokolta, majd pedig igyekeztek a Felvidék kereskedelemmel foglalkozó szabad királyi városai is egy-egy birtokot vásárolni Hegyalján. Ezek egyik csoportosulása az ún. „Pentapolis”: Kassa, Lőcse, Késmárk, Szepsi és Bártfa volt. Tokajban Kassa városa, majd Erdőbényén Lőcse, Tállyán pedig Bártfa szerzett birtokot. A termeltetést a helyben megbízott vincellérek irányították és szervezték. A szőlőbirtokosok rendre szabályozták a termelést, a borkészítést és forgalmazását is. Az első ismert szabályozást a Mádon összeült Pentapolis képviselői, továbbá a nemesi birtokosok fogalmazták meg 1641-ben.

A török világ elmúltával egyre jelentősebb szerephez jutott a borkivitel. Mivel az egész környék szívesen árusította termékét „tokaji bor”-ként, a 18. század elejétől jelen volt az az igény, hogy az országos főhatóság szabályozza a borkivitel, amivel összefüggött az eredetvédelem is. Végül 1737-ben született egy királyi rendelet, mely felsorolta azokat a településeket, amelyek határában a „tokaj bor” előállításához alkalmas szőlő termelhető. Ezzel megszületett a világ első zárt borvidéke.

Az évszázadok során különböző népcsoportok – szászok, svábok, lengyelek, zsidók, örmények – telepedtek meg Tokaj-Hegyalján, akik mind vallásuk, mind építészetük, mind hagyományaik által gazdagították a térséget. Ma a népi építészet emlékei mellett egyedülálló értéket képviselnek az arisztokrácia és a polgárság 16-19. századi épületei is.

A borvidék névadó települését, Tokajt már a 18. században is számos turista kereste fel, hogy lássa, hol és hogyan is készül a világhírű bor. Amikor azonban szembesültek a valósággal, mindig úgy fogalmaztak: „hát ilyen kicsi és rendezetlen e bor hazája?!” Nem voltak csinos polgárházak, alig akadt igényesen emelt nemesi kúria. A város a 19. század folyamán nyerte el mai arculatát, ekkor épültek a görög kereskedők házai a mai Kossuth-tér környékén, amelyek kapuján ma is látható a kereskedők emblémája. A ekkor épültek a Kossuth-tér palotái és az Arany Sas Fogadó is, hogy aztán majd a 20. század elején a római katolikus templommal kiegészülve önálló teret alkossanak. A tér sarkában található a híres Rákóczi-pince, ahol a hagyomány szerint Szapolyai Jánost királlyá választották. A város mára nemcsak a világörökségi terület, hanem az egész Zemplén legszebb települése, télen-nyáron várja az ide érkező vendégeket.

A Tokaj környéki települések (Tarcál, Bodrogkeresztúr, Mád) a régmúltban mind mezővárosi ranggal rendelkeztek, mai arculatukat azonban nagyrészt a 20. században nyerték el – néhány 18-19. századi épület jelzi azonban régi gazdagságukat. Tarcalon ma a zsinagógát és a Degenfeld Kastélyszálló impozáns épületét, Bodrogkeresztúron a Magyar Motorok Múzeumát érdemes felkeresni. Mádon a

18. századi zsinagógát, valamint a ma szállodaként működő egykori Takarékszövetkezet épületét érdemes megtekinteni.

A borvidék kapujában található Szerencs, amely mind a cukor-, mind a csokoládégyártásból kivette a részét már a 19. század végétől fogva, új szint jelentve a borvidék gazdaságában. 1889-ben itt nyílt meg ugyanis Európa akkor legnagyobb cukorgyára és finomítója, ahol 1894-ben már exportra is dolgoztak, valamivel később pedig a Szerencsi Csokoládégyár. Ma nemzetközi hírű cukormúzeumán kívül a szerencsi várban lévő képeslapkiállítás miatt érdemes a városba látogatni. A Szerencs melletti Monokon Kossuth Lajos szülőházát ajánljuk felkeresni.

Tokajból északra indulva Erdőbényén a kádárok műhelyeiben ma is az ősi hagyományok szerint készülnek a Tokaj-Hegyaljára jellemző gönci és szerednyei hordók. Innen néhány kilométerre található Tolcsva. A település kúriái a 17-19. századból valók (Rákóczi kastély, Dessewffy kastély, Stépán kúria, Szirmay – Waldbott kastély), emellett érdemes megtekinteni 14. századi római katolikus templomát is. Ezen túl külön figyelmet érdemelnek a történelmi pincesoron található pincék, az Oremus pincelabirintusa és a Tokaj Kereskedőház bormúzeuma.

Tolcsvát elhagyva a következő állomás a Bodrogszemeny, Sárospatak lehet. Ha Tokaj a kereskedelem miatt volt már a középkorban is stratégiai fontosságú település, Sárospatak a tudomány és a kultúra terén volt egész Hegyalja egyik legfontosabb városa. Aligha van az egész térségnek még egy olyan települése, amely annyira jelentős szerepet játszott volna a történelemben, mint ez a város. Itt született Árpádházi Szent Erzsébet – róla nevezték el a középkori eredetű vártemplomot. Várát hol a Rákócziak lakták, hol Balassi Bálint harcolt érte, hol országgyűlés színhelye volt. Református kollégiuma az egyik legrégebbi az országban, számos neves tudós, politikus, irodalmár, művész került ki a falai közül 16. századi alapítása óta. A Kollégium híres Nagykönyvtára 1823-ban épült, állományában szép számban találhatók középkori kódexek, ősnymtatványok, valamint unikális régi magyar és külföldi nyomtatványok is.

Sárospataktól alig tíz kilométerre fekszik a régi Zemplén vármegye székhelye, Sátoraljaújhely. A régi vármegyeháza épületében (ma városháza) található a Zempléni Levéltár, amelynek első levéltárosa Kazinczy Ferenc volt. A piarista iskolában tanult Kossuth Lajos, aki az iskola elvégzése után egy ideig a városban is dolgozott.

A Sátoraljaújhelytől alig néhány kilométerre található Bányácskát Kazinczy Ferenc nevezte el Széphalomnak, aki itt építette fel családi kúriáját. 1806 után itt volt a nyelvújító mozgalom központja. Széphalom Kazinczy halála után hamarosan zarándokhellyé vált, írók, költők, nyelvészek, tudósok mentek el az író sírjához, amely a kúria kertjében található. A mai emléksarnokot 1873-ban adták át. Nemsokára a csarnok szomszédságában épül fel a Magyar Nyelv Múzeuma.

A határon átkelve a következő jelentős állomás Borsi. A borsi várkastély az 1578-as években Henyi Margit és Zseleméri Miklós királyi kamarás tulajdona volt, 1615 óta Lorántffy Mihály birtokolta. Ezen a néven öröklötte ezt a Rákóczi család Lorántffy Zsuzsanna (1600-1660) és II. Rákóczi György házasságának létrejöttével. A várkastélyt a Bari patak vizével táplált sáncárok veszi körül. Itt született II. Rákóczi Ferenc.

Tovább haladva Királyhelmecekre érkezünk. Királyhelmece város a Felső-Bodrogszemeny természetes és hivatalos központja, a Kishegy és a Nagyhegy vulkáni eredetű magaslati tövében terül el. A település neve az 1214-ben keletkezett leleszi alapítólevélben bukkan fel először Helmech formában. Ennek alapján arra következtethetünk, hogy korábban királyi birtok volt, ahol királyi engedéllyel piac működött, és talán valami ítélező hely is volt itt. A város nevének első tagja, a Király- jelző a 17. sz. elején jelenik meg írásos dokumentumokban. 1461-ben már mint mezővárost említik az okiratokban. 1526 után Perényi Péter a sárospataki birtokaihoz csatolta és várkastélyt építtetett, amely csak két évtizedig állt. Ma már csak két fala áll romosan. Csonkavárnak nevezik a környékbeliek. A mezővárosban a legszámottevőbb foglalkozási réteg a szőlőmunkásoké volt. A híres szőlőültetvényeket még a 18. században is zömmel a főurak és nemesek birtokolták. A szőlőtermesztés jelentőségére utal a mezőváros koraközépkori címere is. Jelentősnek számított még

a dohány- és a gyümölcstermesztés. Királyhelmeccé már a 18. század végén járási székhely volt, és polgári fejlődése mezővárosként a 19. század második felében indult el. Kulturális értékei közé tartozik a gótikus eredetű római katolikus templom a 14. század elejéről, a klasszicista református templom a 18. század végéről, valamint a klasszicista zsinagóga a 19. század közepéről. Sajátos esztétikai értéket képvisel a 19. század végén Mailáth József kezdeményezéséből épült eklektikus épületkomplexum. Újkori értékei között kiemelkedik a 2002-ben átadott Millenniumi tör, gazdag szoborparkkal, díszforrással és díszkúttal melyek az egyetemes magyar történelmet és a város, valamint Bodroghely életében kiemelkedő személyiségek emlékét őrzik.

Bély közvetlenül Tiszacsérnyő város szomszédságában fekszik, délre a vasútvonaltól. Régi község, neve már 1214-ben kelt leleszi alapítólevélben is szerepel. A Tisza árterében fekszik, ami meghagyta régi medrének néhány maradványát a határban. A falu legnagyobb homokdombján áll a Sennyei család ősi kastélya, jelenleg erősen megromlott állapotban. A kastély 1781-ben épült, mai formáját a 19. században kapta. A mai kép lehangoló, mégis, a kastély romjaiban is fenséges, és talán kicsit inspiráló. Most már csak reménykedni lehet, hogy a község által választott helyreállítási megoldás, amely egy külső befektetőt vont be, megvalósul. Kissé elhanyagolt, de igen szép park veszi körül, tele százévesnél is öregebb kőrissel, platánokkal, sima fenyőkkel és sok egzotikus cserjével.

Ung-vidék egykor zömmel a történelmi Ung megye része volt és csak a nyugati csücske tartozott Zemplén megyéhez. Tájának kialakulásában döntő szerepet játszottak a síksági folyók, amelyek ma is jellemzik a vidéket. Természeti értékei mellett számos archaikus néprajzi sajátosságot megőrzött és magyar kultúrtörténeti szempontból is kiemelkedik ez az ukrán határ mentén fekvő kistérség. A 20. századbeli ipari fejlődés következtében fontos energetikai központtá vált, bár a mezőgazdasági termelés ma is megőrizte kiemelkedő helyzetét. Természetes és hivatalos központja Nagykapos városa, amely fontos közlekedési csomópont a határ közelében.

Nagykapos neve először 1214-ben jelenik meg a leleszi alapítólevélben Copus-Kapos formában. Ekkor a leleszi konvent birtokai közt szerepelt, mint számos környékbeli község is. 1417-ben már mint mezővárost emlegetik, és vásári központ is volt. Egyike volt azon vásáros helyek láncának, amely Tokajt kötötte össze Ungvárral. A 16.-17. században élénk kereskedelme volt, és számos ipar is megtelepedett Nagykaposon, amiről a céhek nagy száma is árulkodik. A közeli Ungvár megyeszékhely mellett itt is volt megyei törvénykezés, bíróság működött, és köteleiben megyei kézigyűlést tartottak. Valószínűleg már az 1300-as években állt egy gótikus stílusú római katolikus templom a városban, ez a templom a mai református templom közvetlen elődje. A templom 1794-ben és 1839-ben leégett, úgyhogy teljes felújítást végeztek el rajta. A mai klasszicista formáját 1889-ben nyerte el. Méltó dísz Nagykapos óvárosi részének annak ellenére, hogy nem őrzött meg ősi építészeti emlékeket. A mai római katolikus templomot a 19. század elején építették, többszöri átalakítás után is őrzi korának klasszicista építészeti stílusát. A város további műemlékei közül érdemes megemlíteni a honfoglalás 1100. évfordulójára készült turul szobrot, Mécs László papköltő mellsobrát római katolikus templom előtt, Erdélyi János mellsobrát a helyi magyar tanítási nyelvű általános iskola udvarán, Szent István szobrát a református templom kertjében, a második világháborúban lehurcoltának emléket állító kopjafát a református templommal szembeni kis kertben, illetve Lúdvít Štúr egész alakos szobrát.

Abara neve, mégpedig az Abara-Abora-Abra formákban már 1221-től olvasható az ismert okiratokban. Abara nevének eredete valószínűleg az egykori földvár, elkerített erősítésre vezethető vissza, amely lehet latin, vagy akár szláv eredetű. A község kulturális értékei közé tartozik a gótikus eredetű klasszicista református templom.

Dobóruszka már 1295-ben megjelenik az írott forrásokban Ruzka formában. Ez az írott alak kiejtésben azonos a mai kiejtéssel, csupán a 19. század elején csapódott hozzá – nyilván megkülönböztetésül és persze jogos büszkeségből – a Dobó – előtag, és a községnév ezek után Dobóruszka-ként vált általánossá és elfogadottá. Nagykaposra délkeletre fekszik, a mai szlovák-ukrán államhatár közelében. Az 1400-as évektől a 17. század elejéig a Dobó család birtoka. Első korabeli adatunk templomról az 1332-1337 között készült pápai tizedszedő-jegyzékből van. A ma is látható gótikus templom elemek arra utalnak, hogy a középkori templom nem pusztult el teljes egészében. A történelemben a templom 1572 után kezd kiemelt helyet elfoglalni, amikor az egri

várvédő kapitányt, Dobó Istvánt itt temetik el. Dobó István fia, Ferenc, nemcsak méltó sírhelyet készíttetett apjának, hanem magát a templomot is jelentősen átalakította. A 18. század végén alaposan felújították a templomot. Ekkor készült el a régi hajó belső felszerelésének javarésze. A mai templom lényegében két templom egybeépítésével jött létre, bár külsőleg egységes benyomást kelt. 1914-1922 között a késő gótikus templomhoz hozzáépítettek egy nagyobb, valóban impozánsat, de nem emeltek a kettő közé válaszfalat, ezért úgy tűnik, hogy az építmény kéthajós. Dobóruszka római katolikus temploma a szlovákiai Ung-vidék egyik legértékesebb műemléke és legszebb építménye, amelynek jelentőségét nemcsak ősi eredete, az új templom csodálatosan szép építészeti megoldása és a berendezés hangsúlyozza, hanem az is, hogy egyben történelmünk egyik különösen kiemelkedő alakjának, Dobó Istvánnak a sírhelyeként is szolgál. 1995 novemberében a 19. század elején Egerbe elvitt síremlék fedőlapját is pótolták egy hű másollal.

A Nagyszelmecre érkezők a „barátság vasfüggőnye” leomlásának lehetnek tanúi: 60 éves teljes elszigeteltség után újra átjárhatóvá válik a falu egyik utcája, amelyet a II. világháború végén a szovjet csapatok szeltek ketté, és amit a kikényszerített kétoldalú szerződés csehszlovák-szovjet (ma szlovák-ukrán) határszakaszként szentesített. A hermetikusan elzárt két falurész között 2003 októberében egy civil kezdeményezés eredményeként két fél székelykapu épült, hogy felhívja a világ figyelmét a megosztott Európa utolsó, máig élő emlékhelyére. A gyalogos határátkelőhely 2006. januárjától üzemel.

Vaján a Laborc bal partján fekszik, Nagykapostól északnyugatra. A legkorábbi írott forrás csak 1427-ből származik, amikor a csicseri Orosz család birtoka volt. 1458-ban királyi engedéllyel ide helyezték át a vámhelyet. Középkori római katolikus templomról a községben nincs tudomásunk. Csak a reformáció teremtett lehetőséget arra, hogy egyházi jellegű építmény létesüljön Vajánban. Erre először 1617-ben kerül sor, amikor megépítették az első templomot fából. Ez az építmény több mint háromszáz évig szolgálta a gyülekezetet. A kőtemplom 1840-1846 között épült meg, a község akkori és mai központjában, még torony nélkül. A torony 1866-ban készült el. Mai formájának lényeges vonásait az 1922-ben elvégzett alapos helyreállítás során nyerte el.

A. Várak, kastélyok, kúriák nyomában

Útvonal:

Tokaj – Bodrogheresztúr – Erdőbénye – Tolcsva – Regéc – Kőkapu – Füzér – Füzérradvány (Sátoraljaújhely) – Borsi – Zemplén-Bodrogszerdahely-Nagykövesd-Perbenyi-Bély-Királyhelme – Nagykapos – Nagymihály-Véke- Kassa – (Tornynosnémeti) – Boldogkőváralja – Abaújszántó – Tállya – Golop – Monok – Szerencs - Tarcál - Tokaj

Tokaj: Rákóczi-Dessewffy kastély, Rákóczi várrom

Bodrogheresztúr: Máriássy kúria - a névadó nemesi család, Tokaj-Hegyalja egyik módos famíliája emelte késő barokk stílusban 1800 táján.

Erdőbénye: Szirmai kastély - az 1700-as évek második felében épült barokk stílusban.

Budaházi Fekete kúria – a XVII. Században barokk stílusban épült a gondozott parkkal körülvett Budaházi-Fekete kúria.

Tolcsva: Rákóczi kastély korabarokk stílusban épült, mely méreteivel, építészeti emlékeivel a XVII. század felső-magyarországi építészetének jellegzetes építménye.

Dessewffy kastélyt 1659- ben valószínűleg Bónis Ferenc építtette. Többszörői tulajdonosváltás után a XIX. században került a Dessewffy család birtokába, akik igényeik szerinti átalakításokat végeztek rajta. Az épületet majorsági épület és nagyméretű kert veszi körül.

Szirmay Kastély – klasszicista stílusban 1820 táján épült – Szirmay Ádám építtette, mai alakját Waldbott Frigyes átépítésével nyerte. Ma iskolaként működik.

Stépán kúria – a XIX. Századi klasszicista nemesi házak egyik jellegzetes emléke, valószínű az 1820-as években épült.

Regéc: - a vár 624 méteres, vulkanikus sziklaszírtén épült a XIII. században. Rákóczi-várként ismert, mert az ő idejében élte fénykorát. A szabálytalan alaprajzú, belsőtoronyos hegyi várakhoz tartozott.

Kőkapu: Károlyi Vadászkastély, mely egykoron a Károlyiak birtoka volt – a 19. sz. végén, vadregényes tájon, páratlan természeti környezetben egy sziklaszírtén épült. Ma szállodaként üzemel.

Füzér: a Füzéri vár legkorábbi és legszebb fekvésű váraink egyike, melyet a XIII. sz.-ban építettek, ami a XIV-XV. Században épült ki. Itt őrizték egy évig a magyar koronát.

Füzéradvány: Károlyi kastély – a XVI. Századi kastélyt Ibl Miklós tervei alapján építették át romantikus-eklektikus stílusban 1857-59-ben. A kastély 100 hektáros parkja védett. A kastély nagy része már ma is látogatható és a helyreállítás ütemének megfelelően egyre több terem nyílik meg a nagyközönség előtt. A földszinti termekben történeti enteriőr-kiállítás látható, nagyszalonja és díszebédlője fogadások és bálók színhelye.

Borsi: Rákóczi várkastély – 1579 körül épült. 2000-ben kezdődött el a kastély felújítása. A tervek szerint a kastélyban hamarosan múzeum, konferenciaközpont, könyvtár, internet-kávézó, szálloda és étterem nyílik. A kastélyt a Rákóczi Ferenc Emléktársaság alapítótagjai, Hajdú Jenő és Kázmér István mutatja be az érdeklődőknek. 2005-ben felújításra került több földszinti helyiség, 2006-ben pedig a születés emlékszobája újult meg.

Zemplén: koraközépkori földvár

Bodrogszerdahely: A Vécsey család reneszánsz várkastélya

Nagykövesd: gótikus várrom a falu fölött, klasszicista kastély a vár alatt (ma alapiskola)

Perbenyi: a Majláth-család klasszicista kastély-komplexuma- szép kastélyparkkal

Bély: klasszicista kastély a 18. század végéről, a 19. században átalakítva, egykor a Sennyey család birtoka - szép kastélyparkkal

Királyhelmece: Lóránffy kastély – a reneszánsz kastélyt a Nyáry-kúria helyén I. Rákóczi György özvegye, Loránffy Zsuzsanna építtette a 17. sz. közepén.

Nagymihály: Sztáray-kastély – a barokk-klasszicista stílusban épült kastély a Nagymihályi Zempléni Múzeumnak ad otthont. Termeiben a múzeum gyűjteményei és kiállítások láthatók

Véke: a Gilányi- és Szirmay család kastélya a 18. század végéről (ma óvoda)

Kassa: Forgách-palota, Csáky-Dessewffy palota, Andrássy palota

Boldogkőváralja: Boldogkő vára – a vár építésének pontos ideje nem ismert, de az bizonyos, hogy a tatárjárás idején épült. Erődítményként a kassai utat és a Hernád völgyét védte.

Abaújszántó: Patay-kastély - neoklasszicista stílusban épült 1820 körül. Építtetője Patay Sámuel a környék leggazdagabb földbirtokosa volt.

Tállya: Maillóth kastély – 1720 körül épült barokk stílusban, de a XIX. Sz. során több alkalommal átalakították. Ma a Közép-Európai Művésztelep állandó kiállításának és a Lavotta János emléksobrának otthona.

Rákóczi kúria – a Rákóczi család barokk kúriája a XVII. Században épült.

A település hosszú ideig a Rákóczi család birtoka volt. Ebből az időből való a XVII. században épült kora barokk kúriájuk, mely a Rákóczi-birtokok elkobzása után a báró Maillot családjé lett.

Golop: Vay-kastély – két épületből áll: - a régi Vay-kastély 1590 táján reneszánsz stílusban épült. A Vay családé volt a II. világháborúig, utána nem hasznosították, így a pusztulás útjára jutott.
- a új kastélyt a Vay család 1820 körül építtette fel klasszicista stílusban. Ma általános iskolaként működik.

Monok: Andrassy kastély – barokk stílusban épült 1750 körül, majd a XIX. Században klasszicista stílusban részben átalakították. Ma általános iskolaként működik.

Szerencs: Rákóczi vár – egy középkori bencés kolostor helyén 1556-59 között építtette Némethy Ferenc. Reneszánsz kori formáját, mely mai képének is meghatározója, Rákóczi Zsigmond idején kapta.

Tarcal: Andrassy kúria – a XVI-XVII. Században főúri udvarház volt. Az 1830-as években került az Andrassy család tulajdonába, ők alakították ki a kúria jelenlegi formáját. Az udvaron műhely, szín, borház és két pince található. Az Andrassy Pincészet itt fogadja a pincelátogatásra, borkóstolásra érkező vendégeket. 2007 tavaszán nyílik a 4 csillagos Andrassy Wellness&Spa Hotel.

Sebeő kúria – a neobarokk stílusú épület ma turisztaszálló.

B. Múzeumok, galériák, tájházak, mesterségek

Útvonal:

Tokaj-Tarcal- Szerencs – Szerencs – Monok – Rátka – Erdőbénye – Erdőhorváti – Komlóska – Sárospatak – Sátoraljaújhely – Széphalom – Borsi – Bodrogszerdahely- Dobóruszka - Királyhelmececs - Véke - Nagykapos – Nagymihály – Kassa- Zemplén

Tokaj: Tokaji Múzeum – állandó és időszakos kiállításai

Tokaji Galéria – időszakos képzőművészeti kiállítások

Tarcal: Tarcali Galéria

Szerencs: Vármúzeum, Cukormúzeum

Monok: Kossuth Emlékmúzeum

Rátka: Német Nemzetiségi Tájház

Erdőbénye: kádár bemutató (betekintés a hordókészítés mesterségébe)
Kovács-műhely Múzeum

Erdőhorváti: Horváti percek – percekészítés

Komlóska: Tájház

Sárospatak: Rákóczi Múzeum, Nagykönyvtár, Református Kollégium Tudományos Gyűjteményeinek Múzeuma, Római Katolikus Egyház Gyűjteménye, Sárospataki Képtár

Sátoraljaújhely: Kazinczy Ferenc Múzeum, Zempléni levéltár

Széphalom: Kazinczy Ferenc Emlécsarnok, Mauzóleum és sírkert

Borsi: Rákóczi szülőháza

Bodrogszerdahely - a kastélyban egykor Kossuth Lajos működött mint jogász

Dobóruszka: Dobó István síremléke a római katolikus templomban

Királyhelmececs: Millenniumi tér – szoborpark és díszkút

Véke: Szirmay Antal sírja a római katolikus templom kriptájában

Nagykapos: Erdélyi János szülőháza

Nagymihály: Zempléni Múzeum

Kassa: Kassai Múzeum, Szlovák Műszaki Múzeum, Löffler Múzeum és Galéria, Kelet-Szlovákiai Galéria

Zemplén: honfoglalás kori vezéri sírlelet a Szélmalomdombon

2. „Zarándoklás” a Zemplén egyházi emlékhelyeinél

A Tokaji Történelmi Borvidékre a 16. századtól kezdve a legkülönbözőbb nemzetiségű csoportok települtek le, akik nyelvükkel és kultúrájukkal is gazdagították a térséget. Tokaj-Hegyalja lakossága el- és befogadta az ide érkezőket, s toleráns volt nemcsak a hagyományaikkal, hanem a vallásukkal szemben is.

Tokajban például a 18-19. század fordulóján hat egyház működött (római katolikus, ortodox katolikus, görög katolikus, evangélikus, református, zsidó). Építészeti és egyéb tárgyi emlékeik hozzájárulnak a városka sajátos hangulatához. A mai város legrégebbi temploma a görögkatolikus Szent Miklós templom, a 18. század második felében épült. Fából készült ikonostáza becses emléke a tokaji művészi életnek.

Ma a Tokaji Galériának ad otthont a város ortodox temploma, amely a 18. század vége felé épült a város orosz lakói, az Orosz Borfelvásárló Bizottság számára. Az egyház azonban a 19. század végére elnéptelenedett, ma a puszta templomban csak a cári sassal díszített szószék áll.

A 18. század végéig a római katolikus vallást a piarista szerzetesek erősítették Tokajban. A katolikus templom ekkor a reformátusoktól visszavett barokk épület volt. A dűledező templom helyére a 20. század elején emelték az új, neoromán stílusú épületet, amely a hagyományoktól eltérően ajtajával keletre tájolt, ezzel egy imponáló teret teremtve. Nem messze tőle található a 19. század elején épült kálvinista templom.

A helyi zsidó közösség számára az 1830-as években Schmoll Dávid gazdag kereskedő építtette meg az első zsinagógát Tokajban. A mai neomór stílusú izraelita templom azonban 1896-ban készült el, amelyben viszontagságos múlt után a város 2006-ban páratlan szépségű kulturális és konferenciaközpontot alakított ki.

A Zemplén egész területére ez a vallási sokszínűség jellemző.

Az 1500-as években a legtöbb település református hitre tért át. A reformáció terjedését a ma is működő Sárospataki Kollégium segítette, amely nagyban hozzájárult a térség szellemi és vallási identitásának alakításához évszázadokon keresztül. Nagyhirű könyvtára ma is az egyik legnagyobb egyházi gyűjtemény Magyarországon. A reformátusok másik jeles emlékhelye középkori eredetű szerencsi református templom. A hagyomány szerint 1605-ben itt választották Erdély fejedelmévé Bocskai Istvánt. A templomban található Rákóczi Zsigmond márvány síremléke. Aki azonban ellátogat a borvidékre, érdemes némi kitérőt tennie a Szerencstől 50 kilométerre fekvő Vizsolyba, ahol az első magyar nyelvű Bibliát nyomtatták 1590-ben, illetve a Vizsolytól alig 15 kilométerre fekvő Göncre, hiszen itt élt a Biblia fordítója, Károli Gáspár. Ma itt található a térség legnagyobb Biblia-múzeuma.

Az ellenreformáció idején több település lakossága rekatolizált, amiben része volt az itt létrejövő szerzetes kolostorok és iskolák tevékenységének is. A katolikus egyház azonban soha nem tudott újból dominánssá válni a térségben. A régi templomok nagy részét a reformátusok vették birtokba, s csak néhány településen került vissza később a katolikusok kezére. Újabb templomaik nagyrészt a 18. század végén, 19. században épültek.

Tokaj templomának megtekintése után a következő állomás Bodrogkeresztúr. A község temploma 13. századi, későgótikus stílusú, a 15. században újjátették fel. Innen a Bodrog-parton haladva érdemes továbbmenni Olaszliszkára. Itt található Tokaj-hegyalja egyik legkülönlegesebb temploma. A csonka tornyú épület szintén középkori eredetű. A torony a templom legősibb része: katonai őrtoronyként épült. Az erkély magasságában kandalló van, ott tanyáztak a katonák, akik kötélhágcsón jutottak fel. A torony 1830-ig sisakos volt, ám egy szél levitte a tetejét, ekkor alakították át mostani formájára. Tovább haladva Bodrogolaszi templomát érdemes felkeresni. A kisméretű, ám annál értékesebb román stílusú templom a XII. században épült, a Bodrog feletti magaslaton kőfalmaradványokkal övezve áll. A hajó keleti vége és a szentély román kori alapokon a XVIII. században épült újjá.

Hasonlóképpen középkori eredetű templom található Tolcsván. Hagyma formájú körbejárható fakupolája különleges a térségben. 1806-ban néhány napig ebben a templomban őrizték a magyar koronát.

Sárospatak lehet a következő állomás, ahol a várkertben az egykori jezsuita kolostort és iskolát érdemes felkeresni, illetve a Szent Erzsébet templomot. Árpád-házi Szent Erzsébet ereklyéjét, amit a templom őriz, minden évben Pünkösdkor körmeneten mutatják be. Tovább haladva Sátoraljaújhelyben a Barátszeren a mostani piarista iskola jelent látványosságot. Az épület pálos kolostor volt a 18. századig, ekkor adta át II. József a piaristáknak. Ők működtették az iskolát, ahol Kossuth Lajos is tanult. Az iskola melletti templom középkori eredetű. Régi toronyórája az első magyarországi mechanikus óra (1501.), ami ma a kolostor folyosóján található.

Tokaj-Hegyalján már a középkorban éltek zsidó családok, melyek azonban asszimilálódtak, s jelenlétük csak a tokaji bor hírnevéssé válásával vált tömegessé. Az első ismert kóser borkészítés Mádon, a Mágóchy-uradalomban 1609-ben történt. Ettől kezdve zsidó kereskedők járták a borvidéket, s szüretkor egyre nagyobb mértékben vásárolták fel a termést. Közvetítő kereskedelmük fénykora a 18. századra esik. Ezek a kereskedők azonban még nem telepedtek itt le, csak miután a 18. század végétől vagyonszerzési joguk lett, vásároltak saját házat, szőlőt, s elsősorban borkészítéssel és borkereskedelemmel foglalkoztak. A II. világháború alatt a zsidó lakosság nagy részét deportálták Tokaj-Hegyaljáról is, s csak egy nagyon kis részük térhetett vissza a háború után.

Tokajban megtekintve a zsinagógát és a két izraelita temetőt, érdemes Tarcál felé indulni. Itt a 18-19. század fordulóján épült barokk zsinagógát javasoljuk felkeresni. A mádi zsinagógát néhány évvel ezelőtt restaurálták. A copf stílusú épület egyedülálló ritkaság, Közép-Európában csak egyetlen hasonló stílusban épült zsinagóga található. A felújítási munka Európa Nostra-díjat kapott.

Mádról Bodrogkeresztúrra érdemes indulni, ahol Steiner Saje csodarabbinak a helyi zsidó temetőben található sírja és lakóháza is zárandokhely, akárcsak Friedmann Cvi Hersele csodarabbinak, a hászidizmus terjesztőjének a sírja Olaszliszkán.

Sátoraljaújhely a következő nagyobb település, amelynek izraelita emlékei kiemelkedőek. A magyarországi hászidizmus megalapítójának, Teitelbaum Mózesnek a sírja szintén zárandokhely, de itt található a Hegyalja egyetlen működő fürdője is.

Tokaj-Hegyalján jelentős a görög-katolikus vallás jelenléte is. Emlékei közül mára a tokaji templom, illetve a Béres Béla által összegyűjtött egyháztörténeti gyűjtemény a meghatározó, amelynek ikonjai ma a Tokaji Múzeumban megtekinthetők.

A. Zempléni zsidó emlékek útvonal

Útvonal:

Tokaj-Bodrogkeresztúr-Tarcál-Mád-Tállya-Abaújszántó-Tolcsva-Olaszliszka-Sátoraljaújhely-Királyhelmece-Nagykapos-Nagy Mihály-Kassa

Tokaj:	Zsinagóga, izraelita temető – Bodrogkeresztúri út, Bodrogzug
Bodrogkeresztúr:	Steiner Saje csoda rabbi sírja és háza
Tarcál:	Zsinagóga
Mád:	Zsinagóga, Rabbi-ház, zsidó temető
Tállya:	zsidó temető -Rosenbaum Gerson és fia, Arje Leib rabbi sírja
Abaújszántó:	zsinagóga (ma raktárként használják) zsidó temető - Lőw Eleázár és Lipschütz Arje Lőb rabbik sírja
Tolcsva:	zsidó temető
Olaszliszka:	zsinagóga, Friedmann Cvi Hers csoda rabbi sírja
Sátoraljaújhely:	zsinagóga, zsidó temető -Teitelbaum Mózes csoda rabbi sírja, új temető - Lőw Jeremiás és fia, Lázár rabbi sírjait
Nagykapos:	zsinagóga

Királyhelme: zsinagóga
Nagymihály: zsidó temető
Kassa: zsinagóga, zsidó temető.

B. Keresztény emlékek

**Tokaj-Tarcal-Mád-Rátka-Szerencs-Monok-Golop-Abaújszántó-Boldogkőújfalu-Boldogkővára-
Vizsoly- Gönc- Telkibánya- Hollóháza- Kéked- Kassa-Nagymihály-Nagykapos-Lelesz-Pólyán-Bácska-
Battyán-Bély-Perbenyik-Dobra-Királyhelme-Boly-Zétény- Szentes -Borsi-Bári-Kistoronya-Zemplén-
Kistárkány-Nagyvárkány-Csarnahó-Bodrogszerdahely-Bodrogszög- Sátoraljaújhely- Sárospatak-
Tolcsa-Erdőbénye-Bodrogkeresztúr**

Tokaj: Római katolikus templom, Református templom, Görögkatolikus templom
Tarcal: Református templom, Római katolikus templom
Mád: Református templom, Római katolikus templom
Rátka: Római katolikus templom
Szerencs: Református templom, Római katolikus templom, Görög katolikus templom
Monok: Sárkány Boldogasszony templom
Golop: Református templom, Római katolikus templom
Abaújszántó: Gyümölcsoltó Boldogasszony templom, Urunk Mennybemenetele templom (gk),
Református templom, Evangélikus templom
-Boldogkőújfalu: Római katolikus templom (Szeplőtlen Fogantatás)
-Boldogkővára: Görög Katolikus Templom (Istenszülő születése), Római Katolikus Templom
Vizsoly: Görögkatolikus templom (Istenszülő elhunyt), Református templom
Gönc: Református templom, római katolikus templom
Telkibánya: Református templom
Hollóháza: Szent László templom (rk.)
Kéked: Szentháromság rk. templom
(Tornyosnémeti)
Kassa: Szent Erzsébet Dóm, Domonkos templom, Ferences templom, Evangélikus templom,
Görögkeleti templom, Kálvária templom
Nagymihály: Plébánia templom
Nagykapos: Református templom
Lelesz: gótikus kolostori kápolna román-kori eredettel, freskókkal, premontrei kolostor várszerűen
megerősítve a 13. századból, gótikus római katolikus templom, gazdag barokk oltárral, reneszánsz
táblaképekkel, 40 méteres gótikus toronnyal, neves egyházi és világi egyéniségek síremlékeivel
Pólyán: tereziánus korabeli görög katolikus templom, ikonosztázion
Bácska: gótikus római katolikus templom a 14. századból
Battyán: művészettörténetileg és esztétikailag értékes neogótikus római katolikus templom
Bély: neoklasszicista római katolikus kápolna a kastélynál a 19. századból
Perbenyik: római katolikus kápolna a kastélyban a 19. század elejéről, értékes faragott stációkkal
Dobra: tereziánus korabeli görög katolikus templom, ikonosztázion
Királyhelme: gótikus eredetű római katolikus templom a 14. század elejéről, klasszicista református
templom a 18. század végéről
Boly: román-kori római katolikus templom a 13. század végéről
Zétény: a római katolikus templom gótikus tornya a 15. századból
Szentes: román-kori református templom a 13. század elejéről
Imreg: barokk ferences (minorita) kolostor és templom
Borsi: román-kori református templom a 13. század végéről
Bári: román-kori református templom a 13. század végéről

Kistoronya: román-kori, gótikusan átépített református templom, gazdag díszítéssel

Zemplén: későgótikus reneszánsz templom

Kistárkány: neoklasszicista református templom

Nagyvárkony: neoklasszicista római katolikus templom, gazdag freskódíszítéssel, amely az egykori várkápolna felhasználásával épült; értékes védett park övezi

Csarnahó: klasszicista református templom a 18. század végéről

Bodrogszerdahely: román-kori római katolikus templom a 13. század végéről, tereziánus korabeli görög katolikus templom, ikonosztázion

Bodrogszög: román-kori templomrom

Sátorlajújhely: Görög katolikus templom, Pálos piarista templom, Szent István Római Katolikus Templom, Szent Mihály Főangyal Görög-katolikus Templom, Református templom

Sárospatak: Református templom, Római katolikus templom, Református Nagykönyvtár, Református Kollégium

Tolcsa: Római katolikus templom

Erdőbénye: Római katolikus templom

Bodrogkeresztúr: Református templom, Római katolikus templom, Görög katolikus templom

3. Bacchus földjén...

„A tokaji hegyen régen tündérek is éltek. Sok gondot, sok bánatot okozott nekik a tüzet okádó hegy. Különösen a szerelmes tündérpároknak. Az egyik tündérifjú bele is esett a kráterbe. Szerelmes párja mindenhol kereste az eltűnt tündérfiút s könnyeivel végigöntözte a hegyoldalakat. A síró tündér könnyei felszívódtak a venyigékbe, azért olyan édes és napszínű a tokaji bor.”

Tokaj-Hegyalja a Szerémség török leigázása után vált a magyarországi borvidékek királyává, s gyakorlatilag azonnal nemzetközi hírnévre is szert tett a tokaji bor, s vele együtt itthon és külföldön is megjelentek a borhoz fűződő legendák és mesék is. A fenti meséhez kapcsolódóan például évszázadokon át élt a köztudatban a tokaji aranyvessző legendája, amelyről Parcellus is megemlékezett: *„Én saját szememmel láttam, amikor bejártam Felső-Magyarországot és útba ejtettem Tokajt, továbbá a környékét, Mádot, Tarcalt, Tállyát, ahol a házigazda kettévágott szőlővesszőt mutatott, amelyinek hosszában könnyű aranyszálak voltak, mint amilyenekkel fonni szoktak.”*

Ha arany szőlővesszők nincsenek is Tokaj-Hegyalján, a tokaji bor értéke vitathatatlan. Nem véletlen, hogy már a 16-17. században megindult a tokaji borkereskedelem, illetve hogy 1737-ben királyi rendeletet kellett hozni a tokaji bor védelmében, mert a környéken mindenki tokaji borként szerette volna értékesíteni borait. A rendelet szabályozta, hogy mely területek borát lehet tokajiként forgalmazni, amivel megszületett a világ első zárt borvidéke.

A jó borról már az antik görög-római költők is énekeltek, a bor és a poézis évezredek óta kiegészíti egymást, házastársként kíséri egymást: a bor előhívja az ihletet, s bor mellett zengték évszázadokon át az „énekes poézist” elődeink. A tokaji borvidékre ez különösen jellemző: talán nincs olyan költőnk, aki ne foglalta volna versbe a tokaji dicséretét. Csokonai ha szerelmet akart vallani, a csókot az aszú édességéhez hasonlította, Virág Benedek a fenti sorokban idézte meg a tokajit, Kölcsey a Himnuszban ír Tokaj szőlővesszeiről, Szemere Miklós verset írt a tolcsvai pincéjéről, Bajza, Vörösmarty bordalokban dicsérte a tokaji bort, Ady a szüretet énekelte meg, s sorolhatnánk napestig. A bor több mint egyszerű ital: kultúra és civilizáció, a magyar föld fertilitásának legfőbb biztosítója, a termékeny, prosperáló jövő záloga.

Már a reneszánsz korszaktól kezdve megjelenik a költészetben Tokaj, illetve Tokaj-Hegyalja (pl. Bocatius írásaiban), s ezzel kapcsolatban a *feritas-élmény*, amelyhez Tokajban már a 16. század végétől egyfajta Bacchus-kultusz kapcsolódott. 1590-ben jelent meg Nicolaus Gabelmann verseskötete, benne az *Óda Magyarország termékenységről*, amely már a jövő aranykört idézte,

s eme *aetas aurea* centrumában pedig Bacchus és a köréje font termékenységi képzetkör állt: Bacchus Magyarországon telepedik meg, mint a boldog jövődő biztosítója.

Az európai polgár magyar jövőt is építő álmai ezek, s bár régebben a verset Bocatius Jánosnak tulajdonították, mégsem valószínű, hogy a kassai polgár tollából származnának ezek a sorok, noha a költemény világképe egyáltalán nem idegen a magyar humanista költészetétől. Bacchus - és vele Ceres – a bőség toposza, amelyhez még az ország erkölcsi kiválóságának dicsérete is társul. Ebben a kontextusban (erkölcsi és természeti kiválóság) a török hódoltság alatt pusztuló magyarság sorsa még élesebben körvonalazódik, de a háttérben felsejlik a megmaradásért folytatott heroikus küzdelem képzetköre is, mely erős rokonságot tart a *propugnaculum Christianitatis* – Magyarország a kereszténység védőbástyája toposzával és eszmekörével.

Mintegy száz év múltán már a jezsuiták tollán formálódik tovább Magyarország és a szűkebb territórium, Hegyalja átmitologizált története. Csiba István nagyszombati jezsuita professzor tudós értekezése (*Dissertatio historico-physica de Montibus Hungariae Nagyszombat, 1714*) fordul először természettudományos és történeti alapossággal Magyarország bortermő régiói, így Tokaj-Hegyalja felé, s felveti többek közt azt a kérdést, hogy a régebbi korokban miért nincs a tokaji bornak méltó laudatója? Válasza ma is helytálló történeti argumentum, mely szerint a hegyaljai borokat csak Nándorfehérvár eleste és az egész Szerémség – mely a régi Magyarország fő bortermő területe volt – török kézre kerülése után kezdték becsülni, s ekkor kezdték fellendíteni a hegyaljai szőlőművelést. Innen nézve érthető, hogy Bocatius János miért szentel olyan kitüntetett figyelmet a hegyaljai boroknak: számára már ez a régió volt Magyarország fő bortermő területe!

A XVIII. század tudós latin poézisének egyik epikus iránya Ovidius *Metamorphoses* (Átváltozások) című művének nyomdokán haladva az átváltozás-irodalom egy sajátos magyarországi műfaját hozza létre. Megteremtője a szintén nagyszombati jezsuita tanár, az osztrák Schez Péter, aki *Metamorphoses Hungariae (Magyarország átváltozása)* c. eposzával valóságos iskolát teremtett. Eposzában bőségesen él a fertilitas-eszmény és a Bacchus-mitológia kínálta lehetőségekkel: Hungaria olyan termékeny, hogy az istenek, Pallas, Flora, Ceres, Bacchus régi székhelyüket otthagyják és gyorsan magyar földre települnek. Egyéni mítoszteremtéssel beszéli el a tokaji nektár kialakulásának történetét. A szolgáló, amint éppen úrnői után vitte az italul szolgáló folyékony aranyat, Tokaj hegyén, ahol akkor még nem termett szőlő, megcsúszott, és a kiömlött folyékony aranyat a föld beitta. Azóta a földkerekség legjobb szőlője terem Tokajban – Bacchus nagyobb dicsőségére.

A Hungaria-metamorfózis jeles képviselője Marotti Imre Kassai jezsuita, aki 1728-ban megjelent posthumus művében szakít a hősi tematikával, s arra vállalkozik csupán, hogy Magyarország legjobb borvidékeit énekelje meg. Talán ez a legteljesebb Tokaj-hegyaljai bormitológia, mely szellemesen transzponálja az ovidiusi költői hagyományt a tokaji vidékére. Jellemző és szellemes részlete a műnek Bacchus mesterkedése, hogy Tokaj-Hegyalját a világ legkiválóbb bortermő vidékévé változtassa. Bacchus elkéri nővérétől, Cerestől Szántót, de a többi vidékre is szemet vet. Meg kell nyernie a szőlőtermelés ügyének a vidék öreg birtokosát, Tokainust és feleségét, Zempliniát. Bacchus, mivel a két öreg vonakodik kötélnek állni, cselhez folyamodik: borra változtatja a források vizét, amitől aztán lányaik, Tallya, Mada, Tolcsva és Liszka, valamint fiaik, Zombor, Tarcál és Keresztúr lerészegednek. Az öreg Tokaj hegyé válik, Zempliniából pedig föld lesz. Majd Bacchus sorra átváltoztatja Tokainus fiait: Tarcalból kiváló bort adó hegy lesz, a többiből pedig külön-különféle borokat termő mezővárosok. Bacchus diadala a földi lakók felett beteljesedett, s most már csupán az égben kell elfogadtatnia a tokaji nektárt. Menten be is mutatja új szerzeményét Juppiternek, aki még a olümposzi nektárnál is jobbnak ítéli a tokaji bort. Juppiter ezután megáldja a magyar földet, és megparancsolja, váljon ott minden arannyá, a tokaji bort pedig az isteni nektár helyébe tette.

Noha a filoxéra-járvány előtt Tokaj-hegyalján számos szőlőfajta volt, a domináns akkor is a furmint, a hárslevelű és a sárgamuskotály volt. A járvány után hosszú ideig csak ezt a három szőlőfajtát termesztették a borvidéken. Az elmúlt években jelent újból meg a kövérszőlő, a zéta (*Oremus*) és a gohér. Mindegyik szőlőfajta alkalmas az aszúsodásra.

A legenda szerint a török hódoltság idején egyik évben az emberek a harcok elől elmenekültek, s csak október végén térhettek vissza, amikor a szőlőszemek aszúsodásnak indultak. Abban az évben a

bor különlegesen jól sikerült – azóta kezdődik a szüret a Tokaji Borvidéken Simon-Júda napján (október 28.). Így születik a két legjelentősebb fajtabor, a Tokaji Furmint és a Tokaji Hárslevelű, karakteres fehérborok, valamint a Sárgamuskotály, amely a jellegzetes muskotály-aromát elegáns savakkal párosítja. A kései szüretelésű borokhoz a túlérlett (néha részben botritiszes) szőlőt viszont még Simon-Júda napjánál is később, november végén szüretelik le, ezért ezeknek a boroknak a cukorfoka meglehetősen magas, miközben kellemes, gyümölcsös az illatuk.

A hagyomány szerint Szepsi Laczkó Máté Erdőbényén készítette el az első aszúbort Lorántffy Zsuzsanna fejedelemasszony számára. Akár igaz a legenda, akár nem, tény, hogy a 16. század derekán jelent meg az írott forrásokban először a tokaji aszú említése. Nevét a Hegyaljára jellemző aszúsodás után kapta. Ez a különleges minőséget adó túlérési folyamat csak hosszú és meleg őszön következik be. Az esőtől felrepedt, sérült bogyókat gyorsan megtalálja a Botrytis Cinerea, a szürkepenész. Ha a fertőzés után az idő szárazra fordul, a kezdődő szürkerothadás úgynevezett nemes rothadásba megy át a vastagabb héjú, ép szőlőszemekben is. Az így töppedt bogyó cukortartalma jelentősen megemelkedik. A szüretelés során az aszúszemeket különválogatják, s egyes borászatok aszútésztát csinálnak belőle. Ebből, vagy az aszúszemekből annyi puttonnyal vesznek, ahány puttonyos bort szeretnének készíteni, amihez egy gönci hordó (136 liter) bort vagy mustot öntenek, majd kb. 12-48 óráig áztatják, keverik. Ha letelt az áztatásra szánt idő, a bor felületére emelkedett aszútésztát vagy kalapot eltávolítják. A hagyomány szerint az aszút annyi évig érlelik kis méretű hordókban, ahány puttonyos – a mai előírások szerint minimum három év érlelés után lehet palackozni.

Az aszú mellett a borvidék másik jellegzetes borkülönlegessége a szamorodni. A lengyel eredetű szó jelentése: ahogy termett. A részben aszúsodott fürtökből készül, az aszúszemek kiválogatása nélkül. Emellett különleges bor a borvidéken a tokaji Fordítás, amely úgy készül, hogy az egyszer már megáztatott és kipréselt aszútésztára új alapbort öntenek, hogy a még benne lévő cukrot és aromaanyagokat kioldják. A másolás száraz bor, ami úgy készül, hogy az aszúborok seprőjére újból mustot öntenek és kierjesztik azt.

Az eszencia a borvidék legkülönlegesebb terméke. Ez az aszúszemek saját súlya alatt lecsöpögő, mézédességteljes nektár a világon egyedülálló ritkaság. Az eszencia rendkívüli töménysége miatt évek alatt is csak néhány alkoholfokot ér el.

Tokaj-Hegyaljára kétféle hordó volt a jellemző, a gönci és a szerednyei. Az előbbi 136 literes tölgyfahordó. A történelem során többször is változott a mérete: a 16. századi első említések idején még 480 budai icce (407,24 liter), a 18. században már csak 180 budai icce (152,72 liter), míg a 19. században 160 budai icce (135,75 liter) űrtartalmúra csökkent. Kis mérete miatt a borszállításra legalkalmasabb hordó volt, mivel könnyen felfért a kocsikra. A szerednyei hordó 220 literes. Mindkét hordó hagyományosan zempléni tölgyfából készült, az első időkben még fa abrondozással (ilyet azonban ma már csak a budapesti Magyar Mezőgazdasági Múzeum őriz), majd a 19. század első éveitől kezdve jelennek meg a vasabroncsok, melyek a század végére gyakorlatilag egyeduralmukodóvá váltak.

A nemespenésszel fedett pincékben érik a „tokaji”, amit XIV. Lajos a királyok borának, a borok királyának (vinum regum, rex vinorum) nevezett. Tokaj-Hegyalján két típusú pince terjedt el, az ástott és a lyukpince. Az előbbi a házzal megegyező alaprajzú boltozott tér volt, a ház tornácáról lehetett megközelíteni. A lyukpince nem kapcsolódott az épülethez, a föld felszíne felett csak egy kőből rakott kapuépítmény volt fa vagy acélajtóval. A borvidék pincéinek 80-85%-a ilyen. A legértékesebb pincetípus az évszázadok során az egymás közelében lévő lyukpincék összekapcsolásából létrejött pincelabirintus. Ilyen a sárospataki Rákóczi pince, Tokaj-Hegyalja legnagyobb pincéje, amelynek járatai egy kilométert tesznek ki. A pince története a 16. századig nyúlik vissza, mai hosszát 1776-1791 között érte el. Sátorajáújhelyben alakult ki a ma egyik legismertebb Tokaj-hegyaljai pincelabirintus, az Ungvári Pince, amely 27 pince vízszintes és függőleges összekapcsolásából jött létre, s amelynek 4 szintje 13000 gönci és szerednyei hordó befogadására képes. A legtöbb történelmi pince azonban ma is a borvidék névadó településén, Tokaj belvárosában található, ahol

elsősorban a főtér környéki utcákban (Dózsa György utca, Óvár utca, Bem utca) ma is számos többszáz éves pince várja a vendégeket.

Tokaj-Hegyalján jelenleg több borút és boros szövetség is működik. A Történelmi Borút Egyesületről, valamint a Hegyaljai Borút Egyesület céljairól fentebb már esett szó. Ezen felül meg kell még említeni a Tokaj Reneszánsz Egyesületet, amely a tokaji borok minőségének védelmében és a hatékonyabb bormarketing céljából a borászatok szövetségéként jött létre.

A tematikus útvonalhoz kapcsolódóan javasolt történelmi pincék, nagyobb vagy híres borászatok (nem kizárólagosan):

Tokaj

- Rákóczi Pince
- Hímesudvar Pincészet
- Erzsébet Pince
- Fehérkút Borház
- Benkő Pince
- Mercatus Kft.
- Árvay Pincészet
- Borostyán Pince
- Borkatalomba
- Öreg Pince

Tarcal

- Királyudvar
- Degenfeld Borászat
- János Pince
- Tarcali Borok Háza

Bodrogkeresztúr

- Tokajbor Bene Pincészet
- Dereszla Pincészet
- Füleky Pincészet

Erdőbénye

- Vivamus Pincészet
- Béres Borászat

Szegi

- a Kereskedőház pincéje

Tolcsva

- Tokaj Oremus
- A Kereskedőház pincéje

Sárospatak

- Chateau Megyer
- Chateau Pajzos
- Evinor

Sátoraljaújhely

- Ungvári Pince

Abaújszántó

- Tokaj Pendits

Tállya

- a Történelmi Borút Egyesület pincéi

Mád

- Aureum Vinum Pincészet
- Szepsy Mád Királyi Pincészet
- Török Pincészet

Mezőzombor

- Disznókő Pincészet

A határon átkelve érdemes felkeresni a szintén a szőlőművelésből meggazdagodott Kireályhelmecet. Kisgéres a Helmeci magaslatok déli peremén fekszik, a Tisza egykori medrében – a Karcsának – két oldalán. Neve már szerepel az 1214-es keltezett leleszi alapítólevélben. Ősi szőlész-borász község, ahol a Bodroghoz és széles környéke legnagyobb pincerendszere található, melyek zöme vulkáni tufába van vájva. A pincék a belterületen kívül, egy akácerdőben találhatók. A hagyomány szerint a pincék eredete a tatárjárást megelőző időkbe nyúlik vissza. A pincék zöme valójában a 16. században és később épült, amikor a szomszédos Tokaj-hegyaljai borvidék és vele a peremek szőlőtermelése is virágzásnak indult. Az egyéb, a kulturális útvonalat segítő, ahhoz kapcsolódó szolgáltatók (szálláshelyek, éttermek, büfék, cukrászdák, stb.) között nem szükséges, nem is szabad szelektálni, célszerű versenysemlegesnek maradni, hogy a turisták a maguk igénye és pénztárcája alapján dönthessenek egyik vagy másik szolgáltató mellett.

4. Hegyek-völgyek ölelésében

A Zemplén páratlan természeti értékeiért is érdemes felkeresni. A térség lakossága maga is évszázadok óta csodálattal viseltetik a környezete iránt. Csodálattal, de egyben alázattal: a helyi mesék szerint a Tiszában, a Bodroghoz és a Nagykopasz-hegyen tündérek élnek, akik segítik az itt élőket, s megbüntetik azokat, akik nem tisztelik és óvják kellőképpen a környezetüket. Egy olyan világot mutatnak be ezek a mesék, ahol az emberek nem uralják a természetet, hanem alárendelik magukat a természet sajátos törvényeinek, cserében a természet megajándékozza őket minden elképzelhető jóval.

Nem véletlen a helyi mesék tündérvilága: Tokaj-Hegyalján páratlan természeti környezetben sehol máshol fel nem lelhető állatok és növények élnek, amelyek nemcsak a természetbúvárok számára teszik vonzóvá a környéket, hanem minden ide látogató vendég számára is.

A filoxéra-járvány előtt Hegyalja nagyobb részét szőlőterületek borították. Ezeknek csak egy részét telepítették újból, másik részét most bozót fedi, illetve sok helyen virágokban gazdag sztyepprétek jöttek létre, ahol számos védett növényfaj él.

A Nagykopasz hegy déli részén ma elsősorban melegkedvelő molyhos-tölgyesek és bokorerdők, szárazságtűrő szikla-gyepek a jellemzők, az északi részen pedig a hárs-köris és gyertyános-tölgyes erdők találhatók. A vadon élő növények közt kiemelkedő ritkaság a gyapjas őszirózsa, melynek a Nagykopasz-hegy az egyetlen közép-európai élőhelye, de számos más, az európai és magyarországi természetvédelmi védeltségi listán szereplő faj is megtalálható a hegyen. Közéjük tartozik a Tokaj-Hegyalja területén előforduló 18 orchidea faj, vagy egy nagyon ritka lepkefaj, a főt boglárka szintén igen ritka tápnövénye, a gyapjas csúdfű. Jellemző növénye a Nagykopasz hegynek a pázsitos nőszirm, amelynek jellegzetes sárgabarack illata van, illetve a magyar nőszirm, amelyet a 20 forintos pénzérme hátoldaláról is ismerhetünk.

A Zempléni-hegységben is számos, csak a térségre jellemző növény található. Általában elmondható a hegységről, hogy magas hegyvidéki és melegkedvelő növények is lakják. A Zempléni-hegység 85%-a erdővel borított, a 600 méter feletti területeken elsősorban bükkösök találhatók. Ezeken a területeken ritka, védett növény a farkasboroszlán. Ez a cserje még a lombfakadás előtt virágzik. Nagyon erős illata és piros bogyótermése van. Nevében a farkas szó, mint minden növénynevünkben, a népnyelvből ered és azt jelenti, hogy mérgező. Különleges növénye a Zempléni-hegységnek a schudich-tarsóka, amely az egész világon csak itt fordul elő.

A patakok, folyók mentén égerfa ligeterdőket találunk, pl. Sárospatak és Makkoshotyka között a Hogyka-völgyben. A sziklás területek növénye a magyar kőhúr, amely csak Magyarország hegységeiben fellelhető.

Tokaj-Hegyalja állatvilága is számos különlegességgel szolgál, számos védett állatfaj él a térségben (7 védett kétéltű, 6 védett hüllő, 17 fokozottan védett madár, 17 védett és egy fokozottan védett emlős).

Évről évre több természetbarát érkezik madárlesre Tokaj-Hegyaljára, hiszen számos különleges madárfaj él a Nagykopasz-hegyen, a Bodrogzugban, illetve a Zempléni-hegységben. A szőlősgazdák által kialakított partfalakban az egész Tokaji-hegyen megtalálható Európa legszínompásabb madara, a gyurgyalag, amely faj állománya máshol már igencsak megfogyatkozott. A felhagyott kőbányákban minden évben több pár uhu és kövirigó is fészkel. Ez utóbbi két fokozottan védett faj hazai állományának döntő része itt található. Ragadozómadaraink közül fellelhető a Zemplénben a fokozottan védett kerecsensólyom, amelynek a pénzben kifejezett értéke 1 millió forint, de egerészölyv, parlagi sas, törpesas, békászósas, illetve legnagyobb ragadozómadarunk, a réti sas is található a hegységben. A szirti sas Magyarországon csak a Zempléni hegységben fészkel. Karvaly, héja és vörösvércsa is található a térségben.

Kiemelt értéket képvisel Bodrogzug madárvilága: ritka ragadozómadarak, valamint számos vízi és gázlómadár faj él itt, de az ártér a madárvonulásnak is fontos állomása. Ennek köszönhetően 1989-ben felkerült a RAMSARI területek listájára, mint nemzetközi jelentőségű vízimadár-lelőhely. A Tokaj-Bodrogzug tájvédelmi körzet területén vízitúrázni egyénileg és csoportosan is csak a Természetvédelmi Hatóság előzetes engedélyével lehet. A Bodrogzug területére a belépéshez az Észak-Magyarországi Környezetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (3300 Miskolc Mindszent tér 4.) adja ki az engedélyt. Az engedélyek beszerzésében, illetve a vízitúrák útvonalának kialakításában a térség vízitúra-szervező szakemberei készséggel állnak rendelkezésre.

A Zempléni-hegység és a Bodrog ártere erdeivel, odvaival, az egykori bányákkal és a pincékkel számos élőhelyet biztosít a legkülönbözőbb denevérfajoknak. Európában a denevérek 30 fajtát ismerik, ebből a Zemplénben 21 fajt sikerült eddig kimutatni – az összes magyarországi denevérfaj megtalálható itt. Különösen sok denevér található Bodrogkeresztúron, a református templom padlásán.

Tokaj-Hegyalja vulkáni eredetű hegyei sajátos ásványokban is bővelkednek. A Nagykopasz-hegy andezitjének kitermelése a 19. század második felében kezdődött el. A ma már a rendezvényeiről híres tokaji Patkó-bányát 1923-ban nyitották meg. Kezdetben csak egyetlen pallódeszkán, talicskán tolta a követ az uszályokra a gyárban dolgozó alig több mint húsz munkás – ám nem sokkal később már 100-150 bányászt foglalkoztatott az üzem. A kő iránti kereslet növekedése miatt több bánya is nyílt Tokajban a 30-as években, ám ezek nagy része mára már nem működik. Hasonlóképpen andezit-bányászat folyik Bodrogkeresztúron és Tállyán is. Bodrogkeresztúron a 37-es főútról is jól látható a bánya. A tállyai kőbánya a 1928-as alapítása óta működik. Ez a bánya képezi alapját Encsy György Regionális Kőzetgyűjteményének, amely Tállyán a Rákóczi út 70. alatt tekinthető meg.

A szegilongi Hosszúhát-dűlőben levő szakadékos árokban a helyi lakosság már a 20. század elején is ismerte azt a kaolin kibúvást, melyet fehér anyagnak nevezett és házmeszelésre használt fel. 1934-ben Szegiben kezdtek neki az anyag feldolgozásának. Ugyanekkor Rátka határában is találtak kaolint. A rátkai legelőn észlelt kaolinkibúvások adtak lehetőséget arra, hogy megnyíljon az első bánya Rátka és Mád között az 1923-24-es években.

E vidék ugyancsak igen jellegzetes ásványbányászati terméke a kvarcit. Rátka község határában, a Hercegekőves és Istenhegy felszínén nagy kiterjedésben ismeretes. Miután a Diósgyőri Vasgyár berendezkedett a szilika-tégla gyártására, az Istenhegyi kvarcitbánya 1930-tól folyamatosan működött. Ma a bányászat eredményei a Mád határában található kőtárban tekinthetők meg.

Néhol ékszer minőségű hegyikristály is található a Zemplénben. A kitartó ásványgyűjtők füstkvarcokat és ametisztet is találnak itt. Tolcsva és Erdőhorváti környékén pedig kalcedonok, jaspisok, achátok találhatók.

Hosszú túra a Zemplénben

Útvonal:

Tokaj-Tarcal-Tálya-Golop-Monok-Megyaszó- Boldogkőújfalu-boldogkőváralja- Erdőbénye-Bodrogkisfalud-Sárospatak-Széphalom-Füzérradvány-Sátoraljaújhely-Nagykapos-Kassa

Tokaj: Bodrogzug Tájvédelmi Körzet - Bodrogzug (mocsárrétek, nádasok, fűzligetek, gazdag vizimadárvilág) Kopasz-hegy (gyapjas őszirózsa, gyapjas csüdfű, gazdag a hegy állatvilága is.

Tarcal: Takta holtágak

Tálya: Patócs hegy tájvédelmi terület – kiemelkedő botanikai értékei: fekete kökörccsin, hegyi árvalányhaj, apró nőszirm, tavaszi hérics. Gyakoriak a lepkék, a zöld- a fali-, és a fürgegyík. 33 fajta énekes madár él itt, ezek közül: búbos banka, töviszúró gébics, erdei pacsirta és vörösbegy.

Encsy György Ásvány- és kőzetgyűjteménye

Golop: Vay kastély parkja – a 6 hektárnyi terület a romantikus kertépítészet elhanyagolt példája, a gazdag növényállományból idős tiszafák, tölgyek és platánok maradtak meg. Valamikor tó, sziget és vízesés volt a parkban.

Monok: Kaptár-hegy és környéke – több millió éves növénymaradványokat konzerváló fa, tej-, üveg, nemes és jáspinópál található itt.

Megyaszó: Tatárjános Tájvédelmi Terület

Boldogkőújfalu – kőtenger

Boldogkőváralja: kastélypark

Erdőbénye: Fás legelő Természetvédelmi terület

Bodrogkisfalud-Szegi Várhegy Természetvédelmi Terület – a hegy felső részén már messzről látható rózsaszínű törpemanduláson kívül megtalálható: az erdei szellőrózsa, a tavaszi hérics, a fekete – és leánykökörccsin, a nagy pacsirtafű, a csillagos őszirózsa, az árvalányhaj, a nőszirm.

Sárospatak: iskolakert, várkert, Megyer-hegyi tengerszem

Széphalom: Kazinczy Emlékmúzeum parkja – gyetyánfasor, kocsányos tölgyek és az író által ültetett fehér akác.

Füzérradványi park Tájvédelmi Terület

Sátoraljaújhely: Zempléni Tájvédelmi Körzet

Long - erdő Természetvédelmi Terület – ártéri erdő, 150-200 éves fehér nyárfák, idős bükkfák. Az egykori Waldbott báró nevezte el kedvenc fáit leányairól, Dianáról és Máriáról.

Nagykapos: Latorcai Tájvédelmi Körzet nemzeti természeti rezervátumai- Kasvár, Tajba, ártéri ligeterdő I. II., Nagy tó. Zétényi Tice kanyarulatok, Gyalmos, Tarbucka, Fehér tó, Hosszú-Tice, Rövid Tice) Egyéb védett területek – kökörccsines rét, géresi rétek

Kassa: Kassától 6 km távolságra található a Bukóczi víztározó, üdülőközpont, pihenésre, sportolásra alkalmas, a környező erdők sétálásra, gombázásra , különféle erdei gyümölcsök gyűjtésére alkalmas.

**21. melléklet - „Értékesítés és helyi turisztikai marketing” –szakmai tanulmányút szolgáltatók,
önkormányzatok és TDM szervezeti munkatársak számára Cinque Terrére**

Az európai világörökségi borvidék közös projektje, VITOUR program lehetővé tette, hogy az érintett térségek vezető szakemberei megismerjék egymást. A TDM rendszer már mindenütt évtizedek óta működik, s így a borvidéki turizmusban szervezettség, egy jól működő rendszer alakult ki, ami még nálunk hiányzik. A legtöbb világörökségi borvidék azonban nem csak mint borvidék kapta meg a címet, hanem a területen található egyéb kulturális és történelmi értékek összességéért. Az Észak-Olaszországban található Cinque Terre ilyen szempontból a legközelebb áll hozzánk, hiszen világörökségi címet a szőlőművelés, bortermelés és a mezőgazdasági területek tevékenységének évszázados hagyományaiért kapta meg. Különlegessége, hogy ugyan csak 5 alig 1000 fős településből áll, a legnagyobb problémájuk, hogy hogyan lehet távol tartani a vendégeket, hiszen a turizmus olyan arányokat ölt, hogy már a mezőgazdasági, tájkép fenntarthatóságot veszélyezteteti folyamatosan.

A világörökségből való kilépés folyamatos veszélye, a szolgáltatók néhány év utáni (2002-ben vált Tokaj-Hegyalja világörökséggé) elégedetlensége igényli a jó példák mutatását, annak a gyakorlati megismertetését, hogy más borvidékek hogyan tudnak élni a saját tájjellegű, évszázados értékeiket turisztikai, mezőgazdasági és kulturális lehetőségeikkel. Cinque Terre ilyen szempontból kiváló példa, hiszen milliós évi vendégforgalmat tudhat magáénak, miközben 5 település együttes lakossága együtt sincs annyi, mint Tokajé egymagában. A tanulmányút célja tehát, annak a feltérképezése, hogy egy kis közösség hogyan tudja felépíteni, eladni az értékeit a turisták számára, miközben meg is őrzi azt, milyen marketingeszközöket és értékesítési rendszereket használnak. További kérdés a termékellátás, amire kiváló példa a Cinque Terre kártya.

A megvalósulás időpontja a mi helyi TDM-ünk rendezvényeitől függően, valamint a Cinque Terre-i szabad kapacitástól függően május-június során 3 nap.

22. melléklet: Hely és borismereti képzés bemutatása

A hely- és borismereti képzést a helyi vállalkozók számára hirdetjük meg elsődlegesen. A cél, hogy olyan recepciószok, pincérek és egyéb turisztikai szolgáltatók fogadják a vendégeket, akik kellő ismeretettel rendelkeznek a desztináció kínálatáról. A vendég sokszor velük találkozik a desztinációba érkezve először, s az első benyomás nagyon sokban hozzájárulhat ahhoz, hogy itt marad-e vagy tovább utazik másnap. Éppen ezért három modult tervezünk a képzésre:

1. Általános idegenforgalmi szolgáltatás bemutatás
2. Helyismeret
3. Borismeret

1. modul: A cél a helyi TDM és a világörökségi borvidék egésze szolgáltatás-struktúrájának a bemutatása, annak érdekében, hogy a résztvevők tisztában legyenek a helyi kínálattal. A minőségi szempontrendszer megismertetése.
2. modul: A helyismereti részben egyfelől a térség múltját, történelmét ismerhetik meg a résztvevők, másfelől a jelenlegi helyzetet (pl. múzeumok, tájházak kínálata, általános helyismeret)
3. modul: A borok ismerete és értő fogyasztása manapság már szerencsére egyre többeket érdekel, a minőségi borfogyasztásnak sok híve van. Nincs messze az az idő, hogy az általános műveltség részének tekintsék a kifinomult ízlést a borok, kávék, teák, szivarok terén. A vendéglátásban dolgozóktól pedig már ma is elvárás lenne a hozzáértés, annak ellenére, hogy szakértő borajánlóval, sommelier-vel még csak elvétve lehet találkozni. A képzési modul interaktív, a hallgatók a tanárok vezetésével kóstolják a borokat, töltik ki a borjellemzési lapokat, sajátítják el a borjellemzés szakszavait, majd vakkóstolással ellenőrzik tudásukat. A borok ismeretét összekötjük a gasztronómiával, hogy a hallgatóknak rálátásuk lesz az étel-bor párosításokra is, tudják, milyen ételhez milyen borokat ajánljanak vagy válasszanak.

A képzésre felvettek létszáma: maximum 40 fő.

Időpont: a turisztikai főszezon kezdete előtt

23. melléklet - A borbusz-program (A pályázatból megvalósítandó fejlesztés)

A térségben a legnagyobb probléma az „iszik vagy vezet?” kérdése. A vendégek vagy nem mozdulnak ki az adott településről, vagy a pince- és birtoklátogatások mellett nem fogyaszthatnak bort. Ugyanakkor a Taktaköz, de a borvidéki települések megközelíthetősége is tömegközlekedési eszközökkel igen gyatra. Ezeket a problémákat kezdte el orvosolni a Tokaj Marketing Nonprofit Kft, amikor elindította garantált programként a borbusz-járatokat. Az elmúlt turisztikai szezon tapasztalatai azt mutatják, hogy egyre nagyobb az érdeklődés a borbusz-program iránt, s mind a szolgáltatók, mind a vendégek igénylik a program továbbfejlesztését. Számba véve a Nyugat-európai és amerikai borvidékek által nyújtott mintákat is, 2010-ben szeretnénk kibővíteni a borbusz-programot:

- a borbusz-jeggyel a világörökségi természet megőrzéséért – a borbusz jegy vásárlója egyben a környezetet is védi, hiszen nem saját autóval közlekedik a borvidéken. Szeretnénk a jegyen felhívni a figyelmet a világörökségi terület mikroklímája és tájképe megőrzésének a felelősségére, és megköszönni, hogy nem a saját autót választotta közlekedési eszközül – hozzájárulva a mikroklíma megőrzéséhez.
- borbusz pohár – szeretnénk , ha a boros garantált programokon részt vevő vendégek nemcsak a borok ízének, hanem a TDM szervezetnek is haza vinnék az emlékét. Éppen ezért szeretnénk egy TDM poharat adni minden vendégnek.

A borbusz –hálózat, mint teljes helyi TDM-et lefedő bor- és gasztronómiai célú garantált program jelentősebb elemeit saját finanszírozásból valósítjuk meg (buszbérlés, idegenvezetés, stb.), a projekt közösségi elemeire igényeljük a pályázati forrást.

A borbusz program részletes bemutatását l. a Garantált programfejlesztések című mellékletben!